

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริการกิจการบ้านเมืองที่ดี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอกวีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

ยุพิน เวียงครก้อ

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตราจารย์บัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

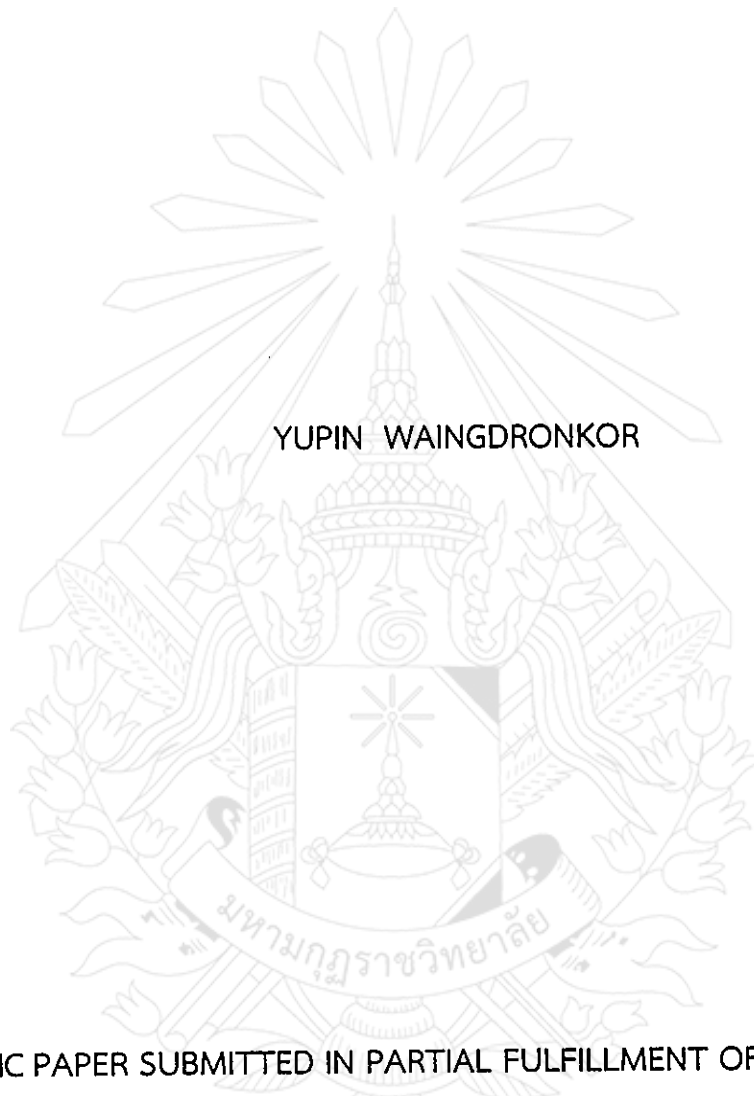
ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
พุทธศักราช ๒๕๕๖

B 19999

PEOPLE'S EXPECTATION OF GOOD GOVERNANCE BASED-MANAGEMENT
OF TAMBON PHOSAI ADMINISTRATION ORGANIZATION,
SI SOMDET DISTRICT, ROI ET PROVINCE

YUPIN WAINGDRONKOR

A THEMATIC PAPER SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ARTS
DEPARTMENT OF GOVERNMENT
GRADUATE SCHOOL
MAHAMAKUT BUDDHIST UNIVERSITY
B.E.2556 (2013)

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัด
ร้อยเอ็ด

ชื่อนักศึกษา : ยุพิน เวียงตรก้อ

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ไพรัช พันชมภู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหาบุญศรี ญาณวุฑฺโฒ, ผศ.ดร.)

คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ทองแพ ไชยตันเทือก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ไพรัช พันชมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อุดม พิริยสิงห์)

..... กรรมการ
(ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Expectation of Good Governance Based-Management of
Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District,
Roi Et Province

Student's Name : Yupin Waingdronkor

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Asst.Prof.Dr.Somkiet Kietjareon

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University
in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

..... Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nāṇavuddho,Asst.Prof.Dr.)

Thematic Committee

..... Chairman
(Dr.Thongpae Chaitontuak)

P. Phuenchomphoo
..... Advisor
(Dr.Phairat Phuenchomphoo)

Somkiet Kietjareon
..... Co - Advisor
(Asst.Prof.Dr.Somkiet Kietjareon)

..... Member
(Assoc. Prof. Udom Piriyasing)

..... Member
(Dr.Suwat Jitjun)

หัวข้อสารนิพนธ์ : ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการ
บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัด
ร้อยเอ็ด

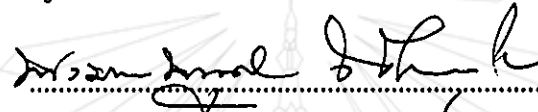
ชื่อนักศึกษา : ยูพิน เวียงดอนก่อ

สาขาวิชา : รัฐศาสตร์การปกครอง

อาจารย์ที่ปรึกษา : ดร.ไพรัช พันชมภู

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม : ผศ.ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ

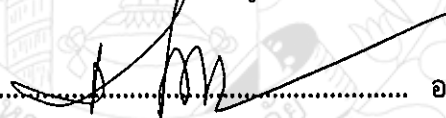
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย อนุมัติให้รับสารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต

..... รักษาการคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(พระมหาบุญศรี ญาณวฑฺฒโน, ผศ.ดร.)

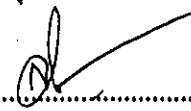
คณะกรรมการสอบสารนิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(ดร.ทองแพ ไซตันเทือก)

..... อาจารย์ที่ปรึกษา
(ดร.ไพรัช พันชมภู)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผศ.ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ)

..... กรรมการ
(รศ.อุดม พิริยสิงห์)

..... กรรมการ
(ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์)

ลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

Thematic Title : People's Expectation of Good Governance-Based Management of
Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Roi Et
Province

Student's Name : Yupin Waingdronkor

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Asst.Prof.Dr.Somkiet Kietjareon

Accepted by the Graduate School, Mahamakut Buddhist University
in Partial Fulfillment of the Requirements for the Master's Degree.

P.S. Nānavuddho
..... Acting Dean of Graduate School
(Phramaha Boonsri Nānavuddho,Asst.Prof.Dr.)

Thematic Committee

Thongpae Chaitontuak
..... Chairman
(Dr.Thongpae Chaitontuak)

P. Phuenchomphoo
..... Advisor
(Dr.Phairat Phuenchomphoo)

Somkiet Kietjareon
..... Co - Advisor
(Asst.Prof.Dr.Somkiet Kietjareon)

Udom Piriyasing
..... Member
(Assoc.Prof.Udom Piriyasing)

Suwat Jitjun
..... Member
(Dr.Suwat Jitjun)

หัวข้อสารนิพนธ์	: ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ชื่อนักศึกษา	: ยุพิน เวียงดรก่อ
สาขาวิชา	: รัฐศาสตร์การปกครอง
อาจารย์ที่ปรึกษา	: ดร.ไพรัช พันชมภู
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม	: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ
ปีการศึกษา	: ๒๕๕๕

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์เรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ คือ ๑) เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน และ ๓) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๓๔๐ คน โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Taro Yamane) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน ๒๐ ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๑ สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ประกอบการวิเคราะห์

ผลการวิจัยพบว่า

๑) ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากหนึ่งด้าน และอยู่ในระดับปานกลางห้าด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า ด้านคุณธรรม และด้านความรับผิดชอบ ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม

๒) ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

๓) ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากไปหาน้อยสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารและสมาชิก อบต. ควรประพฤติตนเป็นผู้คุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับการเป็นตัวแทนของประชาชน ควรสนับสนุนให้มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ ควรปฏิบัติงานให้ตรงต่อเวลา (การมาทำงาน พักกลางวันและกลับที่พัก) และการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการคิดถึงหลักคุ้มค่าและประโยชน์ใช้สอย

Thematic Title : People's Expectation of Good Governance Based-Management of Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Roi Et Province

Student's Name : Yupin Waingdronkor

Department : Government

Advisor : Dr.Phairat Phuenchomphoo

Co-Advisor : Asst.Prof.Dr.Somkiet Kietjareon

Academic Year : B.E. 2555 (2012)

ABSTRACT

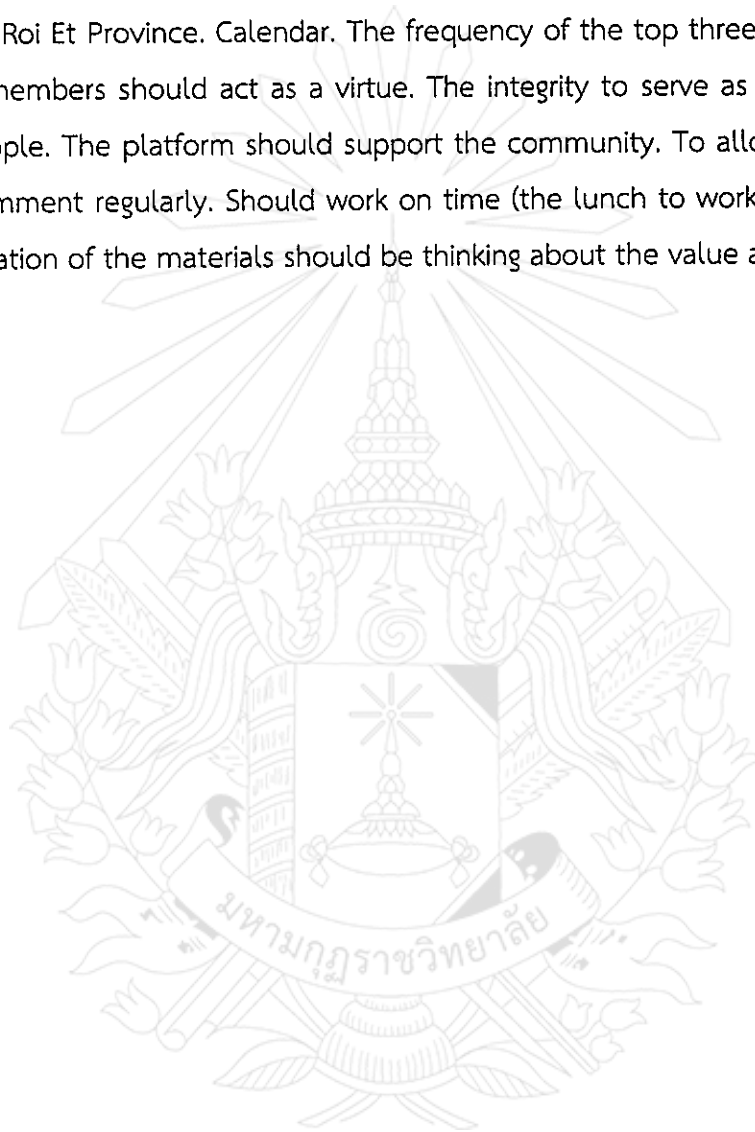
This thematic objectives : 1) to study the expectations of the people who have to follow the principles of good governance Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, 2) to compare the expectation with the principles of good governance Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Of people with different gender, age and education level, and 3) to gather feedback on the expectations of the people who have to follow the principles of good governance T Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District,. Sample household head or a head of household in Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Skip to 340 people by the name of the drug formulation (Taro Yamane) tools used in this study was the five-level rating scale with 20 items, the reliability as well as the statistics used in this study were 0.91 percent. The mean, standard deviation, t-test and F-test using the computer analysis.

1) The expectations of the people who have to follow the principles of good governance. Organization of Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Was in the intermediate level. When considering the. Found in a very one-sided. And in the fifth level. The side with the highest average, followed by the rule of law and transparency. The value and moral responsibility, respectively, with the average minimum for participation.

2) The hypothesis testing results revealed that no statistically significant differences over people with different gender, age and education level. There is an

expectation that the principles of Good Governance Based-Management of Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Roi Et Province. Skip to the overall difference.

3) Public comments about the expectations that follow the principles of good governance. Community of Tambon Phosai Administration Organization, Si Somdet District, Roi Et Province. Calendar. The frequency of the top three administrators and Board members should act as a virtue. The integrity to serve as a representative of the people. The platform should support the community. To allow people to listen and comment regularly. Should work on time (the lunch to work and back) and the Organization of the materials should be thinking about the value and usefulness.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดร้อยเอ็ด” สำเร็จได้เพราะผู้วิจัยได้รับความเมตตาจาก พระราชปรีดีติวิมล รองอธิการบดี มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ที่ได้เปิดสอนหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง ทำให้ผู้วิจัยได้มีโอกาสศึกษา จึงขอกราบนมัสการขอขอบคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.ไพรัช พันธมภู อาจารย์ที่ปรึกษา และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมเกียรติ เกียรติเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ที่เมตตา เสียสละเวลาเพื่อให้ความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณ ดร.ทองแพ ไชยตันเพือก ประธานกรรมการสอบ รองศาสตราจารย์อุดม พิริยสิงห์ และ ดร.สุวัฒน์ จิตต์จันทร์ กรรมการสอบ ที่ได้ให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นต่างๆ ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ

ขอขอบพระคุณ ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน, ดร.ประพิศ โบรมมูล และนายอำนาจ ไกรสวน ผู้เชี่ยวชาญ ในการตรวจสอบเครื่องมือในการวิจัย ที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ตลอดจนชี้แนะแนวทางในการปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่ ผู้วิจัยจึงขอขอบคุณ เป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ห้องสมุด/บรรณารักษ์ ห้องสมุดมหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ดทุกท่านที่อนุเคราะห์ และให้ความสะดวกในการค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ที่ให้คำชี้แนะ แนะนำด้วยดีเสมอมา

คุณค่าและประโยชน์อันพึงมีจากสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดามารดา ครู อาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่าน

ยุพิน เวียงตรก้อ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ค
กิตติกรรมประกาศ	จ
สารบัญ	ฉ
สารบัญตาราง	ช
สารบัญภาพประกอบ	ฅ
บทที่ ๑ บทนำ	๑
๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	๑
๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย	๓
๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย	๓
๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย	๓
๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	๔
๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย	๔
บทที่ ๒ เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๗
๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง	๗
๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง	๑๐
๒.๓ หลักธรรมาภิบาล	๑๗
๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ	๒๗
๒.๕ ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล	๓๕
๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล	๓๙
๒.๗ สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย	๔๙
๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	๕๑
๒.๙ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๕๖
บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย	๕๗
๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	๕๗

๓.๒	เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง	๕๘
๓.๓	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	๕๙
๓.๔	การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ	๖๐
๓.๕	การเก็บรวบรวมข้อมูล	๖๑
๓.๖	การวิเคราะห์ข้อมูล	๖๒
๓.๗	สถิติที่ใช้ในการวิจัย	๖๓
บทที่ ๔	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๖
๔.๑	สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๖
๔.๒	ลำดับขั้นตอนการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๖
๔.๓	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	๖๗
บทที่ ๕	สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	๑๐๑
๕.๑	สรุปผล	๑๐๒
๕.๒	อภิปรายผล	๑๐๕
๕.๓	ข้อเสนอแนะ	๑๑๗
บรรณานุกรม		๑๒๒
ภาคผนวก		๑๒๖
ภาคผนวก ก	รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๑๒๗
ภาคผนวก ข	หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล	๑๓๐
ภาคผนวก ค	หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย	๑๓๒
ภาคผนวก ง	แบบสอบถามเพื่อการวิจัย	๑๓๖
ภาคผนวก จ	คำอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	๑๔๔
ภาคผนวก ฉ	ผลการหาค่า IOC ของแบบสอบถาม	๑๔๕
ประวัติผู้วิจัย		๑๔๙

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ ๓.๑	แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามหมู่บ้าน และเพศ	๕๙
ตารางที่ ๔.๑	แสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ	๖๗
ตารางที่ ๔.๒	แสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ	๖๘
ตารางที่ ๔.๓	แสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามระดับการศึกษา	๖๘
ตารางที่ ๔.๔	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม และรายด้าน	๖๙
ตารางที่ ๔.๕	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติ ธรรม โดยรวมและรายข้อ	๗๐
ตารางที่ ๔.๖	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยรวมและราย ข้อ	๗๑
ตารางที่ ๔.๗	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวมและรายข้อ	๗๒
ตารางที่ ๔.๘	แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการ มีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ	๗๓

- ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส จำแนกตามเพศ ๗๙
- ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ
ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมี
ส่วนร่วม จำแนกตามเพศ ๘๐
- ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ ๘๐
- ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ
ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้าน
ความรับผิดชอบจำแนกตามเพศ ๘๑
- ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ ๘๑
- ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของ
ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนก
ตามเพศ ๘๒
- ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย
อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ ๘๒
- ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวัง
ของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม
จำแนกตามอายุ ๘๓
- ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการ
ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วน
ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ ๘๓

- ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา ๙๖
- ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา ๙๖
- ตารางที่ ๔.๕๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม ๙๗
- ตารางที่ ๔.๕๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม ๙๘
- ตารางที่ ๔.๕๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส ๙๘
- ตารางที่ ๔.๕๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม ๙๙
- ตารางที่ ๔.๕๗ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ ๙๙
- ตารางที่ ๔.๕๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ๑๐๐

สารบัญภาพประกอบ

หน้า

ภาพประกอบที่ ๒.๑	ทฤษฎีความคาดหวังผลทางพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถของบุคคล	๑๑
ภาพประกอบที่ ๒.๒	ทฤษฎีความคาดหวังของมูลเหตุจูงใจ	๑๓
ภาพประกอบที่ ๒.๓	ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์	๑๕
ภาพประกอบที่ ๒.๔	แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย	๕๖

บทที่ ๑

บทนำ

๑.๑ ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานพื้นฐานในท้องถิ่นซึ่งอยู่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุดมีภารกิจในการที่จัดบริการสาธารณะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งของรัฐ มีฐานะเป็นนิติบุคคลที่มีหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๓ ระบุว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นย่อมมีอำนาจหน้าที่โดยทั่วไป ในการดูแลและจัดทำบริการสาธารณะเพื่อ ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นและย่อม มีความเป็นอิสระในการกำหนดนโยบายการบริหาร การจัดบริการสาธารณะ การบริหารงานบุคคล การเงินและการคลังและอำนาจหน้าที่ของตนโดยเฉพาะ โดยต้องคำนึงถึงความสอดคล้องกับการพัฒนาของจังหวัดและประเทศเป็นส่วนรวมด้วยด้วยการกำกับดูแลของผู้ว่าราชการจังหวัดและ นายอำเภอ ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ มาตรา ๒๘๒ ซึ่งระบุว่า การกำกับดูแลองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องทำเท่าที่จำเป็น และมีหลักเกณฑ์วิธีการเงื่อนไข ที่ชัดเจน สอดคล้องและเหมาะสมกับรูปแบบขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งนี้ตามที่กฎหมายบัญญัติโดย ต้องเป็นไปเพื่อการคุ้มครองประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ของประเทศเป็นส่วนร่วม^๑

เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๖ ได้มีพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีโดยมีเหตุผลว่า “โดยที่มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การปฏิบัติงานของส่วนราชการ ตอบสนองนโยบายต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ซึ่งการบริหารราชการและการปฏิบัติหน้าที่ของส่วนราชการนี้ต้องใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชนเกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของ รัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนในการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น และประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการรวมทั้งมีการ ประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ” ซึ่งตามพระราชกฤษฎีกานี้ในมาตรา ๕๒ ได้กำหนดไว้ ว่าให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวพระราช กฤษฎีกานี้โดยอย่างน้อยต้องมีหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวกับการลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและการอำนวยความสะดวกและการตอบสนองความต้องการของประชาชนที่สอดคล้องกับบทบัญญัติในหมวด ๕ ซึ่ง

^๑โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๐), หน้า ๑๕.

ได้แก่การลดขั้นตอนการปฏิบัติงานและหมวด ๗ ได้แก่การอำนวยความสะดวกและการสนองความต้องการของประชาชน ทั้งนี้การบริหารราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ความมีประสิทธิภาพ ความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ การลดขั้นตอนการปฏิบัติงาน การอำนวยความสะดวกและการสนองความต้องการของประชาชนซึ่งเป็นหลักสำคัญของระบบบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ดังนั้นหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องถือปฏิบัติ เพราะเป็นกฎหมายที่บังคับใช้กับทุกส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชนและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากองค์กรเหล่านี้มีอิสระในการบริหารงานแต่มีส่วนใกล้ชิดต่อการให้บริการประชาชนโดยตรง^๖

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ถูกจัดตั้งขึ้นตามแนวพระราชบัญญัติ สภาดำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคลและเป็นราชการส่วนท้องถิ่นซึ่งการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลมีเจตนารมณ์กระจายอำนาจการตัดสินใจและแก้ไขปัญหาภายในตำบล และตอบสนองความต้องการของประชาชน เปิดโอกาสให้หน่วยบริหารราชการท้องถิ่นปกครองตนเอง เพื่อเสริมสร้างแนวคิดประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมของประชาชน รวมทั้งแนวทางแก้ไขปัญหาได้เป็นอย่างดี อันจะส่งผลต่อความสำเร็จของการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมืองและสิ่งแวดล้อมในชุมชน ตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ และหนังสือสั่งการต่างๆ ซึ่งจะต้องอยู่ภายใต้กรอบอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ได้กำหนดไว้ทำให้ทราบถึงปัญหาการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด หลายด้านและเห็นว่าบุคลากร ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ อันเนื่องมาจากกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์ต่างๆ ที่เกี่ยวข้องมีเป็นจำนวนมาก อีกทั้งยังเห็นว่าบุคลากรขาดความสนใจในการศึกษาค้นคว้า ด้านกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ และหลักเกณฑ์การปฏิบัติแนวทางแก้ไขปัญหาเพื่อให้การพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบลพัฒนาขับเคลื่อนไปพร้อมกับส่วนราชการอื่นๆ จำเป็นที่องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องมีศักยภาพไม่ว่าจะเป็นฝ่ายบริหารฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายข้าราชการประจำ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยยึดหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วย ๖ หลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อ

^๖กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, คู่มือการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๓-๔.

เป็นประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานภายในองค์การบริหารส่วนตำบล และนำไปสู่ การเป็น ราชการยุคใหม่ซึ่งมีลักษณะของหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีเป็นรากฐานในชุมชนและสังคม ประชาธิปไตยในอนาคต

๑.๒ วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑.๒.๑ เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด

๑.๒.๒ เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน

๑.๒.๓ เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม หลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด

๑.๓ สมมติฐานของการวิจัย

๑.๓.๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๓.๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๓.๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

๑.๔ ขอบเขตของการวิจัย

๑.๔.๑ ขอบเขตด้านประชากร

ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒,๒๗๕ คน ข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม ๒๕๕๔

๑.๔.๒ ขอบเขตด้านเนื้อหา

ได้แก่ ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหัดร้อยเอ็ด จำแนกตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ๖ ด้าน คือ

๑) ด้านนิติธรรม

๒) ด้านคุณธรรม

๓) ด้านความโปร่งใส

๔) ด้านการมีส่วนร่วม

๕) ด้านความรับผิดชอบ

๖) ด้านความคุ้มค่า

๑.๕.๓ ขอบเขตด้านพื้นที่

ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕ ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

๑.๕.๑ ทำให้ทราบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๒ ทำให้ทราบผลการเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน

๑.๕.๓ ทำให้ทราบข้อเสนอแนะของความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑.๕.๔ ทำให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อมูลเพื่อพัฒนาการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุด

๑.๖ คำนิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

ความคาดหวัง หมายถึง ความต้องการ สิ่งที่ยากให้เป็นหรือความอยากได้ในสิ่งทีตนเองปรารถนาเป็นความรู้สึกนึกคิดต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งอาจเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ในการวิจัยครั้งนี้ หมายถึง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หมายถึง การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย ตามหลักเกณฑ์ ๖ ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใสหลักความมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบต่อสังคม และหลักความคุ้มค่า เพื่อสร้างขีดความสามารถในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๑) หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรม เป็นที่ยอมรับของสังคม และสังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมาย กฎกติกาที่ตกลงไว้ ข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล

๒) หลักคุณธรรม หมายถึง การส่งเสริมคนดีคนเก่งให้เข้ามาบริหารกิจการบ้านเมือง สังคม และประเทศชาติ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงามโดยธรรมาภิบาลให้เจ้าหน้าที่รัฐยึดถือหลักนี้ในการ ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม และส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนพัฒนาตนเองไปพร้อมกัน เพื่อให้คนมีความซื่อสัตย์จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย ประกอบอาชีพสุจริตและปฏิบัติเป็นนิสัย เพื่อเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สังคม และหน่วยงาน ดังนั้นจึงสำคัญอย่างยิ่งกับนักบริหารในปัจจุบันที่ต้อง นำหลักคุณธรรมมาใช้ในการปฏิบัติงานในหน่วยงาน

๓) หลักความโปร่งใส หมายถึง หลักความโปร่งใสมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการ บริหารงานในภาครัฐ เพราะต้องมีการตรวจสอบจากประชาชน การสร้างความไว้วางใจกัน โดย ปรับปรุงกลไกการทำงานของทุกองค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็น ประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย ข้อมูลที่เปิดเผยต้องเป็นข้อมูลที่เป็นจริง เป็นข้อมูลที่ เกิดขึ้นจริงในการบริหารงาน ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวก รวดเร็วและมีกระบวนการให้ ประชาชนตรวจสอบความถูกต้องชัดเจนได้

๔) หลักความมีส่วนร่วม หมายถึง การที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเปิดโอกาสให้ ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้ และเสนอความเห็นในการตัดสินใจปัญหาสำคัญขององค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ไม่ว่าจะด้วยการแจ้งความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ การวิพากษ์วิจารณ์ การยื่นปัญหา การมีส่วนร่วมในด้านโครงสร้างพื้นฐาน การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่ทางองค์การบริหารส่วนตำบลจัดขึ้น หรืออื่นๆ

๕) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความ รับผิดชอบต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณสุขของบ้านเมืองและกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่าง และความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน

๖) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัด เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม บริหารด้วยความประหยัด ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่า สร้างสรร สินค้าและบริการที่มีคุณภาพ รักษาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน โดยมุ่งประโยชน์แก่ส่วนรวม ในการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ประชาชน หมายถึง หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วน ตำบล โพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ข้อเสนอแนะ หมายถึง ความคิดเห็นของประชาชนที่เสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลัก บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ให้ มีการปรับปรุงให้มีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะทั่วไปของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้โดยจำแนกออกเป็น เพศ อายุ และระดับการศึกษา

๑) เพศ หมายถึง คุณลักษณะทั่วไปด้านเพศของประชาชนกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ ประกอบด้วย (๑) เพศชาย และ (๒) เพศหญิง

๒) อายุ หมายถึง อายุจริงของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ โดยแบ่งออกเป็น ๓ ระดับ ดังนี้ (๑) ไม่เกิน ๓๐ ปี, (๒) ๓๑-๔๕ ปี, และ (๓) ๔๖-๖๐ ปี

๓) ระดับการศึกษา หมายถึง การสำเร็จการศึกษาจริงของประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถามสารนิพนธ์ฉบับนี้ ได้แก่ (๑) ระดับประถมศึกษา, (๒) มัธยมศึกษา หรือ ปวช., (๓) อนุปริญญา/ (ปวส.), ปริญญาตรี หรือ สูงกว่าปริญญาตรี

บทที่ ๒

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยตามประเด็นสำคัญดังต่อไปนี้

- ๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง
- ๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
- ๒.๓ หลักธรรมาภิบาล
- ๒.๔ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- ๒.๕ ธรรมาภิบาลกับการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒.๗ สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย
- ๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒.๙ สรุปรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

๒.๑ แนวคิดเกี่ยวกับความคาดหวัง

สิริวรรณ อัสวกุล อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังของมนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คิดไว้ แต่มีบทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล”^๑

ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์ อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อตนเองอย่างหนึ่งว่า ตนเองควรจะประพฤติปฏิบัติอย่างไรในสถานการณ์ต่างๆ หรือต่องานที่ตนเองรับผิดชอบอยู่ ความคิดดังกล่าวรวมไปถึงบุคคลอื่นด้วย”^๒

^๑สิริวรรณ อัสวกุล, “ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ”, วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๒๘, หน้า ๑.

^๒ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์, พฤติกรรมองค์การและการบริหาร, (กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐), หน้า ๑๐๙.

ชิษณุกร พรภาณวิษณุ อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความรู้สึก ความคิด การรับรู้ การตีความ หรือการคาดการณ์ต่อเหตุการณ์ต่างๆ ที่ยังไม่เกิดขึ้นของบุคคลอื่นที่คาดหวังในบุคคลที่เกี่ยวข้องกับตน โดยคาดหวังหรือต้องการให้บุคคลนั้นประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนเองต้องการ หรือคาดหวังเอาไว้”^๓

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความมุ่งหวัง หรือคาดคะเนของบุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำการสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาให้เป็นไปในอนาคต”^๔

โกศล มีคุณ อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังว่าเป็นการประเมินความเป็นไปได้ของการดำเนินการว่ามีมากน้อยเพียงใด ถ้าเป็นไปได้สูง คนจะพยายามมาก ถ้าเป็นไปได้ต่ำ คนก็จะพยายามน้อย อย่างไรก็ตาม ความคาดหวังขึ้นอยู่กับ การรับรู้ของบุคคลต่อสถานการณ์ มิใช่ความจริงหรือมิใช่สิ่งที่คงที่ตายตัว”^๕

ประภาส ศิลปะรัศมี อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ระดับผลงานที่บุคคลกำหนดหรือคาดหมายว่าจะทำได้ เพื่อให้บุคคลทำงานที่ตนเคยทำและความคาดหวังนั้นเป็นระดับที่บุคคลปรารถนาจะนำไปให้ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแต่ละครั้ง และยังสามารถกล่าวถึงบทบาทที่คาดหวัง (Role Expectation) ว่าหมายถึง ความคิดเห็นที่มีต่อบุคคลซึ่งอยู่ในตำแหน่งใดตำแหน่งหนึ่ง ดังนั้น บทบาทที่คาดหวังนั้นจะออกมาในรูปแบบของการกระทำที่บุคคลคิดว่าทำตามสิทธิหรือหน้าที่ในตำแหน่งนั้นๆ ที่ตนครอบครองอยู่”^๖

^๓ชิษณุกร พรภาณวิษณุ, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา จังหวัดแพร่”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล), ๒๕๔๐, หน้า ๖.

^๔นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล, “ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร), ๒๕๔๐, หน้า ๘.

^๕โกศล มีคุณ, มนุษย์สัมพันธ์ในองค์การ, (กรุงเทพมหานคร : สำนักวิทยบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๓๔), หน้า ๙.

^๖ประภาส ศิลปะรัศมี, “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชนบทระดับตำบล (คปต) ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน กองวิจัยและประเมินผล), ๒๕๓๐, หน้า ๒๒.

พริ้มเพรา เทศสวัสดิ์ อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังเป็นการตั้งจุดมุ่งหมายของคนเรา ความสามารถที่เราจะทำให้สำเร็จไม่แตกต่างกัน เพื่อให้มีกำลังที่จะพยายามให้บรรลุ”^๙

รัชชก โสภพิศ อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความคิดเห็นที่บุคคลมุ่งหวังหรือคาดคะเนต่อตนเองหรือบุคคลอื่นให้กระทำการใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนาหรือต้องการให้เป็นไป”^{๑๐}

สมลักษณ์ เพชรช่วย อธิบายว่า “ความคาดหวังหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยสิ่งนั้น จะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัด มีความแตกต่างกันออกไปได้ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจและการเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นๆ”^{๑๑}

อานนท์ ผกากรอง อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร และถ้าความคาดหวังนั้นจะมีผลต่อผู้แสดงความคาดหวังแล้ว สามารถชี้ถึงความตั้งใจในการปฏิบัติงานจากระดับ ความคาดหวังได้หรือต้องการให้บุคคลนั้น ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ”^{๑๒}

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า “ความคาดหวัง” หมายถึง ความต้องการของบุคคลที่มีต่อคนอื่นให้กระทำการใดสิ่งหนึ่งที่ตนปรารถนา โดยใช้ความคาดหวังเป็นแนวทางกำหนดพฤติกรรมต่อบุคคลที่ตนคาดหวัง ในลักษณะที่ตนคิดว่าถูกต้อง

^๙พริ้มเพรา เทศสวัสดิ์, “ภาวะผู้นำของผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการตาม ความคาดหวังของคณาจารย์ในเขตกรุงเทพมหานคร สถาบันเทคโนโลยี พระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”, วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร), ๒๕๓๙, หน้า ๑๐.

^{๑๐}รัชชก โสภพิศ, “การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร), ๒๕๔๒, หน้า ๖๕.

^{๑๑}สมลักษณ์ เพชรช่วย, “การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม”, วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร), ๒๕๔๐, หน้า ๑๒.

^{๑๒}อานนท์ ผกากรอง, “ความคาดหวังของเกษตรกรในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์), ๒๕๓๙, หน้า ๑๖.

๒.๒ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

ความคาดหวังของมนุษย์เป็นการคิดล่วงหน้าไว้ก่อน ซึ่งอาจจะไม่เป็นไปตามที่คาดคิดไว้ แต่ก็มิใช่บทบาทสำคัญต่อพฤติกรรมของมนุษย์ โดยเฉพาะความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของบุคคลมีผลต่อการตัดสินใจเลือกกิจกรรม การใช้ความพยายามและความเพียรที่จะทำงานให้สำเร็จและมีผลต่อคุณภาพของงาน เป็นการยากที่จะกระตุ้นให้บุคคลเพียรพยายาม ในการทำงานในขณะที่มีความเชื่อว่าตนไม่มีความสามารถพอที่จะทำงานนั้นให้สำเร็จได้ และเมื่อบุคคลคาดหวังความสำเร็จในระดับต่ำจึงมีความพยายามในการทำงานน้อยและละทิ้งงานโดยง่าย การเริ่มทำงานในลักษณะดังกล่าวจึงมีผลเสียอย่างมาก เมื่อพิจารณาดูทางด้านการศึกษา การที่นักเรียนรับรู้ความสามารถของตนผิดโดยคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในระดับต่ำนั้น ย่อมเกิดผลเสียในการเรียนเช่นกัน จึงเป็นเรื่องน่าศึกษาว่ามีตัวแปรใดบ้างที่มีผลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน

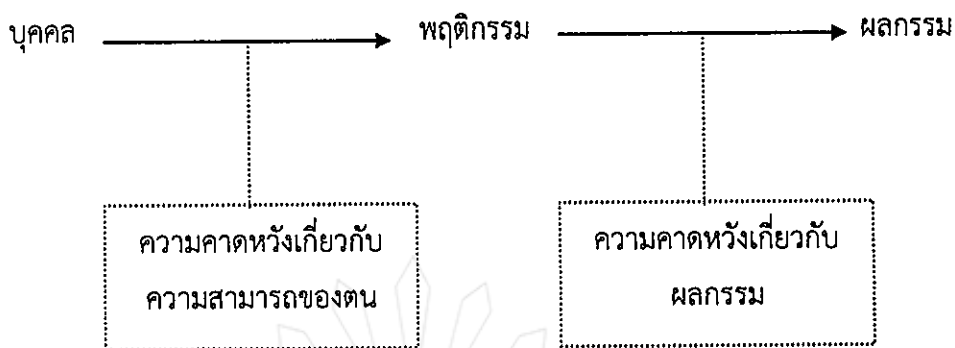
๑) ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura)

นักจิตวิทยาได้ให้ความสนใจในเรื่องความคาดหวังของมนุษย์ และได้เสนอแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เช่น ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมของแบนดูรา (Bandura) ได้เสนอว่าสิ่งที่มนุษย์เรียนรู้คือ ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งต่างๆ กล่าวคือ มนุษย์เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างเหตุการณ์กับเหตุการณ์ เรียนรู้ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมและผลกรรมที่เกิดจากพฤติกรรม ความรู้ที่มนุษย์เรียนรู้เหล่านี้กลายเป็นความเชื่อที่มีผลในการควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์เอง จากการเรียนรู้ความสัมพันธ์ต่างๆ ดังกล่าว เมื่อประสบเหตุการณ์หนึ่งมนุษย์จะอาศัยประสบการณ์ของตน คาดหวังเกี่ยวกับอีกเหตุการณ์ที่จะเกิดตามมาได้ ทำให้เกิดความตั้งใจ ความวิตกกังวล และความหวาดหวั่นต่อเหตุการณ์ ซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจเลือกแสดงพฤติกรรมใดหรือไม่

ความคาดหวังซึ่งมีผลต่อการตัดสินใจที่จะกระทำพฤติกรรมใดหรือไม่นั้น มี ๒ ชนิดคือ

๑) ความคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรม (Outcome Expectancy) เป็นการประมาณของบุคคลว่าพฤติกรรมใดนำไปสู่ผลกรรมใด

๒) ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน (Efficacy Expectancy) เป็นการประมาณความสามารถของตนในการกระทำพฤติกรรมที่จะนำไปสู่ผลกรรมที่คาดหวังไว้ความคาดหวังทั้งสองอย่างนี้แสดงเป็นรูปแบบได้ดังนี้

ภาพประกอบที่ ๒.๑ ทฤษฎีความคาดหวังผลทางพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความสามารถของบุคคล

สำหรับความสัมพันธ์ระหว่างความคาดหวังกับพฤติกรรมของมนุษย์นั้น เมื่อบุคคลมีโอกาสเลือกแผนงานเพื่อจะปฏิบัติตามแผนงานนั้น การเลือกจะขึ้นอยู่กับว่า ความพยายามที่จะใช้ความสามารถของเขาจะนำไปสู่งานที่ต้องการหรือไม่ และงานนั้นนำไปสู่ผลกรรมที่เขาต้องการหรือไม่ นั่นก็คือบุคคลจะคาดหวังเกี่ยวกับความพยายามของเขาที่จะนำไปสู่การกระทำตามที่ต้องการ (Effort → Performance Expectancy) และคาดหวังเกี่ยวกับผลกรรมต่างๆ ที่จะได้จากการทำงานนั้น (Performance → Outcome Expectancy)

ตามแนวคิดของแบนดูรานั้น อธิบายให้เห็นถึงความสำคัญของการรับรู้ ความสามารถของบุคคล และความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนเองที่มีต่อการทำงานของบุคคล ถ้านำแนวคิดดังกล่าวมาพิจารณาพฤติกรรมของบุคคลทางการศึกษา บุคคลซึ่งคาดหวังความสามารถของตนได้ใกล้ความจริงย่อมจะมีประสิทธิภาพและประสบผลสำเร็จในการศึกษา บุคคลซึ่งคาดหวังความสามารถของตนในระดับต่ำย่อมจะขาดแรงจูงใจในการเรียนและเมื่อประสบงานที่ยากย่อมมีความเพียรพยายามในการทำงานน้อย และเลื่องงานยากที่ตน คาดว่าจะทำได้ไม่สำเร็จ และข้อมูลสำคัญในการพัฒนาความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตน คือ ประสบการณ์ด้านความสำเร็จของบุคคล ในกรณีของนักเรียน ความสำเร็จสามารถ ดูจากผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จึงเป็นที่น่าศึกษาว่ากลุ่มนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับสูง จะมีความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของตนในการทำงานแตกต่างจากกลุ่ม นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในอดีตอยู่ในระดับต่ำอย่างไรบ้าง เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถของนักเรียนให้เหมาะสมกับความสามารถจริงของเขา เพื่อประโยชน์ในการศึกษาและการประกอบอาชีพของนักเรียน อีกประเด็นคือ ความแตกต่าง

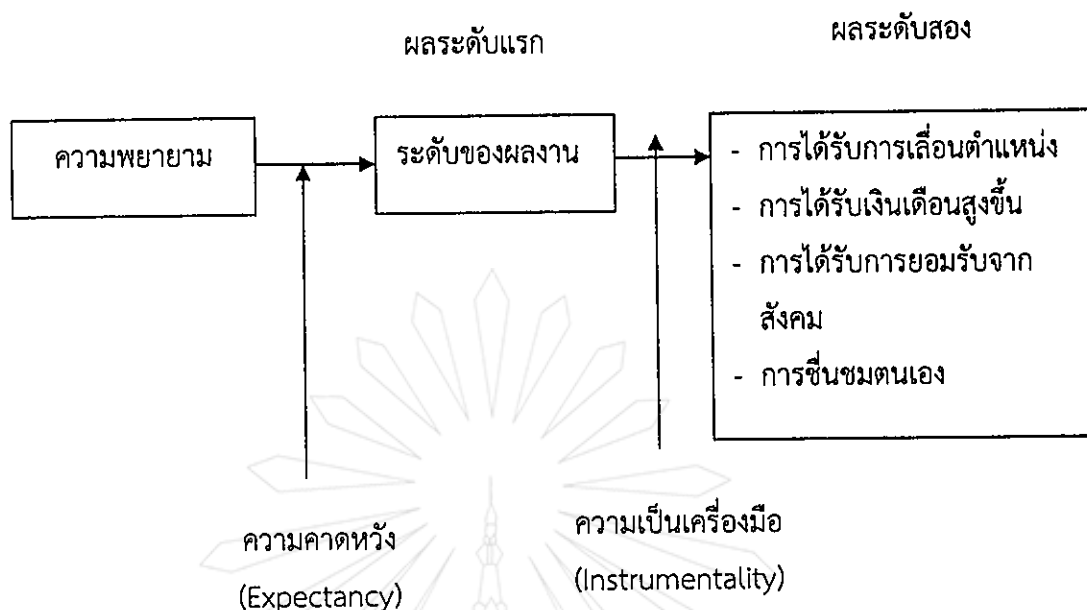
ระหว่างเพศหญิงและเพศชาย ซึ่งอาจมีผลต่อความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงาน มีการศึกษาเกี่ยวกับเรื่องนี้อยู่เป็นจำนวนมาก แต่ข้อมูลยังไม่สามารถสรุปได้อย่างชัดเจน^{๑๓}

วูรัม (Victor H. Vroom) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการจูงใจในการทำงานของบุคคลตาม ทฤษฎี ที่เรียกว่า ทฤษฎีการคาดหวังของวูรัม (Vroom's Expectancy Theory) ว่าบุคคลจะประเมิน ความเป็นไปได้ของผลที่จะเกิดขึ้นแล้วจึงดำเนินการปฏิบัติตามที่ตนคาดหวังไว้ เขาได้ชี้ให้เห็นว่า การ จูงใจขึ้นอยู่กับ การคาดหวังของบุคคลต่อผลที่เกิดขึ้น ทฤษฎีการคาดหวังนี้ได้ทำนายว่าบุคคล จะร่วม กิจกรรมที่เขาคาดหวังว่าจะได้รับรางวัลหรือสิ่งของต่างๆ ตามที่ปรารถนา Vroom ใช้คำว่า Valence ซึ่งหมายถึง ความอยากที่จะทำสิ่งต่างๆ ถ้ามีความอยากมากกว่าความไม่อยาก ระดับค่า Valence เป็นบวก Vroom เปรียบเทียบว่า การกระทำของบุคคลที่จะไปสู่จุดที่คาดหวังนั้นเป็นกลไก (Instrumental) ไปสู่ความสำเร็จและความเชื่อที่ว่าพฤติกรรมจะนำไปสู่เป้าหมายที่กำหนดไว้ นั้น Vroom เรียกว่า ความคาดหวัง (Expectancy) Vroom ได้สรุปทฤษฎีของเขาเป็นสูตรดังนี้

$$\begin{aligned} \text{แรงจูงใจ} &= \text{ความอยาก} \times \text{ความคาดหวัง} \\ \text{Motivational Force} &= \text{Valence} \times \text{Expectancy} \end{aligned}$$

และทฤษฎีความคาดหวังของวูรัม มองว่า ระดับผลงานของคนซึ่ง วูรัม เรียกว่า “ผลระดับ แรก” จะถูกกำหนดโดยความชอบที่บุคคลนั้นมีต่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง ในบรรดา วัตถุประสงค์หลายๆ อันซึ่งวูรัมเรียกว่า “ผลระดับที่สอง” หรือสิ่งที่แปรออกมา แนวความคิดอีก ประการหนึ่งของ วูรัม คือ ความเป็นเครื่องมือ (Instrumentality) ซึ่งหมายถึง ความรู้สึกของคนที่เชื่อ หรือคาดว่า ผลระดับแรกที่จะนำไปสู่ผลระดับที่สอง ส่วนแนวความคิดอีกประการหนึ่งของวูรัม คือ แนวความคิดของความคาดหวัง (Expectancy) เป็นตัวเชื่อมระหว่างความพยายามของคนกับผล ระดับแรก ซึ่งสรุปทฤษฎีของวูรัม จากแผนภาพดังนี้

^{๑๓}Bandura, Social Foundation of Thought and Action : A Social Cognitive Theory, อังโน โกศล มีคุณ, มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร, อังแล้ว, หน้า ๑๒.

ภาพประกอบที่ ๒.๒ ทฤษฎีความคาดหวังของมูลเหตุจูงใจ

จากแนวความคิดนี้จะเห็นว่าการปฏิบัติงานของบุคคลจะได้รับผลกระทบ โดยตรงจากสิ่งที่คาดหวังว่าจะเกิดขึ้นกับเขา เขาจะเลือกการรับรู้ ตามความคาดหวัง รางวัลที่ คาดว่าจะได้รับในด้านงานจะเลือกทำงานในระดับที่ผลออกมาได้รับประโยชน์มากที่สุด ในส่วนที่เกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจในการทำงานนั้น แบ่งออกได้เป็น ๒ ส่วน คือ

๑) ทฤษฎีแรงจูงใจที่อธิบายเนื้อหาของงาน ได้แก่ ความสำคัญของงาน ความท้าทายของงาน ความเจริญก้าวหน้าในงาน ความรับผิดชอบในงาน

๒) ทฤษฎีแรงจูงใจที่อธิบาย กระบวนการในการทำงาน ได้แก่ กระบวนการทางจิตวิทยา การตัดสินใจ และการเลือกงาน

ตามทฤษฎีของความคาดหวังของวรูม (Vroom) ได้กล่าวว่า ระดับของผลผลิตของบุคคลใดก็ตามขึ้นอยู่กับแรงผลักดัน ๓ ประการ

๑) เป้าหมายของบุคคลผู้นั้น

๒) ความเข้าใจหรือการรับรู้ในความสัมพันธ์ระหว่างผลผลิต และการประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย

๓) การรับรู้ในความสามารถของเขา จะมีอิทธิพลมากน้อยเพียงใดต่อ ระดับผลผลิต

ดังนั้นบุคคลใดบุคคลหนึ่งอาจเห็นว่า การเพิ่มของผลผลิตนั้น อาจเป็นสิ่งที่ต้องการ ถ้าเป็นไปตามเงื่อนไขทั้ง ๓ ประการ

ประการแรก เป้าหมายของบุคคลผู้นั้น คือ เป็นการเพิ่มรายได้ให้สูงขึ้น ความมั่นคงของงาน การยอมรับทางสังคม การยกย่องนับถือ งานที่น่าสนใจ มีเป้าหมายอยู่เป็น จำนวนมากที่บุคคล ต้องการตอบสนองความต้องการของเป้าหมายนั้นๆ

ประการที่สอง ความเข้าใจในความสัมพันธ์ระหว่าง การตอบสนองกับ ความพอใจจาก เป้าหมาย และผลผลิตที่สูงขึ้นเป็นอย่างไร เช่น พนักงานคนใดคนหนึ่งอาจถือว่า การเพิ่มรายได้เป็น เป้าหมายที่สำคัญ และกำลังการทำงานของเขาที่ได้รับผลตอบแทนต่อหน่วยของผลผลิต ดังนั้นเขา ย่อมมีแรงจูงใจสูง ต่อการเพิ่มผลผลิต กรณีเป้าหมายเป็นการได้รับการยอมรับจากสังคม จากเพื่อน ร่วมงานเป็นสิ่งสำคัญ พนักงานบางคนอาจจะไม่เต็มใจหรือต้องการที่จะเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้นก็ได้

ประการที่สาม ความสามารถของเขามีอิทธิพลต่อระดับของผลผลิต ถ้าบุคคลเชื่อว่าการใช้ ความพยายามของเขาจะมีผลกระทบน้อยมากต่อผลผลิต บุคคลนั้นก็จะมี ความพยายามน้อย^{๑๖}

สุเทพ การุณย์ลัญจกร ได้อภิปรายถึงทฤษฎีความคาดหวังของวูรัม ดังนี้

ประการแรก การเน้นการจ่ายค่าจ้างหรือรางวัล ผลที่ตามมาคือ เราต้องมีความเชื่อว่ารางวัล ที่องค์กรเสนอให้มีลักษณะเดียวกันกับสิ่งที่คนทำงานต้องการ มันเป็นทฤษฎีที่ยึดถือผลประโยชน์ของ ตนเองเป็นที่ตั้ง ซึ่งแต่ละคนหาทางที่จะทำให้ตนเองมีความพึงพอใจสูงสุดตามที่คาดการณ์ไว้ เรา จำต้องมีส่วนเกี่ยวข้องกับรางวัลอันน่าพิสมัย ลักษณะนี้อาศัยความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับคุณค่าที่ แต่ละคนให้ไว้กับการจ่ายค่าจ้างขององค์กรเราต้องการที่จะให้รางวัลแก่บุคคลด้วยสิ่งที่เขาให้คุณค่า กับมันในทางบวก

ประการที่สองทฤษฎีความคาดหวังจะเน้นพฤติกรรมที่คาดหวัง บุคคลผู้นั้นจะรู้หรือไม่ว่ามี การคาดหวังอะไรจากตัวเขาและตัวเขาจะได้รับการประเมินอย่างไร

ประการสุดท้าย ทฤษฎีนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกับความคาดหวังหลายๆ อย่างของบุคคล สิ่งที่มี ลักษณะเป็นจริงกลับไม่มีลักษณะตรงประเด็น ความคาดหวังของคนทำงานเอง เกี่ยวกับการปฏิบัติงาน รางวัลและผลผลิตที่น่าพึงพอใจตามเป้าหมาย (ซึ่งตัวผลผลิตเองไม่มีลักษณะเป็นปรนัย) จะใช้เป็นตัว ตัดสินระดับความพยายามของเขา

ตามทฤษฎีของความคาดหวังของวูรัม ปัจจัยต่างๆ ที่กล่าวไว้ในข้างต้น จึงเป็นตัวกำหนด แรงจูงใจในการผลิตของบุคคล ซึ่งมีความแตกต่างระหว่างบุคคลและงาน เพราะฉะนั้นระดับของ

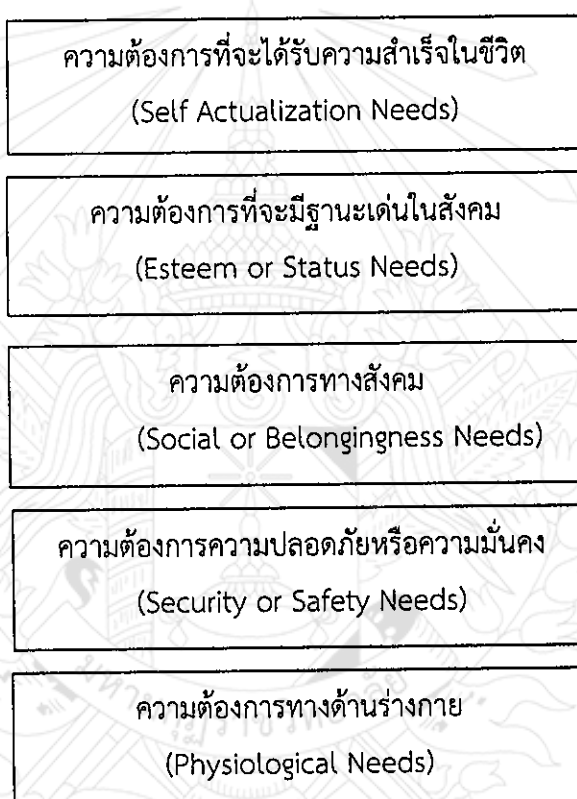
^{๑๖}Victor H. Vroom., Work and Motivation, อังโน โสภาชู พิภูลชัย, จิตวิทยาสังคม, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗), หน้า ๓๔.

แรงจูงใจของบุคคลแต่ละคน ขึ้นอยู่กับแรงผลักดันภายใน รวมถึงแรงผลักดันที่เกิดจากสถานการณ์รอบตัวของบุคคลนั้นๆ ด้วยเช่นกัน^{๓๓}

จากทฤษฎีความคาดหวัง จะเห็นว่าขึ้นกับว่าบุคคลนั้นมีความต้องการอยู่ในระดับใด ซึ่งแรงผลักดันตามทฤษฎีความคาดหวังของวูร์ม จะมีความสอดคล้องกับทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

๓) ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

ธีระชน พลโยธา ได้สรุปแนวคิดของความต้องการของมนุษย์ ได้อ้างทฤษฎีในเรื่องลำดับชั้นความต้องการของมนุษย์ โดย อับราฮัม เอช. มาสโลว์ (Abraham H. Maslow, ค.ศ.๑๙๐๘-๑๙๗๐) เรียกว่า Heirachy of Needs มี ๕ ลำดับชั้น ดังรายละเอียดคือ

ภาพประกอบที่ ๒.๓ ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

^{๓๓}สุเทพ การุณย์สัญจร, แรงจูงใจในการทำงาน, (กรุงเทพมหานคร: โอเอส.พริ้นติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๖), หน้า ๒๐.

ขั้นที่ ๑ ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) ความต้องการในขั้นนี้เป็นความต้องการขั้นพื้นฐาน (Basic Needs) ที่มีอำนาจมากที่สุดและเห็น ได้ชัดที่สุดกว่าความต้องการทั้งหมด เป็นความต้องการที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต ได้แก่ ความต้องการด้านปัจจัย ๔ การพักผ่อน นอนหลับ ความต้องการทางเพศ ตลอดจนความต้องการ ที่จะถูกกระตุ้นอวัยวะรับสัมผัส แรงขับของร่างกายเหล่านี้จะเกี่ยวข้องโดยตรงกับความอยู่รอดของชีวิต หากความต้องการในขั้นนี้ได้รับการตอบสนองแล้วจะกระตุ้นให้เกิดความต้องการในขั้นที่สูงกว่า แต่ถ้าบุคคลประสบความล้มเหลวในการสนองความต้องการขั้นพื้นฐานนี้แล้วก็จะไม่ได้รับการกระตุ้นให้เกิดความต้องการในระดับที่สูงขึ้นต่อไป

ขั้นที่ ๒ ความต้องการความปลอดภัยและสวัสดิภาพ (Safety or Security Needs) ความต้องการในขั้นนี้สังเกตได้ง่ายในทารกและเด็กเล็ก เพราะวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการ การช่วยเหลือและต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่น ในวัยผู้ใหญ่ความต้องการขั้นนี้จะมีอิทธิพลต่อบุคคล โดยเฉพาะคนที่ทำงานในฐานะเป็นผู้คุ้มครองหรืองานที่เกี่ยวกับความปลอดภัย ความต้องการ ความปลอดภัยจะเกี่ยวข้องกับการเผชิญสิ่งต่างๆ เช่น สงคราม อาชญากรรม ภัยธรรมชาติ ความสับสนไม่เป็นระเบียบของสังคม เป็นต้น ในขั้นนี้ศาสนาและปรัชญาที่มนุษย์ยึดถือเป็นสิ่งที่ทำให้เกิดความรู้สึกมั่นคง เพราะทำให้บุคคลได้จัดระบบของตัวเองให้มีเหตุผลและวิถีทางที่ทำให้ตนเองรู้สึกปลอดภัย

ขั้นที่ ๓ ความต้องการความรักและการเป็นสมาชิกของสังคม (Love and Belonging Needs) ความต้องการขั้นนี้จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการด้านร่างกายและความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ต้องการความรักและความเป็นสมาชิกของสังคม โดยการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่น เช่น ความสัมพันธ์กับสมาชิกในครอบครัวหรือกลุ่มสังคม และจะรู้สึกเจ็บปวดมากเมื่อถูกทอดทิ้งหรือไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม หรือแม้แต่กรณีที่จำนวนเพื่อนหรือสมาชิกในบ้านลดน้อยลงไป ผู้ที่ไปอยู่ในสังคมใหม่ จะเกิดความต้องการเป็นเจ้าของและจะแสวงหาการยอมรับจากสังคมใหม่อย่างยิ่ง การขาดสิ่งนี้ทำให้มนุษย์เกิดความคับข้องใจและเกิดปัญหาปรับตัวไม่ได้ ส่งผลเป็นความผิดปกติในพฤติกรรมหรือความเจ็บป่วยทางจิตใจ

ขั้นที่ ๔ ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือ (Self - Esteem Needs) เมื่อบุคคลได้รับการตอบสนองด้านความรักและความเป็นสมาชิกของสังคมแล้ว จะส่งผลให้เกิดความต้องการในขั้นนี้เกิดขึ้น ความต้องการในขั้นนี้แบ่งได้เป็น ๒ ลักษณะคือ

๑) ความต้องการนับถือตนเอง (Self-Respect) คือ ความต้องการมีอำนาจมีความเชื่อมั่นในตนเองมีความสามารถและความสำเร็จ ไม่ต้องพึ่งพาอาศัยผู้อื่นและมีความอิสระ

๒) ความต้องการได้รับการยกย่องนับถือจากผู้อื่น (Esteem from Others) คือ ความต้องการเกียรติยศชื่อเสียง ได้รับความสนใจ การยอมรับและยกย่องมีสถานภาพทางสังคมและเป็นที่ยอมรับ ยินดี ทำให้ตนเองรู้สึกมีคุณค่า

ขั้นที่ ๕ ความต้องการที่จะเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงและพัฒนาตนเองตามศักยภาพ (Self Actualization Needs) หมายถึง ความปรารถนาในสิ่งท้าทายทุกสิ่งทุกอย่าง ซึ่งบุคคลจะได้รับโดยใช้ความสามารถและศักยภาพของตนอย่างเต็มที่และอย่างเหมาะสม หากความต้องการในขั้นต้นได้รับการตอบสนองมาโดยลำดับทำให้เกิดความพึงพอใจอย่างบริบูรณ์ ความต้องการเข้าใจตนเองอย่างแท้จริงในระดับนี้ก็จะเกิดขึ้น บุคคลที่ประสบความสำเร็จในขั้นสูงสุดนี้จะใช้พลังอย่างเต็มที่ ในสิ่งที่ท้าทายความสามารถและศักยภาพของตน มีความกระตือรือร้นที่จะปรับปรุงตนเองเสมอ พลังแรงขับของเขาจะผลักดันให้เขาแสดงพฤติกรรมที่ตรงกับความสามารถของตนออกมา^{๑๔}

ผู้วิจัยสรุปได้ว่า ความคาดหวัง โดยเฉพาะในเรื่องการทำงานนั้นเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง ในการที่จะทำให้มนุษย์นั้นเกิดการขับเคลื่อน หรือเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ มีพฤติกรรมต่างๆ โดยเฉพาะการกระทำตามความต้องการของตนเพื่อให้ได้มาซึ่งเป็นเป้าหมาย และความคาดหวังนั้นยังมีอิทธิพลที่ส่งผลต่อกำลังใจในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ความคาดหวัง จึงถือว่าเป็นแรงจูงใจอันหนึ่ง และเป็นการกระตุ้นให้มนุษย์นั้นปฏิบัติงานให้เป็นผลสำเร็จ ความคาดหวังในหน้าที่การทำงานว่า งานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตทำให้ชีวิตมีคุณค่าและยังช่วยให้ความต้องการขั้นพื้นฐานของเราบรรลุเป้าหมาย ด้วยเหตุนี้เราจะมีชีวิตอยู่ได้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เราควรที่จะเลือกงานตามความคาดหวังที่เหมาะสมกับตนเอง และเราพอใจ

๒.๓ หลักธรรมาภิบาล

๒.๓.๑ ความหมายของหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ ได้ให้ความหมาย ธรรมาภิบาล ว่า หมายถึง “การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคมทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชนและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และเป็นส่วนเสริมความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไขเยียวยาภาวะวิกฤติภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความยุติธรรม ความโปร่งใสและความมีส่วนร่วม^{๑๕}

^{๑๔} Abraham H. Maslow, *Motivation and Personality*, อ้างใน อีระชน พลโยธา, *ภาวะผู้นำและการจูงใจ*, (กรุงเทพมหานคร : โอเอสพริ้นติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๗), หน้า ๔.

^{๑๕} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒”, ใน *ราชกิจจานุเบกษา*, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๖๓ ง., ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒: ๒.

พรนพ พุกกะพันธ์ ให้ความหมาย Good Governance ไว้ว่า “เป็นผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรม ซึ่งบุคคลหรือสถาบันทั่วไป ทั้งภาครัฐและเอกชนมีผลประโยชน์ร่วมกันได้กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะ เป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานประโยชน์ที่หลากหลาย ที่ขัดแย้งกันได้”^{๑๖}

ธรรมาภิบาล (Good Governance) ปรากฏใช้ครั้งแรก คือ ในรายงานของธนาคารโลกเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๒ (ค.ศ.๑๙๘๙) ในรายงานเรื่อง “Sub-Sahara Afroca: From Crisis of Sustainable Growth” ที่เน้นในเรื่องของธรรมาภิบาลและการฟื้นฟูเศรษฐกิจ และหลังจากนั้นมีการศึกษาในเรื่องของธรรมาภิบาล อย่างแพร่หลาย ต่อมาปี พ.ศ. ๒๕๓๘ (ค.ศ.๑๙๙๕) หนังสือชื่อ “Participatory Development and Good Governance” ที่ตีพิมพ์โดยองค์กรเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Cooperation and Development : OEDC) ซึ่งเป็นองค์กรที่มีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนา โดยกล่าวถึงแนวทางในการพัฒนา ๓ เรื่องคือ ๑) การพัฒนาแบบมีส่วนร่วม (Participatory Development) ๒) กระบวนการประชาธิปไตย (Democratic ration และ ๓) ธรรมาภิบาล (Good Governance) และหนังสือเล่มนี้ยังได้กล่าวถึงหลักการที่จะไปสู่การเป็นธรรมาภิบาล คือ

การควบคุมกฎหมาย (Rule of Law) หมายถึง ศาลสถิตยุติธรรม กฎหมาย และกระบวนการ บังคับใช้กฎหมายมีความน่าเชื่อถือเที่ยงธรรม ส่งเสริมสิทธิมนุษยธรรม

การบริหารงานสาธารณะ (Public Sector Management) หมายถึง การบริหารงาน เป็นไปอย่างถูกต้อง ตรงไปตรงมา มีความยุติธรรม โปร่งใส สามารถตรวจสอบได้

การควบคุมการฉ้อราษฎร์บังหลวง (Controlling Corruption) หมายถึง รัฐบาลจะต้องมี กระบวนการที่สามารถควบคุมและจำกัดไม่ให้เกิดการฉ้อราษฎร์บังหลวงเกิดขึ้นอย่างแพร่หลาย หรือ ควบคุม ไปให้หมดไปจากสังคม

ลดค่าใช้จ่ายในด้านกิจการทหาร (Reducing Excessive Military Expenditure) นอกเหนือจากกระบวนการบริหารงานที่เหมาะสมแล้ว หากรัฐบาลของรัฐใดก็ตาม ทุ่มเทงบประมาณ ในกิจการทหารในสัดส่วนที่สูง ย่อมจะมีแนวโน้มที่นำพารัฐของตนเองเข้าสู่ความขัดแย้งได้ง่าย ฉะนั้น เสถียรภาพของรัฐใดรัฐหนึ่งจะเกิดขึ้นได้ เมื่อรัฐนั้นสามารถรักษาสมดุลของพลังอำนาจของชาติในด้านต่าง ๆ ไปได้^{๑๗}

^{๑๖}พรนพ พุกกะพันธ์, จริยธรรมทางธุรกิจ, (กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ ดร.พรนพ, ๒๕๔๕), หน้า ๒๓๔.

^{๑๗}สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, หลักการบริหารราชการแนวใหม่ การวางแผนกลยุทธ์ และบทความวิชาการ, (กรุงเทพมหานคร : สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๔), หน้า ๕๑-๕๒.

นอกจากนี้ โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ United Nations Economic and Social Commission for Asia and the Pacific : UNESCAP ได้ให้นิยามคำว่า ธรรมาภิบาล (Good Governance) ว่ามีองค์ประกอบ ๘ ประการ ดังนี้ การมีส่วนร่วม (Participation) นิติธรรม (Rule of Law) ความโปร่งใส (Transparency) การตอบสนอง (Responsiveness) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus Oriented) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรมและไม่ละเลยบุคคลกลุ่มหนึ่งกลุ่มใดออกไปจากสังคม (Equity and Inclusiveness) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) และภาระรับผิดชอบ (Accountability)

ต่อมาในปี ค.ศ. ๑๙๙๗ United Nations Development Programme : UNDP ได้ทบทวน และให้นิยามใหม่ว่าเป็นเรื่องของการใช้อำนาจทางการเมือง เศรษฐกิจ และการบริหารราชการแผ่นดิน เพื่อจัดการกิจการของประเทศชาติบ้านเมือง รวมทั้งยังได้กำหนดคุณลักษณะของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี หรือธรรมาภิบาลซึ่งได้นำเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนามนุษย์เข้ามารวมไว้ด้วย รวม ๙ ประการ ดังนี้

๑) การมีส่วนร่วม (Participation) ชายและหญิงทุกคนควรมีสิทธิมีเสียงในการตัดสินใจ ทั้งโดยทางตรงหรือผ่านทางสถาบันตัวแทนอันชอบธรรมของตน ทั้งนี้ การมีส่วนร่วมที่เปิดกว้างนั้น ต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานของการมีเสรีภาพในการรวมกลุ่มและการแสดงความคิดเห็น รวมถึงการสามารถเข้ามีส่วนร่วมอย่างมีเหตุผลในเชิงสร้างสรรค์

๒) นิติธรรม (Rule of Law) กรอบตัวบทกฎหมายต้องมีความเป็นธรรม และไม่มีการเลือกปฏิบัติ โดยเฉพาะในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของสิทธิมนุษยชน

๓) ความโปร่งใส (Transparency) ต้องอยู่บนพื้นฐานของการไหลเวียนอย่างเสรีของข้อมูลข่าวสาร บุคคลที่มีความสนใจเกี่ยวข้องจะต้องสามารถเข้าถึงสถาบัน กระบวนการ และข้อมูลข่าวสารได้โดยตรง ทั้งนี้การได้รับข้อมูลข่าวสารดังกล่าวนี้ต้องมีความเพียงพอต่อการทำความเข้าใจและการติดตามประเมินสถานการณ์

๔) การตอบสนอง (Responsiveness) สถาบันและกระบวนการดำเนินงานต้องพยายามดูแลเอาใจใส่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย

๕) การมุ่งเน้นฉันทามติ (Consensus-Oriented) มีการประสานความแตกต่างในผลประโยชน์ของฝ่ายต่างๆ เพื่อหาข้อยุติร่วมกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย ไม่ว่าจะป็นนโยบายและกระบวนการขั้นตอนใดๆ ให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้

๖) ความเสมอภาค/ความเที่ยงธรรม (Equity) ชายและหญิงทุกคนต้องมีโอกาสในการปรับปรุงสถานะหรือรักษาระดับชีวิตความเป็นอยู่ของตน

๗) ประสิทธิภาพและประสิทธิผล (Effectiveness and Efficiency) สถาบันและกระบวนการต้องสร้างผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อความต้องการ และขณะเดียวกันก็ต้องใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๘) ภาระรับผิดชอบ (Accountability) ผู้มีอำนาจตัดสินใจ ไม่ว่าจะอยู่ในภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรภาคประชาสังคมก็ตาม ต้องมีภาระรับผิดชอบต่อสาธารณชนทั่วไปและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ในสถาบันของตน

๙) วิสัยทัศน์เชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Vision) ผู้นำและบรรดาสาธารณชนต้องมีมุมมองที่เปิดกว้างและเล็งการณ์ไกลเกี่ยวกับการบริหารกิจการบ้านเมืองและการพัฒนามนุษย์ (สังคม) รวมถึงมีจิตสำนึกว่าอะไรคือความต้องการจำเป็นต่อการพัฒนาดังกล่าว ตลอดจนมีความเข้าใจในความสลับซับซ้อนของบริบททางประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และสังคมซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในแต่ละประเด็นนั้น^{๕๙}

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย ได้ให้ความหมายของ “ธรรมาภิบาล” หรือ “การบริหารจัดการบ้านเมืองและสังคมที่ดี” ไว้ว่า หมายถึง “กฎเกณฑ์การปกครองบำรุง รักษาสังคม บ้านเมืองที่ดี อันหมายถึง การจัดการการบริหารสังคมที่ดีทุก ๆ ด้านและทุก ๆ ระดับ รวมถึงการจัดระบบ องค์กรและกลไกของคณะรัฐมนตรี ส่วนราชการ องค์กรของรัฐบาลที่ไม่ใช่ส่วนราชการ การบริหารราชการ ส่วนภูมิภาคและท้องถิ่น องค์กรที่ไม่ใช่รัฐบาล องค์กรของเอกชน นิติบุคคล ภาคเอกชนและภาคประชาสังคม”^{๖๐}

ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล ผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ได้กล่าวถึง “ธรรมาภิบาล” ว่า “มาจากคำว่า ธรรมา+อภิบาล ธรรมาแปลว่า ดี ถูกต้อง ชอบธรรม อภิบาล หมายถึง การปกครอง ส่วน ดร.สุเมธ ตันติเวชกุล กล่าวว่า “ธรรมาภิบาล” หลายคนมักจะต้องพูดทับศัพท์ภาษาอังกฤษด้วยเสมอ ลองย้อนกลับไปพิจารณาอย่างถ่องแท้แล้วจะเห็นได้ว่าพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวได้ทรงเปล่งคำว่า ธรรมาภิบาล หรือ Good Governance ตั้งแต่คำนี้ยังไม่เกิดยังไม่มี หลายสิบปีล่วงมาแล้ว ตั้งแต่วันแรกที่เสด็จขึ้นครองราชย์ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม” คำว่าธรรมในการปกครองแผ่นดินนี้ส่วนหนึ่งก็คือ ทศพิธราชธรรม ๑๐ ประการนี่ก็คือ ธรรมาภิบาลที่สมบูรณ์ลึกซึ้ง ครบถ้วน ครบทุกมิติยิ่งกว่า Good Governance เสียอีก เช่นคำว่า โปร่งใส ซึ่งมักจะพูดกันมากใน Good Governance ก็เป็นแค่ข้อย่อยข้อหนึ่งในศีล ซึ่งเป็นทศพิธราชธรรมข้อที่ ๒”^{๖๐}

^{๕๙}สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน, Good Governance กกับการพัฒนาข้าราชการ, (กรุงเทพมหานคร : มปท., ๒๕๕๗), หน้า ๒๐.

^{๖๐}มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, “สังคมโปร่งใสไร้ทุจริต”, ชลบุรี : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๕๓, (อัดสำเนา).

^{๖๐}ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล, “นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการเสริมสร้างข้าราชการมืออาชีพและคุณธรรมในราชการ”, ข้าราชการ, ปีที่ ๕๒ เล่มที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐) : ๑๘-๑๙.

๒.๓.๒ ระเบียบเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ มุ่งเน้นให้หน่วยงานของรัฐดำเนินงานตามภาระหน้าที่โดยยึด หลักการพื้นฐาน ๖ ประการ ได้แก่ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และ หลักความคุ้มค่า ดังนี้

๑) หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้ เป็นไปตาม กฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึง สิทธิเสรีภาพและความยุติธรรมของประชาชน

๒) หลักคุณธรรม หมายถึง การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม การส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชน พัฒนาดตนเองไปพร้อมกันเพื่อให้คนไทยมีความซื่อสัตย์จริงใจ ชยัน อดทน มีระเบียบวินัย และประกอบอาชีพสุจริต จนเป็นนิสัยประจำชาติ

๓) หลักความโปร่งใส หมายถึง การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในชาติโดย ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรทุกวงการให้มีความโปร่งใส

๔) หลักการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมรับรู้และเสนอความเห็น ในการตัดสินใจปัญหาสำคัญของประเทศ ไม่ว่าจะด้วยการแสดงความเห็น การไต่สวนสาธารณะ การประชาพิจารณ์ การแสดงประชามติ หรืออื่น ๆ

๕) หลักความรับผิดชอบ หมายถึง การตระหนักในสิทธิหน้าที่ ความสำนึกในความรับผิดชอบ ต่อสังคม การใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพ ในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับ ผลดีและเสียจากการกระทำของตน

๖) หลักความคุ้มค่า หมายถึง การบริหารจัดการและใช้ทรัพยากรที่มีจำกัดเพื่อให้เกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ส่วนรวม โดยธรรมาภิบาลให้คนไทยมีความประหยัด ใช้ของอย่างคุ้มค่า สร้างสรรค์สินค้าและบริการ ที่มีคุณภาพสามารถแข่งขันได้ในเวทีโลก และรักษาพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติให้สมบูรณ์ยั่งยืน^{๒๑}

๒.๓.๓ หลักธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

พิทยา สุนทรวิภาต ได้กล่าวไว้ว่า การปรับ กลยุทธ์ ทักษะคิด วิธีคิด วิธีการทำงาน ของบุคลากร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ไปสู่การเป็น “ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติเพื่อเป้าหมายคือการพัฒนาท้องถิ่น ให้เจริญก้าวหน้าและให้พี่น้องประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น ผู้บริหารท้องถิ่นและ

^{๒๑}สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหาร กิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒”, ใน ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๖๓ ง., ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ : ๒.

สมาชิกสภาท้องถิ่นถือว่าเป็นผู้นำท้องถิ่นที่ได้รับความไว้วางใจจากประชาชนเลือกเข้ามาบริหารในท้องถิ่นนี้ การที่จะปฏิบัติให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว ผู้นำท้องถิ่นควรถึงพร้อมด้วยหลักต่อไปนี้

อภิบาล	หมายถึง	การดูแลปกป้องรักษาเป็นที่พึงในทุกข์สุข
บริบาล	หมายถึง	การดูแลราษฎรอย่างทั่วถึงรอบด้าน
เทศาภิบาล	หมายถึง	การปกครองท้องที่
ประชาภิบาล	หมายถึง	การบำบัดทุกข์ บำรุงสุขพี่น้อง ประชาชนอย่างดียิ่ง
ธรรมาภิบาล	หมายถึง	การปกครองด้วยหลักบริหารจัดการที่ดีงาม ^{๒๒}

สำหรับธรรมาภิบาลนั้นได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ดังนี้

๑) หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัย และเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชน และชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของ อบต.สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้โดย

(๑) การออกข้อบัญญัติตำบลของ อบต. ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้และต้องมุ่งให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของ ประชาชนเป็นหลัก และเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดง ความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง

(๒) อบต. ต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชน ให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการ อบต. หรือชุมชนทุกหมู่บ้าน หรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบ อื่น ๆ เช่นทำเอกสารแจกจ่ายในการประชุมหรือเสียงตามสาย เป็นต้น

(๓) องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบลรวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้ถูกต้องตามบัญญัติไว้ และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มใดเป็นกรณีพิเศษ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค ได้แก่ การจัดเก็บภาษีต้องจัดเก็บอย่างทั่วถึงเท่าเทียมและถูกต้องโดยไม่กั้นแก่งหรือลดหย่อนแก่ผู้ใดเป็นการเฉพาะ เป็นต้น

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรของท้องถิ่น ทั้งในฝ่ายพนักงานและสมาชิกสภาท้องถิ่น ให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ ที่ต้องใช้ในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

^{๒๒}พิทยา สุนทรวิภาต, ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, พิมพ์ครั้งที่ ๓, (กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๓), หน้า ๑๓-๑๔.

๒) หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชน เพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ อดทน มีระเบียบวินัย

(๑) บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งฝ่ายข้าราชการหรือพนักงานประจำ ต้องยึดหลักหน้าที่ความรับผิดชอบของตน จะต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตมาทำงานตรงต่อเวลา ให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง

(๒) สมาชิกสภาท้องถิ่น ต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชน ต้องมุ่งเน้นรักษาผลประโยชน์ส่วนตน มาประชุมอย่างสม่ำเสมอ พิจารณาเรื่องต่างๆ ในสภาอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ต่อส่วนรวม และถูกต้องตามกฎหมาย

(๓) ผู้บริหาร อบต.ต้องมีคุณธรรมสูง เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงานในขณะเดียวกัน ก็เป็นผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่าง ๆ จะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบ กฎหมาย ที่กำหนดไว้ จัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

(๔) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรเริ่มจัดทำมาตรฐานจริยธรรมหรือกรอบกติกา การปฏิบัติงานของสมาชิกทุกคนโดยทำเป็นมติของสภาเพื่อควบคุมกันเองมีบทลงโทษเท่าที่ทำได้ เช่น โครละเมิดกฎ ก็ให้สมาชิกประณามพฤติกรรมและประกาศให้ประชาชนทราบหรือถ้าละเมิดกฎอยู่เนื่อง ๆ ก็ให้สภาพิจารณาให้พ้นจากสมาชิกภาพ เช่น ในกรณีสมาชิก สภาองค์การบริหารส่วนตำบลก็ให้ดำเนินการตาม พ.ร.บ. สภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ มาตรา ๔๗ ตรี(๘) เป็นต้น

๓) หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไก และวิธีการทำงานให้มี ความโปร่งใส มีการเปิดเผย ข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชน ตรวจสอบได้โดย

(๑) องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชน ตรวจสอบได้ทราบตาม พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ. ๒๕๔๐ โดยเอกสารที่ต้องเปิดเผยให้ประชาชน ทราบได้แก่

ก. กฎข้อบังคับที่เกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปีและงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
ข. มติการประชุมของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลกระทบต่อผลได้ ผลเสียของประชาชน

ค. มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่รวมทั้ง ผลได้ผลเสียแก่ประชาชน รวมทั้งมติอื่นๆ ที่ประชาชนควรทราบ

ง. วาระการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเปิดเผยให้ประชาชน ทราบล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุม ซึ่งสภาต้อง อำนวยความสะดวกตามสมควร

จ. ข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ องค์การบริหารส่วนตำบลรวมทั้ง ชาวสารราชการที่ประชาชนควรรู้และประชาชนต้องปฏิบัติ

ฉ. ขั้นตอนการปฏิบัติงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเงื่อนไขการติดต่อกับ องค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การชำระภาษีต่างๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคาร เป็นต้น ให้ประชาชนรู้ว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ต้องใช้เอกสารประกอบอะไร และต้องใช้เวลาานานเท่าใด

ช. ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการต่างๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

ซ. เอกสารการจัดซื้อ-จัดจ้าง โดยเฉพาะการสอบราคาหรือประกวดราคาควรเปิดเผย ให้ประชาชนรับรู้จะทำให้ประชาชนได้ตรวจสอบและเกิดความมั่นใจ

ฅ. ข้อมูลด้านการเงิน-การคลัง ซึ่งเป็นข้อมูลที่เป็นตัวชี้ถึงความสำเร็จขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ควรที่จะได้เปิดเผยเป็นระยะ ๆ ว่ามีรายรับเท่าใด มีรายจ่ายอะไร เท่าใด

ฉ. ข้อมูลอื่นๆ ที่ อบต.เห็นว่าควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

๔) หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องให้ ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตั้งแต่การรับรู้ข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างไร ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการตรวจสอบ การประเมินผลงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนมีสิทธิ มีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชาชน เห็นว่าปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลวหรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย

นอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วม ของประชาชน ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๓, ๒๘๗ กำหนดให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พ.ร.บ. กำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในมาตรา ๑๖ (๑๖) กำหนดให้ องค์กรการบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น

องค์การบริหารส่วนตำบล จะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การ บริหารส่วนตำบลเป็นอย่างน้อย ได้แก่

(๑) จัดทำแผนพัฒนาทั้งแผนพัฒนา ๕ ปี และแผนพัฒนาประจำปี เนื่องจากแผนพัฒนา เป็นเครื่องชี้ทิศทางการพัฒนาท้องถิ่น และเป็นตัวกำหนดแนวทางการจัดสรรทรัพยากรรวมทั้งงบประมาณ เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดการ จัดทำแผนพัฒนา โดยร่วมเสนอปัญหา ความต้องการ และร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบกระบวนการประชาคม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาในภาพรวม ร่วมกำหนด ทิศทางการพัฒนาของ อบต.ว่าจะเดินไปทางใดควรทำอะไรก่อนหลัง

(๒) มีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.๒๕๓๗ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ-จัดจ้าง เพื่อให้เกิด ความถูกต้องโปร่งใสและเป็นธรรม

(๓) ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งวาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้ง และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา

(๔) ประชาชนมีสิทธิในการเสนอข้อบัญญัติ เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาออกข้อบัญญัติตำบลตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(๕) ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. ที่มีความประพฤติเสื่อมเสีย ได้ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๒^{๒๓}

โดยสรุปองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องสร้างระบบกลไกที่จะเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานในทุกขั้นตอนเพื่อให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนอย่างเป็นรูปธรรม

๕) หลักความรับผิดชอบ หลักข้อนี้มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตระหนักในอำนาจหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน ให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ โดยนอกจากนี้ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก มีความจริงใจใน การนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน-ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน นำเอาโครงการ/กิจกรรมที่บรรลุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำ ข้อบัญญัติงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ทราบ

๖) หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยมีหลักการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การดำเนินแผนงาน/โครงการ ต้องจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน ควรทำอะไรก่อนหลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

^{๒๓}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๕-๑๗.

(๒) ในการจัดซื้อ-จัดจ้าง ต้องมุ่งให้เกิดการประหยัด หากสามารถต่อรองราคาที่ดีต่ำกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ จะทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณเหลือไปดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้น และทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น

(๓) รณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด รวมทั้งจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ใช้ได้นาน

(๔) จัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหลสูญเปล่า โดยอาศัยอำนาจข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหาร ส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๘๙ และ ๙๐ เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร

(๕) การบริหารจัดการครุภัณฑ์ต่าง ๆ ของ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดทำระเบียบคุมให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และควบคุมการใช้ให้เป็นประโยชน์เป็นไปตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ต่อส่วนรวม

(๖) ควรคำนึงถึงความควรหรือไม่ควรที่จะกระทำ เช่น บางแห่งยังไม่มี ความพร้อมในการจัดเก็บขยะไม่มีรถและพนักงาน แต่กลับใช้งบประมาณซื้อถังขยะให้ประชาชนเพื่อรองรับขยะโดยไม่มีผู้จัดเก็บ การใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าก็ไม่ควรกระทำ^{๒๔}

๒.๓.๔ สาระสำคัญเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาล

บวรศักดิ์ อูวรรณโณ ได้กล่าวไว้ว่า Good Governance มีจุดมุ่งหมายในการสร้างความเป็นธรรม ในการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมให้กับทุกภาคในสังคม การบริหารจัดการทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองต้องสร้างความสมดุลระหว่างองค์ประกอบต่าง ๆ ของสังคมให้ดำรงอยู่ร่วมกัน อย่างสันติสุข และสังคมมีเสถียรภาพ การรวบอำนาจไว้ที่ภาคใดภาคหนึ่งย่อมกระทบถึงความเข้มแข็งของภาคอื่น ๆ รวมทั้งโครงสร้างการบริหารจัดการสังคมโดยรวม เพราะภาคที่รวบอำนาจนั้นจะใช้ อำนาจจัดสรรทรัพยากรในสังคมตามที่ภาคนั้นต้องการ ทั้งนี้เพื่อเพิ่มอำนาจและความมั่งคั่งให้ภาคนั้น ๆ ในทางตรงกันข้าม ถ้าอำนาจในการกำหนดการใช้ทรัพยากรถูก กระจายให้ภาคต่าง ๆ มากขึ้น จนภาคต่าง ๆ มีอิสระและเป็นเอกเทศ ในตัวเอง ไม่ตกอยู่ภายใต้การครอบงำของภาคหนึ่ง ๆ การบริหารจัดการสังคมก็จะต้องกระทำร่วมกันทุกภาค บนพื้นฐานของผลประโยชน์ที่ยอมรับกันได้และโดยกระบวนการที่อยู่บนคุณค่า และความไว้วางใจร่วมกันจนเกิดเป็นฉันทามติ (Consensus) ของทุกภาค^{๒๕}

อานันท์ ปันยารชุน อธิบายว่า Good Governance หมายถึง ผลลัพธ์ของการจัดกิจกรรมซึ่งบุคคลและสถาบันทั้งในภาครัฐ และเอกชนที่มีผลประโยชน์ร่วมกันได้ กระทำลงไปหลายทาง มีลักษณะเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งอาจนำไปสู่การผสมผสานผลประโยชน์ที่หลากหลายและ

^{๒๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๘.

^{๒๕} บวรศักดิ์ อูวรรณโณ, การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : เดือนตุลาคมการพิมพ์, ๒๕๕๒), หน้า ๑๑.

ขัดแย้งกันได้ โดยสาระของ Good Governance คือ องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้แน่ใจว่า นโยบายที่กำหนดไว้จะได้ผล หมายถึง การมีบรรทัดฐานเพื่อให้มีความแน่ใจว่ารัฐบาลจะสามารถสร้างผลงานตามที่สัญญาไว้กับประชาชนได้^{๒๖}

ถวิลวดี บุรีกุล ได้กล่าวว่า ธรรมนูญมีความเกี่ยวข้องกับค่านิยมอันเป็นที่ยอมรับกันแล้วอย่างแพร่หลาย เช่น ค่านิยมการเป็นประชาธิปไตย การปฏิบัติเรื่องสิทธิมนุษยชน ความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจการภาครัฐ การบริหาร และการจัดการภาครัฐ ได้เสนอกลยุทธ์และวิธีการที่ปรับปรุงกระบวนการปฏิรูป การให้บริการของภาครัฐ เพื่อให้กลไกของรัฐบาลตระหนักในเรื่องต้นทุนและการปฏิบัติงาน เป็นหลักสำคัญ

มองอย่างกว้างๆ ตามคำนิยามข้างต้น ธรรมนูญเป็นลักษณะของการใช้อำนาจในการจัดการทรัพยากรทางสังคมและเศรษฐกิจของประเทศ เพื่อการพัฒนา การมองแนวความคิดธรรมนูญอย่างกว้างๆ นี้ จะทำให้เราสามารถเข้าใจเรื่องที่เป็นแก่นและองค์ประกอบในเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นพื้นฐานของธรรมนูญ เป็นที่ประจักษ์ชัดว่า ธรรมนูญสามารถแบ่งออกได้เป็น ๓ มิติ คือ มิติด้านการเมือง มิติด้านเศรษฐกิจสังคมและมิติที่เกิดจากการปฏิบัติสัมพันธ์อย่างเป็นพลวัตร ระหว่างมิติด้านการเมือง และมิติด้านเศรษฐกิจสังคม โดยผ่านกระบวนการของการจัดการเชิงสถาบัน

ธรรมะ หมายถึง ความดี

อภิบาล หมายถึง การปกครอง

ธรรมนูญ หมายถึง การปกครองด้วยหลักบริหารจัดการที่ดีงาม^{๒๗}

๒.๕ แนวคิดเกี่ยวกับการบริหารจัดการ

ฟาโยล (Fayol) ได้อธิบายถึงกระบวนการบริหารงานว่า ประกอบด้วยหน้าที่ (Functions) ทางการบริหาร ๕ ประการคือ

๑) Planning หรือการวางแผน ซึ่งหมายถึงภาระหน้าที่ของผู้บริหารที่จะต้องทำการคาดการณ์ล่วงหน้าถึงเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อธุรกิจ และกำหนดขึ้นเป็นแผนการปฏิบัติงานหรือวิถีทางที่จะปฏิบัติเอาไว้ เพื่อสำหรับเป็นแนวทางของการทำงานในอนาคต

๒) Organization หรือการจัดองค์การ ซึ่งหมายถึงภาระหน้าที่ที่ผู้บริหารจำต้องจัดให้มีโครงสร้างของงานต่าง ๆ และอำนาจหน้าที่ ทั้งนี้เพื่อให้เครื่องจักร สิ่งของและตัวตนอยู่ในส่วนประกอบที่เหมาะสมในอันที่จะช่วยให้งานขององค์การบรรลุผลสำเร็จได้

๓) Commanding หรือการบังคับบัญชาสั่งการ ซึ่งหมายถึงหน้าที่ในการสั่งการงานต่าง ๆ ของผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา ซึ่งจะกระทำให้สำเร็จผลด้วยดีก็โดยที่ผู้บริหารจะต้องกระทำตนเป็นตัวอย่างที่ดี

^{๒๖} อานันท์ ปันยารชุน, ธรรมนูญกับสังคมไทย, (กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๒), หน้า ๑๒.

^{๒๗} ถวิลวดี บุรีกุล, หลักธรรมนูญ, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๘), หน้า ๔๘.

จะต้องเข้าใจคนงานของตน จะต้องเข้าใจข้อตกลงในการทำงานของคนงานและองค์การที่มีอยู่ และรวมตลอดถึง จะต้องมีการติดต่อสื่อสารกับผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาของตนเป็นประจำเสมออีกด้วย หากโครงสร้างขององค์การที่เป็นอยู่ไม่เหมาะสมแล้ว ก็จำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไข และเช่นเดียวกันถ้าหากผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาคนใด หย่อนประสิทธิภาพ การไล่ออกเพื่อปรับปรุงกำลังคนที่มีอยู่ให้เหมาะสมยิ่งขึ้นก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องทำ

๔) Co-ordinating หรือการประสานงาน หมายถึงภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประสานได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ที่ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว

๕) Controlling หรือการควบคุม คือภาระหน้าที่ในการที่จะต้องกำกับให้สามารถประสานได้ว่ากิจกรรมต่าง ๆ ทำไปนั้นสามารถเข้ากันได้กับแผนที่ได้วางไว้แล้ว

ทั้ง ๕ หน้าที่ของ ฟาโยล ได้วิเคราะห์แยกแยะไว้นี้ถือได้ว่าเป็นวิถีทางที่จะช่วยให้ผู้บริหารทุกคน สามารถบริหารงานของตนให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายได้

ฟาโยล (Henry Fayol) ได้วางหลักทั่วไปที่ใช้ในการบริหารไว้ ๑๔ ข้อ ซึ่งใช้สำหรับเป็นแนวทาง ปฏิบัติ (Guides) สำหรับผู้บริหาร หลักต่าง ๆ ดังกล่าวมีดังนี้ คือ

- ๑) หลักที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบ (Authority & Responsibility)
- ๒) หลักของการมีผู้บังคับบัญชาเพียงคนเดียว (Unity of Command)
- ๓) หลักของการมีจุดมุ่งหมายร่วมกัน (Unity of Direction)
- ๔) หลักของการอ้างรั้วซึ่งสายงาน (Scalar Chain)
- ๕) หลักของการแบ่งงานกันทำ (Division of Work or Specialization)
- ๖) หลักเกี่ยวกับระเบียบวินัย (Discipline)
- ๗) หลักของการถือประโยชน์ส่วนบุคคลเป็นรองจากประโยชน์ส่วนรวม (Subordination of Individual to General Interest)
- ๘) หลักของการให้ผลประโยชน์ตอบแทน (Remuneration)
- ๙) หลักของการรวมอำนาจไว้ส่วนกลาง (Centralization)
- ๑๐) หลักของความมีระเบียบเรียบร้อย (Order)
- ๑๑) หลักของความเสมอภาค (Equity)
- ๑๒) หลักของความมีเสถียรภาพของการว่าจ้างทำงาน (Stability of Tenure)
- ๑๓) หลักของความคิดริเริ่ม (Initiative)
- ๑๔) หลักของความสามัคคี (Esprit De Corps)^{๒๔}

^{๒๔} Henry Fayol, Building Partnership for Good Governance, อังโน ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๗, (กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๓๕), หน้า ๔๙-๕๐.

๒.๔.๑ ความหมายของการบริหารจัดการ

ความหมายของการบริหารงานนั้น สามารถจำกัดออกมาตามแนวเข้าใจได้ว่า “Management” อาจแปลว่า การจัดการหรือการบริหารจัดการก็ได้ ซึ่งในหนังสือองค์การและการจัดการฉบับสมบูรณ์ ซึ่ง ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะได้รวบรวมความหมายของคำว่า การบริหารจัดการและการจัดการได้ดังนี้

การบริหาร คือกลุ่มของกิจกรรม ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การสั่งการ (Leading/Directing) หรือการอำนวยและการควบคุม (Controlling) ซึ่งจะมีความสัมพันธ์โดยตรงกับทรัพยากรขององค์การ คือ เงิน วัสดุ อุปกรณ์ เครื่องจักร วิธีการ การบริหาร (Man Money Material Machine Method Management หรือ ๖M’s) เพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์และด้วยจุดมุ่งหมายสำคัญ ในการบรรลุความสำเร็จตามเป้าหมายขององค์การอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลครบถ้วน

การบริหารจัดการ (Management) หมายถึงชุดของหน้าที่ต่างๆ (A set of Functions) ที่กำหนดทิศทางในการใช้ทรัพยากรทั้งหลายอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล เพื่อให้บรรลุถึงเป้าหมายขององค์การ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ (Effective) นั้นหมายถึงการตัดสินใจได้อย่างถูกต้อง (Right Decision) และมีการปฏิบัติการสำเร็จตามแผนที่กำหนดไว้ ดังนั้นผลสำเร็จของการบริหารจัดการจึงจำเป็นต้องมีทั้งประสิทธิภาพและประสิทธิผลควบคู่กัน^{๒๙}

วิโรจน์ สารรัตนะ ได้กล่าวว่า การบริหารเป็นกระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดหมายขององค์การโดยอาศัยหน้าที่หลักทางการบริหารอย่างน้อยสี่ประการ คือ การวางแผน การจัดองค์การ การนำและการควบคุม ซึ่งกระบวนการดังกล่าวมีผู้บริหารเป็นผู้รับผิดชอบที่จะให้มีการปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล^{๓๐}

สรุปได้ว่าการบริหารจัดการ หมายถึง กระบวนการของการมุ่งสู่เป้าหมาย ขององค์การจากการทำงานร่วมกันโดยใช้บุคคลและทรัพยากรอื่นๆ กระบวนการออกแบบและรักษาสภาพแวดล้อมที่บุคคลทำงานร่วมกันในกลุ่มให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

คำว่า การบริหาร (Administration) มีรากศัพท์มาจากภาษาละติน “Administatrae” หมายถึง ช่วยเหลือ (Assist) หรืออำนวย (Direct) การบริหารมีความสัมพันธ์หรือมีความหมายใกล้เคียงกับคำว่า “Minister” ซึ่งหมายถึงการรับใช้หรือผู้รับใช้ หรือผู้รับใช้รัฐ คือ รัฐมนตรี สำหรับความหมายดั้งเดิมของคำว่า Administer หมายถึง การติดตามดูแลสิ่งต่างๆ

^{๒๙} ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : ธรรมา, ๒๕๔๕), หน้า ๑๘-๑๙.

^{๓๐} วิโรจน์ สารรัตนะ, วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการบริหารการศึกษา, (ขอนแก่น : อักษราพิพัฒน์, ๒๕๔๕), หน้า ๑๕-๑๖.

ส่วนคำว่าจัดการ (Management) นิยมใช้ในภาคเอกชนหรือภาคธุรกิจซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งเพื่อมุ่งแสวงหากำไร (Profits) หรือกำไรสูงสุด (Maximum Profits) สำหรับผลประโยชน์ที่จะตกแก่สาธารณะถือเป็นวัตถุประสงค์รองหรือเป็นผลพลอยได้ (By Product) เมื่อเป็นเช่นนี้ จึงแตกต่างจากวัตถุประสงค์ในการจัดตั้งหน่วยงานภาครัฐที่จัดตั้งขึ้นเพื่อให้บริการสาธารณะทั้งหลาย (Public Services) แก่ประชาชน การบริหารภาครัฐทุกวันนี้หรืออาจเรียกว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) เกี่ยวข้องกับภาคธุรกิจมากขึ้น เช่นการนำแนวคิดผู้บริหารสูงสุด (Chief Executive Officer) หรือ ซีอีโอ (CEO) มาปรับใช้ในวงราชการการบริหารราชการด้วยความรวดเร็ว การลดพิธีการที่ไม่จำเป็นการลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการและการจูงใจด้วยการให้รางวัลตอบแทน เป็นต้นให้สัมปทานโทรศัพท์มือถือ เหล่า บุหรี่ อย่างไรก็ตามก็ดีภาคธุรกิจก็ได้รับผลประโยชน์แก่สาธารณะหรือประชาชนได้เช่นกัน เช่น จัดโครงการคืนกำไรให้สังคมด้วยการ ลดราคาสินค้า ขายสินค้าราคาถูก หรือการบริจาคเงินช่วยเหลือสังคม เป็นต้น

การบริหาร บางครั้งเรียกว่าการบริหารจัดการ หมายถึง การดำเนินงานหรือการปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานของรัฐและ/หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (ถ้าเป็นหน่วยงานภาคเอกชน หมายถึงของหน่วยงานและ/หรือ บุคคล) ที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของ และหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น (๑) การบริหารนโยบาย (Policy) (๒) การบริหารอำนาจหน้าที่ (Authority) (๓) การบริหารคุณธรรม (Morality) (๔) การบริหารที่เกี่ยวข้องกับสังคม (Society) (๕) การวางแผน (Planning) (๖) การจัดองค์การ (Organizing) (๗) การบริหารทรัพยากรมนุษย์ (Staffing) (๘) การอำนวยการ (Directing) (๙) การประสานงาน (Coordinating) (๑๐) การรายงาน (Reporting) และ (๑๑) การงบประมาณ^{๓๑}

เช่นนี้ เป็นการนำ “กระบวนการบริหาร” หรือ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า แพมโพสคอร์บ (PAMS-POSDCORB) แต่ละตัวมาเป็นแนวทางให้ความหมาย

พร้อมกันนี้อาจให้ความหมายได้อีกว่า การบริหารหมายถึง การดำเนินงาน หรือการปฏิบัติงานใดๆ ของหน่วยงานของรัฐ และ/หรือ เจ้าหน้าที่ของรัฐที่เกี่ยวข้องกับคน สิ่งของและหน่วยงาน โดยครอบคลุมเรื่องต่างๆ เช่น (๑) การบริหารคน (Man) (๒) การบริหารเงิน (Money) (๓) การบริหารวัสดุอุปกรณ์ (Material) (๔) การบริหารงานทั่วไป (Management) (๕) การบริหารการให้บริการประชาชน (Market) (๖) การบริหารคุณธรรม (Morality) (๗) การบริหารข้อมูลข่าวสาร (Message) (๘) การบริหารเวลา (Minute) (๙) และการบริหารการวัดผล (Measurement) เช่นนี้เป็นกรนำ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” ที่เรียกว่า ๔M แต่ละตัวมาเป็นแนวทางในการให้ความหมาย^{๓๒}

^{๓๑} ทวีศักดิ์ นพเกษร, วิฤตสังคมไทย ๒๕๔๐ กกับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธาธิรักษาดินแดน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๔๑), หน้า ๖.

^{๓๒} ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์, องค์การและการจัดการ, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๐), หน้า ๑๓.

การให้ความหมายทั้ง ๒ ตัวอย่างที่ผ่านมานี้ เป็นการนำหลักวิชาการด้านการบริหาร คือ “กระบวนการบริหาร” และ “ปัจจัยที่มีส่วนสำคัญต่อการบริหาร” มาใช้เป็นแนวทางหรือกรอบแนวคิดด้วย นอกจากนี้ ๒ ตัวอย่างนี้แล้ว ยังอาจนำปัจจัยอื่นมาใช้เป็นแนวทางในการให้ความหมายได้อีก เป็นต้นว่า ๓M ซึ่งประกอบด้วย การบริหารคน (Man) การบริหารเงิน (Money) และการบริหารงานทั่วไป (Management) และ ๕ป ซึ่งประกอบด้วย ประสิทธิภาพ ประสิทธิผล ประหยัด ประสานงาน และประชาสัมพันธ์

โดยสรุปคำว่า “การบริหาร” (Administration) และ “การจัดการ” (Management) มีความหมายแตกต่างกันเล็กน้อย โดยการบริหารจะสนใจและสัมพันธ์กับการกำหนดนโยบาย ไปลงมือปฏิบัติ นักวิชาการบางท่านให้ความเห็นว่าการบริหารใช้ในภาครัฐ ส่วนการจัดการใช้ในภาคเอกชน อย่างไรก็ตาม ในตำราหรือหนังสือส่วนใหญ่ทั้งสองคำนี้มีความหมายไม่แตกต่างกันสามารถใช้แทนกันได้และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป

๒.๔.๒ ความสำคัญของการบริการจัดการ

ความสำคัญของการบริการจัดการ มีดังนี้

- ๑) การบริหารจัดการสามารถประยุกต์ใช้กับองค์การใดองค์การหนึ่งได้
- ๒) เป้าหมายของผู้บริหารทุกคนคือ การสร้างกำไร
- ๓) การบริหารจัดการเกี่ยวข้องกับการเพิ่มผลผลิต (Productivity) โดยมุ่งสู่ประสิทธิภาพ (Efficiency) (วิธีการใช้ทรัพยากรโดยประหยัดที่สุด) และประสิทธิผล (Effectiveness) บรรลุเป้าหมายคือ ประโยชน์สูงสุด)

๔) การบริหารจัดการสามารถนำมาใช้สำหรับผู้บริหารในทุกระดับชั้นขององค์การ^{๓๓}

ธงชัย สันติวงษ์ กล่าวถึงลักษณะของงานบริหารจัดการไว้สามด้าน คือ

- ๑) ด้านที่เป็นผู้นำหรือหัวหน้างาน งานบริหารจัดการ หมายถึง ภาระหน้าที่ของบุคคลใดบุคคลหนึ่งที่ปฏิบัติตนเป็นผู้นำภายในองค์การ
- ๒) ด้านของภารกิจหรือสิ่งที่ต้องทำงานบริหารจัดการ หมายถึง การจัดระเบียบทรัพยากรต่างๆ ในองค์การ และการประสานกิจกรรมต่าง ๆ เข้าด้วยกัน
- ๓) ด้านของความรับผิดชอบ งานบริหารจัดการ หมายถึง การต้องทำให้งานต่างๆ สำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี ด้วยการอาศัยบุคคลต่าง ๆ เข้าด้วยกัน^{๓๔}

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ กล่าวไว้ว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) การบริหารการพัฒนา (Development Administration) แม้กระทั่งการบริหาร การบริการ (Service Administration) แต่ละคำมีความหมายคล้ายคลึงหรือใกล้เคียงกันที่เห็นได้อย่างชัดเจนมีอย่างน้อยสามส่วน คือ

^{๓๓} สมพงษ์ เกษมสิน, การบริหาร, พิมพ์ครั้งที่ ๒, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒), หน้า ๕

^{๓๔} ธงชัย สันติวงษ์, องค์การและการบริหาร : การศึกษาการจัดแผนใหม่, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๓), หน้า ๒๑-๒๒.

๑) เป็นแนวทาง หรือวิธีการบริหารงานภาครัฐที่หน่วยงานของรัฐ และ/หรือเจ้าหน้าที่ของรัฐ นำมาใช้ในการปฏิบัติราชการเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารราชการ

๒) มีกระบวนการบริหารงานที่ประกอบด้วยสามขั้นตอน คือ การคิด (Thinking) หรือการวางแผน (Planning) การดำเนินงาน (Acting) และการประเมินผล (Evaluating)

๓) มีจุดหมายปลายทาง คือ การพัฒนาประเทศไปในทิศทางที่ทำให้ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นรวมทั้งประเทศชาติมีความก้าวหน้าและมั่นคงเพิ่มขึ้นสำหรับส่วนที่แตกต่าง กล่าวคือ การบริหารจัดการเน้นเรื่องการนำแนวคิดการจัดการของภาคเอกชนเข้ามาใช้ในการบริหารราชการ เช่น การมุ่งหวังผลกำไร การแข่งขัน ความรวดเร็ว การตลาด การประชาสัมพันธ์ การจูงใจด้วยค่าตอบแทน การลดขั้นตอน และการลดพิธีการ เป็นต้น ในขณะที่การบริหารการพัฒนาให้ความสำคัญเรื่องการบริหารรวมถึงทั้งการพัฒนา นโยบายแผน แผนงาน โครงการ (Policy, Plan, Program, Project) หรือกิจกรรมของหน่วยงานของรัฐ ส่วนการบริการเน้นเรื่องการอำนวยความสะดวกและการให้บริการแก่ประชาชน^{๓๔}

เทลเลอร์ (Frederick W. Taylor) ให้ความหมายการบริหารไว้ว่า งานบริหารทุกอย่างจำเป็นต้องกระทำโดยมีหลักเกณฑ์ ซึ่งกำหนดจากการวิเคราะห์ศึกษาโดยรอบคอบ ทั้งนี้เพื่อให้มีวิธีที่ดีที่สุดในอนาคตที่จะก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการผลิตมากยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์สำหรับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง^{๓๕}

จึงอาจสรุปได้ว่า การบริหารจัดการ (Management Administration) เป็นกระบวนการดำเนินกิจกรรมเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายขององค์การ โดยใช้ศาสตร์และศิลป์ ตลอดทั้งการอาศัยความร่วมมือกันหลาย ๆ ฝ่าย

๒.๔.๓ กระบวนการการบริหารจัดการ (Management Process)

กระบวนการการบริหารจัดการ (Management Process) หมายถึงกระบวนการเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์การ ซึ่งกระบวนการการบริหารจัดการนี้ สามารถแสดงให้เห็นถึงความเกี่ยวเนื่องกันได้อย่างมีปฏิสัมพันธ์ สอดคล้องและต่อเนื่อง ทั้งนี้หน้าที่ของการบริหารประกอบด้วยกิจกรรมพื้นฐานสี่ประการ หรืออาจแบ่งในลักษณะที่เป็นขั้นตอนดังนี้ (GDP)^{๓๖}

๑) การวางแผน (Planning) เป็นสิ่งที่องค์การต้องเปลี่ยนแปลงในอนาคตการวางแผนเป็นสะพานเชื่อมระหว่างเหตุการณ์ปัจจุบันและอนาคต ซึ่งทำได้โดยบรรลุเป้าหมายผลลัพธ์ที่ต้องการ

^{๓๔} วิชา วิชาบริหาร, การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย, (กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โพธิ์เพช, ๒๕๕๕), หน้า ๔๓.

^{๓๕} Frederick W. Taylor, A Theory of Leadership Effectiveness, อ้างใน สมพงษ์ เกษมลิน, การบริหาร, อ้างแล้ว, หน้า ๒๗.

^{๓๖} สุรัสวดี ราชกุลชัย, การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร Management Planning and Control, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จามจุรี, ๒๕๕๓), หน้า ๓.

การวางแผนจึงอาศัยการกำหนดกลยุทธ์ที่ประสิทธิภาพ แม้ว่าพื้นฐานของการจัดการโดยทั่วไปเป็นงานของผู้บริหาร การวางแผนเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการปฏิบัติตามกลยุทธ์ให้ประสบความสำเร็จและการประเมินกลยุทธ์ เพราะว่า การจัดการองค์การ การจูงใจ การจัดบุคคลเข้าทำงานกิจกรรมควบคุม ขึ้นกับการวางแผน กระบวนการวางแผนจะต้องประกอบด้วยผู้บริหารและพนักงานภายในองค์การ

การวางแผน (Planning) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สำคัญประการหนึ่งซึ่งนักวิชาการทั้งหลายกำหนดขึ้น จะเริ่มต้นด้วยหน้าที่ทางการวางแผนเป็นอันดับแรก จึงแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของการวางแผนเป็นอย่างดีโดยที่องค์ประกอบของกระบวนการวางแผนองค์การหนึ่ง ๆ ประกอบด้วยภารกิจ จุดหมาย และแผนโดยภารกิจเป็นข้อประกาศอย่างกว้างๆเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายหรือเหตุผลพื้นฐานในการดำรงอยู่ขององค์การอื่น สำหรับจุดหมายเป็นเป้าหมายแห่งอนาคตหรือผลลัพธ์สุดท้ายที่องค์การต้องการให้บรรลุผล ขณะเดียวกันแผนงานหมายถึงวิถีทางที่จะก่อให้เกิดการกระทำเพื่อให้บรรลุผลลัพธ์สุดท้ายที่ต้องการให้เกิดขึ้นกับองค์การ

การวางแผนจะช่วยให้องค์การกำหนดข้อดีจากโอกาสภายนอกและทำให้เกิดผลกระทบจากอุปสรรคภายนอกต่ำสุด โดยต้องมองเหตุการณ์ในอดีตและปัจจุบันเพื่อคาดคะเนเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต การวางแผน ประกอบด้วย การพัฒนาภารกิจ (Mission) การคาดคะเนเหตุการณ์ปัจจุบัน เหตุการณ์อนาคตและแนวโน้ม การกำหนดวัตถุประสงค์และการเลือกกลยุทธ์ที่ใช้ การวางแผนจะช่วยให้ปรับตัวสู่การเปลี่ยนแปลงของสังคมและสามารถกำหนดเป้าหมายได้การบริหารเชิงกลยุทธ์นั้นต้องการให้องค์การติดตามในลักษณะเชิงรุก (Proactive) มากกว่าที่จะเป็นเชิงรับ (Reactive) องค์การที่ประสบความสำเร็จจะต้องควบคุมอนาคตขององค์การมากกว่าที่จะรอรับผลจากอิทธิพลสภาพแวดล้อมภายนอก และเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น การตัดสินใจ (Decision Making) ถือเป็นส่วนหนึ่งของการวางแผน การปรับตัวเป็นสิ่งจำเป็นเพราะมีการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั่วโลกจุดเริ่มต้นของความสำเร็จที่ดีของธุรกิจ คือ การวางแผนที่เหมาะสม เห็นผลจริง ยืดหยุ่น มีประสิทธิผล และทรงประสิทธิภาพ

๒) การจัดการองค์การ (Organizing) จุดมุ่งหมายของการจัดการองค์การคือการใช้ความพยายามทุกกรณีโดยการกำหนดงานและความสำคัญของอำนาจหน้าที่ การจัดการองค์การ หมายถึง การพิจารณาถึงสิ่งที่ต้องการทำและผู้ที่ จะทำการจัดองค์การที่ดี สามารถประสบความสำเร็จ จูงใจผู้บริหาร และบุคลากรให้มองเห็นความสำคัญของความสำเร็จขององค์การการกำหนดลักษณะเฉพาะของงาน (Work Specialization) โดยการแบ่งงาน ประกอบด้วยงานที่กำหนดออกมาเป็นแผนก การจัดแผนก และการมอบอำนาจหน้าที่ (Delegating Authority) การแยกงานออกเป็นงานย่อยตามการพัฒนา รายละเอียดของงาน (Job Description) และคุณสมบัติของงาน (Job Specification) เครื่องมือเหล่านี้ มีความชัดเจนสำหรับผู้บริหารและบุคลากร ซึ่งต้องการทราบลักษณะของงาน

การจัดองค์การ (Organizing) เป็นหน้าที่ทางการบริหารที่สืบเนื่องจากการวางแผน กล่าวคือ เมื่อองค์การจัดทำจุดหมาย และแผนเชิงยุทธศาสตร์แล้ว ผู้บริหารควรต้องออกแบบโครงสร้างองค์การ

เป็นกิจกรรมที่ควรได้รับการตรวจสอบอยู่เสมอเนื่องจากปัจจัยที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบโครงสร้างองค์การเกิดขึ้นมากมาย

การกำหนดแผนกในโครงสร้างขององค์การ (Organization Structure) ขนาดของการควบคุม (Span of Control) และสายการบังคับบัญชา (Chain of Command) การเปลี่ยนแปลงกลยุทธ์ต้องการการเปลี่ยนแปลงในโครงสร้าง เพราะตำแหน่งใหม่ ๆ ที่สร้างขึ้นหรือลดลงหรือรวมกันโครงสร้างองค์การจะต้องระบุถึงวิธีการใช้ทรัพยากรและวิธีการซึ่งวัตถุประสงค์มีการกำหนดขึ้น

๓) การนำหรือการสั่งการ (Leading/Directing) เป็นการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจบุคลากรให้ปฏิบัติงานและนำไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายที่ระบุไว้ หรือเป็นกระบวนการจัดการให้สมาชิกในองค์การทำงานร่วมกันได้ด้วยวิธีการต่าง ๆ เพราะทรัพยากรมนุษย์เป็นสิ่งที่ซับซ้อนและเข้าใจได้ยาก การนำหรือการสั่งการ จึงต้องใช้ความสามารถหลายเรื่องควบคู่กันไป อาทิ ภาวะความเป็นผู้นำของผู้บริหาร การจูงใจ การติดต่อสื่อสารในองค์การและการทำงานเป็นทีม เป็นต้น หน้าที่ในการนำหรือสั่งการนี้ มีความสำคัญไม่น้อยไปกว่าหน้าที่อื่นเพราะผู้บริหารต้องแสดงบทบาทของผู้สั่งการอย่างมีคุณภาพ ถ้าไม่เช่นนั้นแผนงานที่วางไว้ตลอดจนทรัพยากรที่จัดเตรียมไว้อาจเกิดประสิทธิผล ถ้าผู้บริหารดำเนินกิจกรรมด้านการสั่งการไม่ดีพอ ดังนั้นการสั่งการจึงเป็นเรื่องของความรู้ความชำนาญ ประสบการณ์ และความสามารถที่จะจูงใจให้บุคลากรร่วมกันปฏิบัติงานไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้องค์การประสบความสำเร็จตามที่ต้องการ

การนำ (Leading) เป็นสภาวะที่เป็นผู้นำใช้ความพยายามที่จะให้มีอิทธิพลต่อผู้อื่นเพื่อให้เกิดการปฏิบัติงานบรรลุจุดหมายขององค์การได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลการที่ผู้นำจะเป็นผู้นำที่มีศักยภาพดังกล่าวได้พึงทำความเข้าใจทฤษฎีการจูงใจ ภาวะผู้นำการติดต่อสื่อสารและการบริหารกลุ่มเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสม

๔) การควบคุม (Controlling) การใช้ทรัพยากรต่างๆ ขององค์การถือว่าเป็นกระบวนการตรวจสอบ หรือติดตามผลและประเมินการปฏิบัติงานในกิจกรรมต่างๆ ของบุคลากรเพื่อรักษาให้องค์การดำเนินไปในทิศทางสู่เป้าหมายอย่างถูกต้องตามวัตถุประสงค์หลักขององค์การในเวลาที่กำหนดไว้ องค์การที่ประสบความสำเร็จล้มเหลวอาจเกิดการขาดการควบคุมหรือมีการควบคุมที่ไร้ประสิทธิภาพ และหลายแห่งเกิดจากความไม่ใส่ใจในเรื่องของการควบคุม ละเลยเพิกเฉย หรือในทางกลับกันคือมีการควบคุมมากจนเกิดความผิดพลาดขององค์การเอง การควบคุม จึงเป็นหน้าที่หลักทางการบริหารที่มีความสำคัญ ตั้งแต่เริ่มต้นจนจบกระบวนการทางการบริหาร การควบคุมเป็นการตรวจตราและตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน โดยเปรียบเทียบกับเป้าหมายและดำเนินการปฏิบัติเพื่อให้มั่นใจว่า จะบรรลุผลลัพธ์ตามที่ต้องการนอกจากนี้ การควบคุมยังเป็นกระบวนการรวบรวมและแสดงถึงข้อมูลย้อนกลับเรื่องของผลการดำเนินงานในฐานะที่เป็นพื้นฐานสำหรับการปฏิบัติและการเปลี่ยนแปลงในอนาคตอีกด้วย

การควบคุม (Controlling) เป็นกระบวนการวางระเบียบกฎเกณฑ์เพื่อให้การปฏิบัติงานขององค์การบรรลุผลตามจุดหมายที่กำหนดไว้ มุ่งให้เกิดความมั่นใจว่าสมาชิกในองค์การได้ประพฤติปฏิบัติ

ไปในทิศทางที่จะทำให้บรรลุผลตามมาตรฐานการทำงานที่กำหนดไว้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์การ การเสริมสร้างพฤติกรรมที่พึงประสงค์และพฤติกรรมที่ไม่พึงประสงค์ของสมาชิกในองค์การ^{๓๔}

บทบาทสำคัญของการควบคุมอยู่ที่คำสี่คำได้แก่มาตรฐาน (Standard) การวัดผล (Measurement) การเปรียบเทียบ (Comparison) และการปฏิบัติ (Task Action) โดยการควบคุม จะครอบคลุมดูแลพื้นที่ใหญ่ๆของการบริหาร กล่าวคือพฤติกรรมบุคคลในองค์การ การเงิน การปฏิบัติการ และข้อมูลข่าวสารทรัพยากร ประกอบด้วย มนุษย์ สภาพแวดล้อมทางกายภาพ การเงินตลอดจนทรัพยากรข้อมูลของซึ่งผู้บริหารจะเป็นบุคคลที่ทำหน้าที่ในการกระบวนกรบริหารจัดการทรัพยากรขององค์การโดยอาศัยหน้าที่ทั้งสี่ประการนี้

๒.๕ ธรรมชาติของการบริหารจัดการองค์การบริหารส่วนตำบล

องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการบริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อนและตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

สิ่งที่ท้าทาย อบต.อยู่ในขณะนี้ คือ การปรับกลยุทธ์ ทศนคติ วิธีคิด วิธีการทำงานของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล ไปสู่การเป็น”ราชการยุคใหม่” มุ่งปฏิบัติเพื่อเป้าหมาย คือการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้าและให้ประชาชนในท้องถิ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น

สำหรับธรรมาภิบาลนั้นได้กำหนดไว้ในระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๕๒ ดังนี้^{๓๕}

๑) หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชนและชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของ อบต.สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ โดยการออกข้อบัญญัติตำบลของ อบต. ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องให้เกิดความเป็นธรรม และเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง อบต.ต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการ อบต. หรือชุมชนทุกหมู่บ้าน หรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เช่นทำเอกสารแจกจ่ายในการประชุมหรือเสียงตามสาย

^{๓๔} เรื่องเดียวกัน, หน้า ๔-๕.

^{๓๕} บุษง ชัยเจริญวัฒนะและบุญมี ลี, ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล, (กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๕๖), หน้า ๓๒.

องค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นองค์กรที่มีอำนาจในการบังคับใช้ข้อบัญญัติตำบล รวมทั้งกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ต้องปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับให้ถูกต้องตามที่บัญญัติไว้และต้องบังคับใช้อย่างเสมอภาค ไม่มีการเลือกปฏิบัติกับบุคคลใดหรือกลุ่มใดเป็นพิเศษ เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมและเสมอภาค ได้แก่ การจัดเก็บภาษีต้องจัดเก็บอย่างทั่วถึงเท่าเทียม และถูกต้อง โดยไม่กั้นแกล้งหรือลดหย่อนแก่ผู้ใดเป็นการเฉพาะ

๒) หลักคุณธรรม เป็นการปฏิบัติที่ยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม เป็นแบบอย่างแก่ประชาชนเพื่อเสริมสร้างความซื่อสัตย์สุจริตจริงใจ มีระเบียบ วินัย มาทำงานตรงต่อเวลาให้บริการประชาชนด้วยความเสมอภาค ถูกต้อง สมาชิกสภา อบต. ต้องตระหนักในหน้าที่ของตนในฐานะเป็นผู้แทนของประชาชนต้องมุ่งรักษาผลประโยชน์ส่วนรวม มาประชุมอย่างสม่ำเสมอพิจารณาเรื่องต่าง ๆ ในสภาอย่างมีเหตุผล ตรงไปตรงมา ยึดหลักผลประโยชน์ต่อส่วนรวมและถูกต้องตามกฎหมาย ผู้บริหาร อบต.ต้องมีคุณธรรมสูง เนื่องจากเป็นผู้บังคับบัญชาพนักงาน ในขณะที่เดียวกันก็เป็นผู้ที่มีอำนาจในการอนุมัติการเบิกจ่ายงบประมาณต่าง ๆ จะต้องยึดหลักความถูกต้องเป็นไปตามระเบียบกฎหมาย ที่กำหนดไว้ จัดสรรงบประมาณให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกชุมชน

๓) หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้โดย องค์การบริหารส่วนตำบลต้องถือปฏิบัติในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนทราบตาม พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร พ.ศ.๒๕๓๙ โดยเอกสารที่ต้องเปิดเผยแก่ประชาชนทราบ ได้แก่

(๑) ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

(๒) มติการประชุมของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีผลกระทบต่อผลได้ผลเสียของประชาชน

(๓) มติของสภาที่ผ่านการรับรองแล้ว โดยเฉพาะมติที่กระทบต่อสิทธิหน้าที่ รวมทั้งผลได้ผลเสียแก่ประชาชน รวมทั้งมติอื่นๆ ที่ประชาชนควรทราบ

(๔) วาระการประชุมของสภาองค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเปิดเผยแก่ประชาชนทราบล่วงหน้า เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนที่มีความสนใจเข้าร่วมสังเกตการณ์ในการประชุมสภาซึ่งสภาต้องอำนวยความสะดวกตามสมควร

(๕) ข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งข่าวสารราชการที่ประชาชนควรรู้และประชาชนต้องปฏิบัติ

(๖) ขั้นตอนการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งเงื่อนไขการติดต่อกับองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่ การชำระภาษีต่าง ๆ การขออนุญาตก่อสร้างอาคารเป็นต้นให้ประชาชนรู้ว่า มีขั้นตอนการปฏิบัติอย่างไร ต้องใช้เอกสารประกอบอะไร และต้องใช้เวลานานเท่าใด

(๗) ผลการดำเนินงานตามแผนงาน/ โครงการต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล

(๘) เอกสารการจัดซื้อ - จัดจ้าง โดยเฉพาะการสอบราคาหรือประกวดราคา

(๙) ข้อมูลด้านการเงิน - การคลัง

(๑๐) ข้อมูลอื่น ๆ ที่ อบต.เห็นว่าควรเปิดเผยและเป็นประโยชน์แก่ประชาชน

๔) หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องการให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลหรือผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตั้งแต่การรับรู้ข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างไร ขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการตรวจสอบ การประเมินผลงานขององค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลว มีพฤติกรรมเสื่อมเสีย นอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม ได้แก่ รัฐธรรมนูญมาตรา ๗๖ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พ.ร.บ.กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ในมาตรา ๑๖(๑๖) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น

องค์การบริหารส่วนตำบลจะต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การบริหารส่วนตำบลเป็นอย่างน้อย ได้แก่

(๑) จัดทำแผนพัฒนา ทั้งแผนพัฒนา ๕ ปี และแผนพัฒนาประจำปี โดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคิดและกำหนดการจัดทำแผนพัฒนา โดยร่วมเสนอปัญหาความต้องการ และร่วมเสนอโครงการ/กิจกรรมเพื่อการพัฒนา ในรูปแบบกระบวนการประชาคม มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อแผนพัฒนาในภาพรวม ร่วมกำหนดทิศทางการพัฒนาของ อบต. ว่าจะเดินไปทางใด ควรทำอะไรก่อน-หลัง

(๒) มีส่วนร่วมในการจัดซื้อ จัดจ้างขององค์การบริหารส่วนตำบล ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบลแต่งตั้งผู้แทนชุมชนร่วมเป็นกรรมการในการจัดซื้อ - จัดจ้าง เพื่อให้เกิดความถูกต้อง โปร่งใสและเป็นธรรม

(๓) ประชาชนมีสิทธิเข้าร่วมประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล โดยองค์การบริหารส่วนตำบลต้องแจ้งวาระการประชุมให้ประชาชนทราบทุกครั้ง และอำนวยความสะดวกให้ประชาชนที่เข้าร่วมสังเกตการณ์ประชุมสภา

(๔) ประชาชนมีสิทธิในการเสนอข้อบัญญัติ เพื่อให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณาออกข้อบัญญัติตำบลตาม พ.ร.บ. ว่าด้วยการเข้าชื่อเสนอข้อบัญญัติท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒

(๕) ประชาชนมีสิทธิถอดถอนผู้บริหารและสมาชิกสภา อบต. ที่มีความประพฤติเสื่อมเสียได้ตาม พระราชบัญญัติว่าด้วยการลงคะแนนเพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่น หรือ ผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๔๒

๕) หลักความรับผิดชอบ อบต. ต้องตระหนักในหน้าที่ที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชนมีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชนให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ นอกจากนี้ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อนได้สะดวก มีความจริงใจในการนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน-ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน นำเอาโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ทราบ

๖) หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยหลักการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การดำเนินแผนงาน/โครงการ ต้องจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน ควรทำอะไรก่อนหลัง เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน

(๒) ในการจัดซื้อ - จัดจ้าง ต้องมุ่งให้เกิดการประหยัด หากสามารถต่อรองราคาที่ดีกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ จะทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณเหลือไปดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้น และทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น

(๓) รณรงค์ให้ประชาชนในพื้นที่ใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด รวมทั้งจัดกิจกรรมบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติ ให้ได้ใช้นาน

(๔) จัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณไม่ให้รั่วไหล สูญเปล่า โดยอาศัยอำนาจข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๘ ข้อ ๘๙ และข้อ ๙๐ เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณของฝ่ายบริหาร

(๕) การบริหารจัดการครุภัณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ควรจัดทำระเบียบคุมให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และประโยชน์ต่อส่วนร่วม

(๖) ควรคำนึงถึงความควรหรือไม่ควรที่จะกระทำ เช่น บางแห่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดเก็บขยะไม่มีรถและพนักงาน แต่กลับใช้งบประมาณซื้อถังขยะให้ประชาชนเพื่อรองรับขยะโดยไม่มีผู้จัดเก็บ การใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าก็ไม่ควรกระทำ

จะเห็นได้ว่า หลักธรรมาภิบาล ๖ ประการข้างต้น เป็นหลักพื้นฐานที่สามารถนำไปสู่การประพฤติปฏิบัติได้จริง มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

๒.๖ แนวคิดเกี่ยวกับการองค์การบริหารส่วนตำบล

๒.๖.๑ สภาพทั่วไป

เดิมสภาตำบลได้จัดตั้งขึ้นตามคำสั่งกระทรวงมหาดไทยที่ ๒๒๒/๒๕๔๙ ลงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๔๙ เรื่อง ระเบียบบริหารราชการส่วนตำบลและหมู่บ้านโดยมีวัตถุประสงค์ ที่จะเปิดโอกาสให้ราษฎรได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารงานของตำบลและหมู่บ้านทุกอย่าง เท่าที่จะเป็นประโยชน์แก่ท้องถิ่น และราษฎรเป็นส่วนรวม ซึ่งจะเป็นแนวทางนำราษฎรไปสู่การปกครองระบอบประชาธิปไตย พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ เป็นกฎหมายที่ใช้จัดระเบียบการบริหารงานในตำบล แทนประกาศคณะปฏิวัติฉบับที่ ๓๒๖ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม ๒๕๑๕ นับตั้งแต่พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ มีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ ๒ มีนาคม ๒๕๓๘ ทำให้มีการปรับฐานะการบริหารงานในระดับตำบล โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงรูปแบบใหม่ของสภาตำบลทั่วประเทศโดยแบ่งออกเป็นสองรูปแบบดังนี้

๑) รูปแบบ “สภาตำบล” ได้รับการยกฐานะเป็นนิติบุคคล อันได้แก่ สภาตำบลที่มีรายได้ โดยไม่รวมเงินอุดหนุนต่ำกว่าหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท

๒) รูปแบบ “องค์การบริหารส่วนตำบล” (อบต.) ตั้งขึ้นจากสภาตำบลที่มีรายได้ (โดยไม่รวมเงินอุดหนุน) ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ได้รับการยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลมีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น (มาตรา ๔๓)

หลักเกณฑ์ที่กำหนดให้สภาตำบล เป็นองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ กำหนดว่าถ้าสภาตำบลที่มีรายได้โดยไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกันสามปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาทถ้วน อาจจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลได้ โดยทำเป็นประกาศของกระทรวงมหาดไทย และให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ในประกาศนั้นให้ระบุชื่อ และเขตขององค์การบริหารส่วนตำบลไว้ด้วย

องค์การบริหารส่วนตำบลให้พ้นจากอำนาจแห่งสภาตำบลนับแต่วันที่กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศจัดตั้งขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลและประกาศลงในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป และขอให้โอนบรรดางบประมาณ ทรัพย์สิน สิทธิ สิทธิเรียกร้อง นี้ และเจ้าหน้าที่ของสภาตำบลไปเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล^{๕๐}

^{๕๐}โกวิท พวงงาม, การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต, (กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๐), หน้า ๑๖๙.

๒.๖.๒ โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนตำบล ปัจจุบันมีลักษณะโครงสร้างที่มีทั้งฝ่ายนิติบัญญัติ และฝ่ายบริหาร ซึ่งเกิดขึ้นตาม พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ (แก้ไขเพิ่มเติม ฉบับที่ ๔ พ.ศ. ๒๕๔๖) ทำให้โครงสร้างของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล และคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลมีดังนี้

๑) โครงสร้างสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วย สมาชิกหมู่บ้านละสองคน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีหนึ่งหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหกคน องค์การบริหารส่วนตำบลใดมีสองหมู่บ้าน ให้มีสมาชิกหมู่บ้านละสามคน

๒) โครงสร้างคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล ประกอบด้วยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลหนึ่งคน โดยได้รับเลือกตั้งจากประชาชนโดยตรง และรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสองคนโดยได้รับเลือกจากนายกองค์การบริหารส่วนตำบลแล้วเสนอให้นายอำเภอเป็นผู้แต่งตั้ง

๒.๖.๓ การยุบองค์การบริหารส่วนตำบล

ถ้าองค์การบริหารส่วนตำบลใดมีจำนวนประชากรทั้งหมดไม่ถึงสองพันคน ทั้งเป็นเหตุให้ไม่สามารถที่จะดำเนินการบริหารงานพื้นที่นั้น ให้มีประสิทธิภาพในลักษณะขององค์การบริหารส่วนตำบลได้หรือองค์การบริหารส่วนตำบลได้จัดตั้งขึ้นเป็นเทศบาล ให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบองค์การบริหารส่วนตำบลตามมาตรา ๔๑ และ ๔๒ วรรคสองและวรรคสาม

๒.๖.๔ อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาตำบลเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบล

๒) พิจารณา และให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล ร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปี และร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม

๓) ควบคุมการปฏิบัติงานของคณะผู้บริหารให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาตำบล และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

๒.๖.๕ อำนาจหน้าที่ของคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) บริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามมติ ข้อบัญญัติและแผนพัฒนาตำบล และรับผิดชอบการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนตำบลต่อสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

๒) จัดทำแผนพัฒนาตำบลและงบประมาณรายจ่ายประจำปี เพื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบล พิจารณาให้ความเห็นชอบ

๓) รายงานผลการปฏิบัติงาน และการใช้จ่ายเงินให้สภาองค์การบริหารส่วนตำบลพิจารณา ให้ความเห็นชอบ

๔) ปฏิบัติหน้าที่อื่นๆ ตามที่ทางราชการมอบหมาย

๒.๖.๖ การหมดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) องค์การบริหารส่วนตำบลหมดวาระหรือยุบสภา
- ๒) ตาย
- ๓) ลาออกก่อนนายอำเภอ
- ๔) มีส่วนได้เสียโดยตรงหรือโดยอ้อมในสัญญาขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นหรือกิจการที่ทำให้้องค์การบริหารส่วนตำบลนั้น
- ๕) ขาดคุณสมบัติในการเป็นสมาชิก
- ๖) ไม่อยู่ในหมู่บ้านที่ได้รับการเลือกตั้งติดต่อกันหกเดือน
- ๗) ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนตำบลติดต่อกันสามครั้งโดยไม่มีเหตุผลสมควร
- ๘) สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมีมติให้ออก เพราะทำตัวเสียหายหรือทำให้ประชาชนเสียประโยชน์
- ๙) ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งลงคะแนนให้สมาชิกสภาหรือผู้บริหารออกจากตำแหน่งได้ตามรัฐธรรมนูญมาตรา ๒๘๖

๒.๖.๗ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลพ้นจากตำแหน่งเมื่อ

- ๑) ถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๒) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติให้พ้นจากตำแหน่งด้วยคะแนนไม่น้อยกว่าสองในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลที่มีอยู่
- ๓) ความเป็นนายกองค์การบริหารส่วนตำบลสิ้นสุดลง
- ๔) ลาออก
- ๕) มีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๖) ผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้คณะผู้บริหารพ้นจากตำแหน่ง
- ๗) สภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีมติไม่รับหลักการร่างข้อบัญญัติงบประมาณ รายจ่ายประจำปีหรือร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายเพิ่มเติม
- ๘) สมาชิกภาพของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล สิ้นสุดลงพร้อมกัน

๒.๖.๘ อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล

พระราชบัญญัติสภาตำบล และองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. ๒๕๓๗ ได้กำหนดอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบล ไว้ดังนี้

- ๑) มีอำนาจหน้าที่ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม
- ๒) มีอำนาจหน้าที่ที่จะต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ดังต่อไปนี้
 - (๑) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก

(๒) รักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอย และสิ่งปฏิกูล

(๓) ป้องกันโรคและระงับโรคติดต่อ

(๔) ป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(๕) ส่งเสริมการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

(๖) ส่งเสริมการพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ

(๗) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(๘) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น

(๙) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่ทางราชการมอบหมายขององค์การบริหารส่วนตำบลอาจจัดทำ

กิจกรรมในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลได้ดังต่อไปนี้

ก. ให้มีน้ำเพื่ออุปโภค บริโภค และการเกษตร

ข. ให้มีและบำรุงการไฟฟ้าหรือแสงสว่างโดยวิธีอื่น

ค. ให้มีและบำรุงรักษาทางระบายน้ำ

ง. ให้มีและบำรุงสถานที่ประชุม การกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจและสวนสาธารณะ

จ. ให้มีและส่งเสริมกลุ่มเกษตรกรและกิจการสหกรณ์

ฉ. ส่งเสริมให้มีอุตสาหกรรมในครอบครัว

ช. บำรุงและส่งเสริมการประกอบอาชีพของราษฎร

ซ. การควบคุมดูแล และรักษาทรัพย์สินอันเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน

ฅ. หาผลประโยชน์จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล

ญ. ให้มีตลาด ท่าเทียบเรือ และท่าข้าม

ฎ. กิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์

ฏ. การท่องเที่ยว

ฐ. การผังเมือง

๒.๖.๙ รายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

เนื่องจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) เป็นรูปแบบการปกครองท้องถิ่นที่ต้องมีหน้าที่พัฒนาพื้นที่ในตำบลให้เจริญตามรายได้ และงบประมาณในตำบล นอกจากนี้ยังมีอำนาจหน้าที่ในการจัดเก็บภาษีบำรุงท้องที่ ภาษีโรงเรือนและที่ดิน ภาษีฆ่าสัตว์และผลประโยชน์อื่นที่เกิดจากการฆ่าสัตว์ ซึ่งแต่เดิมองค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดเก็บให้ ดังนั้น จะเห็นได้ว่ารายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบลมีหลายทาง ซึ่งแบ่งเป็นหมวดได้ดังนี้

๑) ภาษีอากร และค่าธรรมเนียม

(๑) ภาษีบำรุงท้องที่

- (๒) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
- (๓) ภาษีป้าย
- (๔) อากรฆ่าสัตว์ และผลประโยชน์อื่นอันเกิดจากสัตว์
- (๕) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์ล้อเลื่อน
- (๖) ภาษีธุรกิจเฉพาะ
- (๗) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตขายสุรา
- (๘) ค่าธรรมเนียมใบอนุญาตเล่นการพนัน
- (๙) อากรรังนกนางแอ่น
- (๑๐) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
- (๑๑) อากรประทานบัตร ใบอนุญาตและอาชญาบัตรการประมง
- (๑๒) ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
- (๑๓) ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- (๑๔) ค่าภาคหลวงปิโตรเลียมตามกฎหมายว่าด้วยปิโตรเลียม
- (๑๕) ค่าภาคหลวงแร่ตามกฎหมายว่าด้วยแร่
- (๑๖) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
- (๑๗) ภาษีมูลค่าเพิ่ม
- (๑๘) ค่าธรรมเนียม ค่าใบอนุญาต ค่าปรับ ตามที่กฎหมายกำหนด
- ๒) เงินอุดหนุนรัฐบาล
- ๓) รายได้ทรัพย์สินและรายได้ประเภทอื่นๆ
 - (๑) รายได้จากทรัพย์สินขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - (๒) รายได้จากสาธารณูปโภคขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - (๓) รายได้จากกิจการเกี่ยวกับการพาณิชย์ขององค์การบริหารส่วนตำบล
 - (๔) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีผู้อุทิศให้
 - (๕) รายได้อื่นตามที่รัฐบาลหรือหน่วยงานของรัฐจัดสรรให้
 - (๖) รายได้อื่นตามที่จะมีกฎหมายให้เป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล
- ๔) เงินกู้โดยมีหลักการ ดังนี้
 - (๑) กู้จาก กระทรวง ทบวง กรม องค์การหรือนิติบุคคล
 - (๒) การกู้ตาม ๑) กระทำได้เมื่อได้รับอนุญาต จากสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
 - (๓) การกู้ต้องปฏิบัติตามระเบียบของกระทรวงมหาดไทย

๒.๖.๑๐ แหล่งที่มาของรายได้ขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบลจัดเก็บเองจากภาษีอากรต่างๆ ได้แก่
 - (๑) ภาษีบำรุงท้องที่
 - (๒) ภาษีโรงเรือนและที่ดิน
 - (๓) ภาษีป้าย
 - (๔) อากรการฆ่าสัตว์
- ๒) รายได้ที่มีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น และให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้รับทั้งจำนวน เมื่อมีการจัดเก็บในองค์การบริหารส่วนตำบล ได้แก่
 - (๑) เงินอากรตามกฎหมายว่าด้วยรังนกนางแอ่น
 - (๒) ค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยน้ำบาดาล
 - (๓) เงินอากรประทานบัตรใบอนุญาตและอาชญาบัตรตามกฎหมายว่าด้วยการประมง
 - (๔) ค่าภาคหลวงและค่าธรรมเนียมตามกฎหมายว่าด้วยป่าไม้
 - (๕) ค่าธรรมเนียมและจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรมตามประมวลกฎหมายที่ดิน
- ๓) รายได้ที่ได้รับการจัดสรรให้เมื่อมีการจัดเก็บตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น
 - (๑) ภาษีและค่าธรรมเนียมรถยนต์และล้อเลื่อน
อากรเมื่อจัดเก็บได้ในจังหวัด จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่บัญญัติไว้ กฎหมายว่าด้วยการนั้น (พระราชบัญญัติการขนส่งทางบกพระราชบัญญัติรถยนต์)
 - (๒) ค่าภาคหลวงแร่และค่าภาคหลวงปิโตรเลียม
เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้จัดสรรให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย
 - (๓) เงินที่เก็บตามกฎหมายว่าด้วยอุทยานแห่งชาติ
เมื่อจัดเก็บได้ในองค์การบริหารส่วนตำบลใด ให้แบ่งให้องค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในกระทรวงมหาดไทย
 - (๔) รายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องออกข้อบัญญัติตำบลเพื่อจัดเก็บเพิ่มขึ้นตามกฎหมายนั้น เป็นรายได้ที่องค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจออกข้อบัญญัติเพื่อเก็บภาษีอากรและค่าธรรมเนียมเพิ่มขึ้น อัตราที่เรียกเก็บตามบัญญัติของกฎหมายว่าด้วยการนั้น

๒.๖.๑๑ รายจ่ายขององค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) เงินเดือน
- ๒) ค่าจ้าง
- ๓) เงินค่าตอบแทนอื่นๆ
- ๔) ค่าใช้สอย

- ๕) ค่าวัสดุ
- ๖) ค่าครุภัณฑ์
- ๗) ค่าที่ดิน สิ่งก่อสร้าง
- ๘) ค่าสาธารณูปโภค
- ๙) เงินอุดหนุนหน่วยงานอื่นๆ
- ๑๐) รายจ่ายอื่นใดตามข้อผูกพัน หรือตามที่กฎหมายหรือระเบียบของกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้^{๔๑}

๒.๖.๑๒ การกำกับดูแลองค์การบริหารส่วนตำบล

- ๑) นายอำเภอกำกับดูแลการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย
- ๒) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ยุบสภาองค์การบริหารส่วนตำบลได้หากมีการกระทำเป็นการฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือไม่ชอบด้วยกฎหมาย ของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล
- ๓) ผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจสั่งให้ผู้บริหารทั้งคณะ หรือบางคนพ้นจากตำแหน่งเมื่อเห็นว่าการกระทำฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อย หรือเป็นการกระทำที่ไม่ชอบด้วยกฎหมาย

๒.๖.๑๓ การปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลตามหลักธรรมาภิบาล

ตามพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๐ ตอน ๑๐๐ ก วันที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๖ มีผลบังคับใช้ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๖ โดยเน้นให้มีการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายและการใช้อำนาจหน้าที่ของส่วนราชการ แม้ว่าพระราชกฤษฎีกานี้จะกำหนดส่วนราชการ หมายความว่าส่วนราชการตามกฎหมายว่าด้วยการปรับปรุงกระทรวง ทบวง กรม และหน่วยงานอื่นของรัฐที่อยู่ในกำกับของราชการฝ่ายบริหาร ไม่รวมถึงองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น แต่อย่างไรก็ตามในหมวด ๙ บทเบ็ดเตล็ดมาตรา ๕๒ ได้กำหนด ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีตามแนวทางพระราชกฤษฎีกานี้ และให้เป็นหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทยดูแลและให้ความช่วยเหลือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำหลักเกณฑ์ และสืบเนื่องจากที่มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้การปฏิบัติของส่วนราชการตอบสนองต่อการพัฒนาประเทศและให้บริการแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเนื่องจาก มาตรา ๓/๑ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้การกำหนดหลักเกณฑ์ และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นไปเพื่อบรรลุปเป้าหมาย ดังนี้

^{๔๑}เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๗๙ - ๑๘๒.

- ๑) ประโยชน์สุขของประชาชน
- ๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ
- ๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ
- ๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น
- ๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์
- ๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ
- ๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ

๒.๖.๑๔ เป้าหมายของการส่งเสริมการบริการที่ดีในองค์การบริหารส่วนตำบล

๑) การบริหารราชการเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขของประชาชน โดยที่องค์การบริหารส่วนตำบลต้องปฏิบัติราชการที่มีเป้าหมายให้เกิดความผาสุกและความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนความสงบและความปลอดภัยของสังคมส่วนรวม จะต้องดำเนินการโดยถือว่าประชาชนเป็นศูนย์กลางที่จะได้รับการบริหาร

๒) การบริหารเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบล ต้องมีการจัดทำแผนปฏิบัติราชการไว้เป็นการล่วงหน้าโดยให้มีรายละเอียดของขั้นตอนระยะเวลา และงบประมาณที่จะต้องใช้ในการดำเนินการของแต่ละขั้นตอน เป้าหมายของภารกิจผลสัมฤทธิ์และตัวชี้วัด รวมทั้งมีการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติตามแผนปฏิบัติและหากมีผลกระทบต่อประชาชนต้องดำเนินการแก้ไขและบรรเทาผลกระทบนั้น

๓) การบริหารราชการอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการกำหนดเป้าหมาย แผนการทำงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานหรือโครงการและงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละงานหรือโครงการและต้องเผยแพร่ให้พนักงานส่วนตำบลและประชาชนทราบทั่วกัน เช่นการจัดซื้อหรือจัดจ้าง องค์การบริหารส่วนตำบลควรดำเนินการโดยเปิดเผยและเที่ยงธรรมโดยพิจารณาถึงประโยชน์และผลเสียทางสังคม ภาระต่อประชาชนคุณภาพ วัตถุประสงค์ที่จะใช้ ราคาและประโยชน์ระยะยาวของ องค์การบริหาร ส่วนตำบลที่จะได้รับประกอบกัน ซึ่งต้องคำนึงถึงคุณภาพและการดูแลรักษาเป็นสำคัญโดยไม่ต้องถือราคาต่ำสุดในการซื้อหรือจ้างเสมอไป

๔) การบริหารราชการที่ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีการกระจายอำนาจ การตัดสินใจเกี่ยวกับการสั่ง การอนุญาต การอนุมัติการปฏิบัติราชการหรือการดำเนินการอื่นใดของผู้ดำรงตำแหน่งใดให้ผู้ดำรงตำแหน่งที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการดำเนินการในเรื่องนั้นโดยตรง เพื่อให้เกิดความรวดเร็วและลดขั้นตอนการปฏิบัติราชการ โดยเพียงการกำหนดหลักเกณฑ์ที่ไม่สร้างขั้นตอนหรือกีดกันกรงงานที่ไม่จำเป็นในการปฏิบัติงานสำหรับการควบคุม ติดตาม และกำกับดูแลการใช้อำนาจและกำกับดูแลการใช้อำนาจและความรับผิดชอบของผู้รับมอบอำนาจและผู้มอบอำนาจ เช่นการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับการบริการประชาชนหรือการติดต่อสื่อสารงานระหว่างส่วนราชการอื่นๆ องค์การบริหาร

ส่วนตำบลควรจัดทำแผนภูมิขั้นตอนและระยะเวลาการดำเนินการรวมทั้งรายละเอียดอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในแต่ละขั้นตอนเปิดเผยไว้ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้ประชาชนหรือผู้เกี่ยวข้องเข้าตรวจสอบได้

๕) การบริหารราชการที่มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการทบทวนภารกิจใดมีความจำเป็นหรือสมควรที่จะได้ดำเนินการ โดยคำนึงถึงแผนการบริหารราชการแผ่นดิน นโยบายของรัฐบาล งบประมาณขององค์การบริหารส่วนตำบล ให้เกิดความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน เช่นการวางแผนอัตรากำลังให้มีส่วนราชการ พนักงานส่วนตำบลให้เหมาะสมสอดคล้องกัน เป็นต้น

๖) การบริหารราชการให้ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ องค์การบริหารส่วนตำบล ควรบริการประชาชนโดยกำหนดระยะเวลาแล้วเสร็จแต่ละงานและประกาศให้ประชาชนและพนักงานส่วนตำบลให้ทราบหรือนำระบบสารสนเทศและการสื่อสารให้มีระบบหรือมีศูนย์บริการเบ็ดเสร็จ (One Stop Service) และการปฏิบัติราชการในเรื่องใดๆ โดยปกติให้ถือว่าเป็นเรื่องเปิดเผย เว้นแต่กรณีมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพื่อประโยชน์ในความมั่นคงของประเทศ การรักษาความสงบเรียบร้อยของประชาชนหรือการคุ้มครองสิทธิส่วนบุคคล จึงกำหนดเป็นความลับได้เท่าที่จำเป็น เช่น การเปิดเผยเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายประจำปี การจัดซื้อจัดจ้างที่จะดำเนินการ ในงบประมาณ และสัญญาใดๆ ที่ได้มีการอนุมัติให้จัดซื้อหรือจัดจ้างให้ประชาชนสามารถขอดูหรือตรวจสอบได้ ณ ที่ทำการองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นต้น

๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ควรมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล เกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ของภารกิจ คุณภาพการให้บริการและเป็นเป้าหมาย รวมทั้งเป็นที่พึงพอใจแก่ประชาชนผู้รับบริการ และความคุ้มค่าในภารกิจนั้นสามารถเพิ่มผลงานและผลสัมฤทธิ์โดยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่าย เป็นต้น^{๔๐}

การปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลได้ยึดหลักธรรมาภิบาล เพราะเป็นแนวทางภาครัฐ และท้องถิ่นต้องยึดถือเป็นหัวใจในการบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการบริหารสาธารณะพื้นฐานแก่ประชาชนอย่างแท้จริง ทั้งนี้ตามที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้กำหนดหลักการปฏิบัติงานของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลไว้ ดังนี้

๑) ด้านคุณธรรมและนิติธรรม หมายถึง ความถูกต้องดีงามของคุณธรรมจริยธรรมมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ เพื่อส่งเสริมสนับสนุนการทำงานที่ซื่อสัตย์ สุจริต จริตใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย เสียสละเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน รวมถึงการประเมินด้าน กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่ใช้บังคับ ที่มีความเป็นธรรมและเสมอภาคอันเอื้อต่อการควบคุมและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล

^{๔๐} กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, คู่มือการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, (กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด, ๒๕๔๖), หน้า ๖.

๒) ด้านความรับผิดชอบ หมายถึง การประเมินด้านความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ และมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ ประชาชน สังคมและประเทศชาติของพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบล โดยคำนึงถึงประโยชน์สุขของประชาชนผู้รับบริการและส่วนรวมเป็นสำคัญ รวมทั้งยอมรับผลที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน พร้อมรับการตรวจสอบจากสาธารณะ

๓) ด้านความโปร่งใสและตรวจสอบได้ หมายถึง การประเมินด้านการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของพนักงานในองค์การบริหารส่วนตำบลให้ทำงานอย่างโปร่งใสตรวจสอบได้ทั้งด้านการบริหารงาน การบริหารคน การบริหารงานงบประมาณและมีการสื่อสารที่ดี สามารถทราบข้อมูลข่าวสารความเคลื่อนไหวขององค์การบริหารส่วนตำบล

๔) ด้านการมีส่วนร่วม หมายถึง การประเมินด้านการเปิดโอกาสให้ประชาชนหรือพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลทุกระดับ ได้ร่วมรับรู้ร่วมแสดงความคิดเห็น ร่วมตัดสินใจ รวมทั้งร่วมสนับสนุนตรวจสอบการปฏิบัติตามที่ตนได้ร่วมตัดสินใจ

๕) ด้านประสิทธิภาพและประสิทธิผล หมายถึง การประเมินด้านการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอย่างจำกัดขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมรวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติให้มีความยั่งยืน

๒.๗ สภาพพื้นที่ที่ใช้ในการวิจัย

๑) สภาพทั่วไปของตำบล

สภาพภูมิประเทศทั่วไปของตำบลโพธิ์สัยมีภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มและที่ดอนสลับกัน มีหน้าดินสีดิน ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ มีความเป็นกรด - ด่างประมาณ ๕.๐ - ๖.๐ มีความลาดชัน ๐ - ๒% ระดับความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลาง ๑๖๐ - ๒๐๐ เมตร ดินเป็นดินร่วนปนทราย ไม่เหมาะกับการทำการเกษตร

๒) อาณาเขตตำบล

ทิศเหนือ ติดกับ ตำบลศรีแก้ว อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศใต้ ติดกับ ตำบลสวนจิก อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันออก ติดกับ ตำบลปอการ อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

ทิศตะวันตก ติดกับ ตำบลแกดำ อำเภอแกดำ จังหวัดมหาสารคาม

ประชาชนในพื้นที่ตำบลโพธิ์สัย หลังจากฤดูเก็บเกี่ยวจะทำอาชีพที่แตกต่างกัน คือ กลุ่มปลูกยาเตอร์กีช กลุ่มประมง กลุ่มปลูกพืชผักสวนครัว และกลุ่มปลูกข้าวนาปลัง ซึ่งรายได้แต่ละกลุ่มก็แตกต่างกันไป

๓) ประชากร มีประชากรทั้งสิ้น ๘,๐๑๘ คน แยกเป็น ชาย ๔,๗๖๕ คน หญิง ๓,๒๕๓ คน มีครัวเรือนทั้งหมด ๒,๒๗๕ ครัวเรือน โดยแยกจำนวนประชากร และครัวเรือนตามหมู่บ้านต่าง ๆ ดังนี้

หมู่ที่	ชื่อหมู่บ้าน	จำนวนประชากร		รวม	จำนวนครัวเรือน (หลัง)
		ชาย	หญิง		
๑	บ้านโพธิ์สัยน้อย	๓๒๕	๓๓๔	๖๕๙	๑๖๒
๒	บ้านโนนสมบูรณ์	๑๒๗	๑๕๐	๒๗๗	๗๐
๓	บ้านหนองแสง	๓๑๖	๓๐๕	๖๒๑	๑๔๓
๔	บ้านโพธิ์สัย	๓๗๑	๔๑๐	๗๘๑	๑๗๗
๕	บ้านหญ้าคา	๗๘	๘๒	๑๖๐	๓๐
๖	บ้านโคกกลาง	๑๙๔	๒๐๐	๓๙๔	๘๐
๗	บ้านโสกเชือก	๒,๗๑๑	๑,๑๑๓	๓,๘๒๔	๑,๓๒๐
๘	บ้านโนนโพธิ์	๑๗๙	๑๗๘	๓๕๗	๗๖
๙	บ้านโพนทอง	๑๕๐	๑๖๔	๓๑๔	๖๙
๑๐	บ้านโสกเชือก	๓๑๔	๓๑๗	๖๓๑	๑๔๘
รวมทั้งตำบล		๔,๗๖๕	๓,๒๕๓	๘,๐๑๘	๒,๒๗๕

๔) ข้อมูลอาชีพของตำบล

อาชีพหลัก ทำนาและไร่ยาสูบ
อาชีพเสริม รับจ้าง

๕) ข้อมูลสถานที่สำคัญของตำบล

- โรงเรียน จำนวน ๔ แห่ง
- วัด/สำนักสงฆ์ จำนวน ๑๐ แห่ง
- สถานีอนามัยประจำตำบล ๑ แห่ง

๖) กลุ่มผลิตภัณฑ์ตำบล

(๑) กลุ่มผลิตขนมกล้วยฉาบมัน

สถานที่ตั้ง : หมู่ ๑๐ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นายสุพันธ์ อินอุ่นโชติ

(๒) กลุ่มผลิตพรมเช็ดเท้า

สถานที่ตั้ง : ๑๒/๒๒ โสกเชือก หมู่ ๗ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางเกตสุภา เชิดชู

(๓) กลุ่มผู้ผลิตหมอนสม็อค

สถานที่ตั้ง : ๑๖๐ โพธิ์สัย หมู่ ๔ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางบุญศรี พรหมวันนา

(๔) กลุ่มพรมเช็ดเท้า

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ ๒๑ หมู่ที่ ๗ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางปณิตดา อาจคำไพ

(๕) กลุ่มแม่บ้านแปรรูปอาหารจากเนื้อสุกร

สถานที่ตั้ง : ๕ โนนสมบูรณ์ หมู่ ๒ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นางวาสนา ภาระไพ

(๖) กลุ่มสตรีทอผ้า (ผ้าไหมและโพร)

สถานที่ตั้ง : บ้านโสกเชือกน้อย หมู่ที่ ๑๐ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นายสำรวย สิริหาร

(๗) กลุ่มผลิตขนมกล้วยฉาบมัน

สถานที่ตั้ง : หมู่ ๑๐ ตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ผู้นำชุมชนและกลุ่ม : นายสุพันธ์ อินอุ่นโชติ

กลุ่มอาชีพของตำบลโพธิ์สัย สามารถสร้างรายได้เสริมให้ชาวบ้าน และยังสร้างความสามัคคีในชุมชน ทำให้เกิดความร่วมมือในการรวมกลุ่มให้เข้มแข็ง โดยองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัยได้อุดหนุนด้านวัสดุอุปกรณ์ให้กลุ่มอาชีพทุกปี เพื่อให้กลุ่มอาชีพนำไปใช้พัฒนาและเกิดประโยชน์แก่การสร้างรายได้ในชุมชน และมีการจัดอบรมกลุ่มอาชีพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในชุมชนด้วย^{๕๓}

๒.๘ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พวงรัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอมือ จังหวัดลำพูน” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอมือ จังหวัดลำพูน ในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดได้แก่ หลักคุณธรรม รองลงมาได้แก่ หลักความรับผิดชอบ หลักนิติธรรม หลักความโปร่งใส หลักความคุ้มค่าและหลักการมีส่วนร่วม

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ ระดับการศึกษา และอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอมือ จังหวัดลำพูน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีอาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพในชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

^{๕๓} องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย, “แผนพัฒนาตำบลโพธิ์สัย ๒๕๕๓”, ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย, ๒๕๕๓, (อัดสำเนา).

ขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .๐๕

ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้แก่ ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วม รับรู้ การบริหารจัดการขององค์การบริหารส่วนตำบล การจัดสรรงบประมาณ ควรคำนึงถึงผลที่เกิด ประโยชน์กับประชาชนให้มาก ผู้นำขององค์การบริหารส่วนตำบลควร มีความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน หากผลนั้นมีความผิดพลาด หรือเสียหาย”^{๔๔}

เปรมสุตา จันทรเชียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัด เชียงราย ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมอยู่ ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านหลักคุณธรรม มีระดับความคาดหวัง อยู่ใน ระดับมาก ส่วนด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักความโปร่งใส และด้านหลักการมีส่วนร่วมและความรับผิดชอบ มีระดับความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความ คาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล แม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน ส่วน ประชาชนที่มีอาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพในชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ปัญหา อุปสรรค พบว่า กฎ ระเบียบ ที่ล้าสมัย มีการเลือกปฏิบัติหรือการเล่นพรรค เล่นพวก ไม่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในส่วนของการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล การ ดำเนินกิจกรรม โครงการ ตลอดจนการจัดซื้อ จัดจ้าง เป็นต้น

แนวทางการส่งเสริม ควรปรับปรุง กฎ ระเบียบ ให้ทันสมัยและควรยึดหลักธรรมาภิบาลทั้ง ๖ ประการ เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้บริหาร ก่อให้เกิดความไว้วางใจกับประชาชน และควร

^{๔๔} พงษ์รัตน์ รัตนโชติ, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”, วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่), ๒๕๔๘, ๑๒๐ หน้า.

ให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมด้วยทุกขั้นตอน ไม่ว่าจะในเรื่องร่วมคิดวิเคราะห์ปัญหา ร่วมวางแผนการแก้ไขปัญหา ร่วมดำเนินการ และร่วมประเมินผลจนกระทั่งร่วมรับผิดชอบในการแก้ไขปัญหานั้นๆ ด้วย”^{๔๕}

ธนพล เสวตตานนท์ ได้วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า “ระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับตามด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความคุ้มค่า ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม และด้านความรับผิดชอบ

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐาน ส่วนประชาชนที่มีอาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพในชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ทั้ง ๖ ด้านได้แก่หลักนิติธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรตรากฎหมาย ข้อบังคับของตำบลให้ทันสมัยเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของชุมชน และควรจัดให้มีการอบรมด้านกฎหมายให้แก่พนักงานและสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความรู้มากขึ้น หลักคุณธรรม องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการแบ่งแยกหน้าที่ในการปฏิบัติงานให้ชัดเจน หลักความโปร่งใส องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสาร เพื่อเผยแพร่ข้อมูลที่แท้จริงและสามารถตรวจสอบได้ หลักการมีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลควรจัดให้มีเวทีประชาคมอย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง หลักความรับผิดชอบ องค์การบริหารส่วนตำบลควรตระหนักถึงอำนาจหน้าที่ และควรเอาใจใส่ต่อปัญหาชุมชน มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน

^{๔๕} เปรมสุดา จันทร์เขียว, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง), ๒๕๕๐, ๑๐๔ หน้า.

ของประชาชนโดยไม่เลือกปฏิบัติ หลักความคุ้มค่า องค์การบริหารส่วนตำบลควรยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน โดยดำเนินการโครงการที่เกิดประโยชน์ต่อประชาชนอย่างคุ้มค่า”^{๕๖}

สุภัตรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากสองด้าน คือ ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักนิติธรรม และอยู่ในระดับปานกลางสี่ด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส

ผลการทดสอบสมมุติฐาน พบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอายุต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยรวม ไม่แตกต่างกัน แต่ประชาชนที่มีระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน และสถานภาพในชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

ข้อเสนอแนะแนวทางการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย เรียงลำดับจากมากไปน้อยสามลำดับ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลควรนำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาบริหารองค์การ รองลงมาคือ การจัดสรรงบประมาณ ควรคำนึงถึงผลที่เกิดประโยชน์กับประชาชนให้มาก และผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลควรลงพื้นที่เพื่อให้คำชี้แนะและส่งเสริมความรู้ให้แก่ประชาชน เพื่อสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับหลักธรรมาภิบาลยิ่งขึ้น”^{๕๗}

บำรุง แก้วศรีชัย ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยรวมอยู่ใน

^{๕๖}ธนพล เสวตตานนท์, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช), ๒๕๕๐, ๑๑๔ หน้า.

^{๕๗}สุภัตรา วิมลสมบัติ, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง), ๒๕๕๐, ๙๘ หน้า.

ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งด้าน คือ ด้านหลักนิติธรรม และอยู่ในระดับปานกลางห้าด้าน เรียงลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ ด้านหลักความคุ้มค่า และด้านหลักความโปร่งใส

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และอาชีพต่างกัน มีความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีระดับการศึกษา สถานภาพรายได้ และระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในชุมชนต่างกัน มีความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

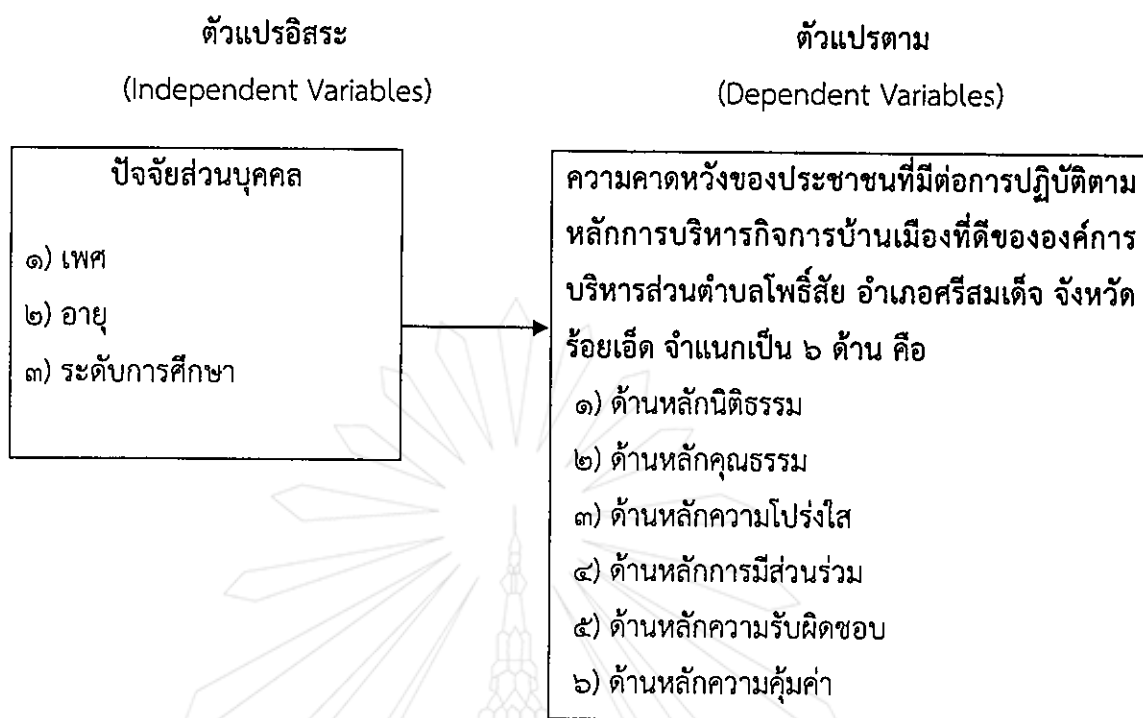
ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ได้แก่ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล นักการเมืองท้องถิ่นควรมีความรับผิดชอบต่อประชาชน โดยการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต การจัดทำงบประมาณควรก่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ากับการลงทุนและครอบคลุมทุกหมู่บ้าน”^{๔๔}

๒.๙ สรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาเป็นแนวทางเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัยการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้นำเอาหลักธรรมาภิบาลจากระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย จำแนกเป็น ๖ ด้าน^{๔๕} ดังแสดงในภาพประกอบที่ ๒.๔

^{๔๔} บำรุง แก้วศรีชัย, “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์), ๒๕๕๑, ๑๐๙ หน้า.

^{๔๕} สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒”, ใน ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๖๓ ง., ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒ : ๒.

ภาพประกอบที่ ๒.๔ แสดงสรุปกรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

บทที่ ๓ วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” ใช้วิธีการวิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- ๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- ๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง
- ๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
- ๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
- ๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล
- ๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล
- ๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๑ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

๓.๑.๑ ประชากรที่ใช้ในการวิจัย (Population)

ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้นจำนวน ๒,๒๗๕ คน จากข้อมูล ณ วันที่ ๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๕๔

๓.๑.๒ กลุ่มตัวอย่าง (Sample)

ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น ๓๕๐ คน กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน (Taro Yamane)^๑

^๑สุจินต์ ธรรมชาติ, การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีสัด, (กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๕๙), หน้า ๔๘.

๓.๒ เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้ใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

๑) กำหนดขนาดตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้สูตรของ ยามาเน คือ

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

ในเมื่อ n หมายถึง ขนาดตัวอย่าง

N หมายถึง จำนวนประชากร

e หมายถึง ค่าความคลาดเคลื่อนทางสถิติร้อยละ ๕ หรือ .๐๕

แทนค่าสูตร

$$n = \frac{๒,๒๗๕}{๑ + ๒,๒๗๕ (๐.๐๕)^2}$$

$$n = \frac{๒,๒๗๕}{๑ + ๒,๒๗๕ (.๐๐๒๕)^2}$$

$$n = \frac{๒,๒๗๕}{๖.๖๘๗๕}$$

$$= ๓๔๐.๑๘๖๙$$

ตัดเศษทศนิยม ได้จำนวนตัวอย่าง ๓๔๐ คน

๒) คำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนประชากรมากน้อยแต่ละหมู่บ้าน โดยวิธี
บัญญัติไตรยางศ์ ซึ่งกำหนดหมู่บ้าน และเพศเป็นตัวแปรควบคุม (Control Variable) จำนวนประชากร
และกลุ่มตัวอย่างปรากฏตามตารางที่ ๓.๑

ตารางที่ ๓.๑ แสดงประชากรและกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม หมู่บ้าน และเพศ

หมู่ที่	หมู่บ้าน	ประชากร			กลุ่มตัวอย่าง		
		ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
๑	บ้านโพธิ์สัยน้อย	๖๘	๙๔	๑๖๒	๑๐	๑๔	๒๔
๒	บ้านโนนสมบูรณ์	๓๐	๔๐	๗๐	๔	๖	๑๐
๓	บ้านหนองแสง	๖๒	๘๑	๑๔๓	๙	๑๒	๒๑
๔	บ้านโพธิ์สัย	๗๗	๑๐๐	๑๗๗	๑๒	๑๕	๒๗
๕	บ้านหญ้าคา	๒๐	๑๐	๓๐	๓	๒	๕
๖	บ้านโคกกลาง	๕๐	๓๐	๘๐	๘	๔	๑๒
๗	บ้านโสกเชือก	๗๖๐	๕๖๐	๑,๓๒๐	๑๑๔	๘๔	๑๙๘
๘	บ้านโนนโพธิ์	๔๖	๓๐	๗๖	๗	๔	๑๑
๙	บ้านโพนทอง	๓๐	๓๙	๖๙	๔	๖	๑๐
๑๐	บ้านโสกเชือก	๘๐	๖๘	๑๔๘	๑๒	๑๐	๒๒
รวม		๑,๒๒๓	๑,๐๕๒	๒,๒๗๕	๑๘๓	๑๕๗	๓๔๐

๓) สุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก (Lottery Method) แบบทดแทน จนได้จำนวนตัวอย่างตามที่คำนวณไว้ในตารางที่ ๓.๑

๓.๓ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นจากการศึกษาค้นคว้า เอกสาร ทฤษฎี แนวคิด และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ตามแนววัตถุประสงค์ของการวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบสอบถามแบบปลายปิด (Close - ended Questionnaire) จำแนกเป็นสามตอนคือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ ๒ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหกด้าน คือ ๑) ด้านนิติธรรม ๒) ด้านคุณธรรม ๓) ด้านความโปร่งใส ๔) ด้านการมีส่วนร่วม ๕) ด้านความรับผิดชอบ ๖) ด้านความคุ้มค่า เป็นคำถามปลายปิดและมีมาตรฐานตามแบบ

ของลิเคิร์ต (Likert's Scale) ห้าระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด มีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

มากที่สุด	มีน้ำหนักคะแนน	๕	คะแนน
มาก	มีน้ำหนักคะแนน	๔	คะแนน
ปานกลาง	มีน้ำหนักคะแนน	๓	คะแนน
น้อย	มีน้ำหนักคะแนน	๒	คะแนน
น้อยที่สุด	มีน้ำหนักคะแนน	๑	คะแนน

ตอนที่ ๓ คำถามลักษณะปลายเปิด (Open-ended Question) สอบถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอกศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๓.๔ การสร้างและตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

๓.๔.๑ แบบสอบถาม

- ๑) ศึกษาค้นคว้าทฤษฎี แนวคิด เอกสาร และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- ๒) รวบรวมข้อมูลจากการศึกษา สรุปเพื่อกำหนดขอบเขตและเนื้อหาของคำถามครอบคลุมเนื้อเรื่องที่ทำการวิจัย และผู้ตอบแบบสอบถามสามารถตอบข้อเท็จจริงได้
- ๓) ร่างข้อคำถามความคิดเห็นทั้งหกด้าน จำนวน ๓๐ ข้อ เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พิจารณาตรวจสอบ แล้วปรับปรุงแก้ไขตามที่เสนอแนะ
- ๔) นำแบบสอบถามเสนอผู้เชี่ยวชาญจำนวนสามท่าน เพื่อพิจารณาความตรง (Validity) ตามดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ (Index of Item Objective Congruence = IOC) ผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

(๑) ดร.ประพิศ โบราณมูล

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารทั่วไปและบริการวิชาการ/อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
วุฒิการศึกษา บธ.บ. (สาขาการตลาด), กศ.ม. (สาขาสังคมศึกษา), ประ.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

(๒) ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา/อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
วุฒิการศึกษา บธ.บ., กศ.ม. (การศึกษานอกระบบ), ประ.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

(๓) นายอำนาจ ไกรสวน

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล

วุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

๕) คำนวณค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้สูตรคือ

$$IOC = \frac{\Sigma R}{N}$$

IOC	หมายถึง	ค่าดัชนีความสอดคล้อง
ΣR	หมายถึง	คะแนนรวมของผู้เชี่ยวชาญ
N	หมายถึง	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ
โดยที่ +๑	สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	
๐	ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับวัตถุประสงค์	
-๑	แน่ใจว่าไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์	

จากข้อคำถามทั้งหมดจำนวน ๓๐ ข้อ ใช้ได้ทั้ง ๓๐ ข้อ ซึ่งข้อคำถามที่ใช้ได้มีค่า IOC เท่ากับ ๐.๖๗ - ๑.๐๐ (ในภาคผนวก)

๖) ปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะจากข้อคำถามจำนวน ๓๐ ข้อ

๗) นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try-out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจากองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน ๓๐ คน หาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination Power = DP) ได้ค่าอำนาจจำแนกระหว่าง ๐.๘๕-๐.๙๕ หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ (Reliability) โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๑ (ในภาคผนวก)

๘) นำแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม พิจารณาเป็นครั้งสุดท้าย แล้วจัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์เพื่อใช้เก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

๓.๕ การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการขั้นตอนต่อไปนี้

๓.๕.๑) ขอนหนังสือจากบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถึงนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อขอความร่วมมือในการให้ความอนุเคราะห์และขออนุญาตเข้าเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยกับประชาชนในพื้นที่

๓.๕.๒) นำหนังสือจากองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย เพื่อขอความร่วมมือ ไปแจกกับประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง ด้วยตนเอง

๓.๕.๓) นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา เลือกเอาฉบับที่สมบูรณ์ จำนวน ๓๔๐ ชุด ตรวจสอบให้คะแนนและวิเคราะห์ หากคำตอบเพื่ออภิปรายผลการวิจัยต่อไป

๓.๖ การวิเคราะห์ข้อมูล

๓.๖.๑ ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม

๑) แบบสอบถามตอนที่ ๑ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม คือ เพศ อายุ และอายุราชการ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และคำนวณค่าร้อยละ

๒) แบบสอบถามตอนที่ ๒ เป็นข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหกด้าน คือ ๑) ด้านนิติธรรม ๒) ด้านคุณธรรม ๓) ด้านความโปร่งใส ๔) ด้านการมีส่วนร่วม ๕) ด้านความรับผิดชอบ ๖) ด้านความคุ้มค่า ใช้เทคนิคทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสังคมศาสตร์วิเคราะห์ระดับความคิดเห็น โดยหาค่าเฉลี่ยตามเกณฑ์ของอันตรภาคชั้น (Range) ดังนี้

$$\text{อันตรภาคชั้น} = \frac{\text{คะแนนสูงสุด} - \text{คะแนนต่ำสุด}}{\text{จำนวนชั้น}}$$

$$\text{แทนค่า} = \frac{๕ - ๑}{๕} = .๘๐$$

ดังนั้น เกณฑ์การแปลความหมายจึงปรากฏแต่ละระดับคือ

คะแนน	หมายถึง	ระดับความคาดหวัง
๑.๐๐ - ๑.๘๐	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด
๑.๘๑ - ๒.๖๐	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
๒.๖๑ - ๓.๔๐	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง
๓.๔๑ - ๔.๒๐	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก
๔.๒๑ - ๕.๐๐	หมายถึง	มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

๓) การทดสอบสมมติฐาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic)

(๑) สถิติวิเคราะห์ค่าที (Independent t-test) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ ๑ เพื่อเปรียบเทียบประชาชนที่มีเพศต่างกัน คือ เพศชายกับเพศหญิงกับความคาดหวังที่มีต่อการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละด้าน

(๒) สถิติวิเคราะห์ค่าเอฟ (F-test) แบบการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) ใช้ทดสอบสมมติฐานข้อที่ ๒ และข้อที่ ๓ คือ เปรียบเทียบประชาชนที่มีอายุและระดับการศึกษาต่างกันกับความคาดหวังที่มีต่อการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละด้าน ซึ่งเป็นตัวแปรที่มีมากกว่า ๒ กลุ่มขึ้นไปที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕

๔) แบบสอบถามตอนที่ ๓

(๑) แยกคัดกรอง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละด้าน

(๒) นำข้อเสนอแนะ ตามข้อ ๑ มาแจกแจงความถี่

(๓) สรุปข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ในแต่ละด้าน

๕) การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม ผู้วิจัยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป อธิบายประกอบตาราง

๓.๗ สถิติที่ใช้ในการวิจัย

๓.๗.๑) สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม

๑) สถิติการหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ คือ

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง

$\sum R$ หมายถึง คะแนนรวมของผู้เชี่ยวชาญ

N หมายถึง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

๒) การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ ใช้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) คือ

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α	แทน	ค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อมั่น
	K	แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
$\sum S_i^2$	แทน	ผลรวมของความแปรปรวนของแต่ละข้อ
S^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรวม

๓.๗.๒) สถิติพื้นฐาน

๑) ความถี่ (Frequency)

๒) ค่าร้อยละ (Percentage)^๖ มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

P หมายถึง ร้อยละ

f หมายถึง ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ

N หมายถึง จำนวนความถี่ทั้งหมด

๓) ค่าเฉลี่ย (Mean = \bar{x})^๗ มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{x} = \frac{\sum X}{N}$$

\bar{x} หมายถึง คะแนนเฉลี่ย

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

N หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

๔) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = S.D.)^๘ มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

S.D. หมายถึง ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum X$ หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

N หมายถึง จำนวนคน

X หมายถึง ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม

X^2 หมายถึง ผลรวมกำลังสองของคะแนนในกลุ่ม

^๖บุญชม ศรีสะอาด, การวิจัยเบื้องต้น, พิมพ์ครั้งที่ ๖, (กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕), หน้า ๑๐๒.

^๗เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๓.

^๘เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๔.

๕) สถิติที่ใช้ในการเปรียบเทียบความแตกต่าง ๒ กลุ่มใช้ t-test และ ๓ กลุ่มใช้ F-test (One-way ANOVA) หากพบความแตกต่างก็ทดสอบรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Scheffé)

๕.๑) ค่า t-test (Independent Sample t-test)^๔ มีสูตรการคำนวณ ดังนี้

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

เมื่อ	t	หมายถึง	ค่าที-เทสต์ (t-test Independent) โดยที่ df = n _๑ +n _๒ -๒
	\bar{X}_1, \bar{X}_2	หมายถึง	ค่าเฉลี่ยของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ
	S_1^2, S_2^2	หมายถึง	ความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ
	N_1, n_2	หมายถึง	จำนวนคะแนนของกลุ่มที่ ๑ และกลุ่มที่ ๒ ตามลำดับ

๕.๒) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) หรือ F-test^๖

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ	F	หมายถึง	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน F-distribution
	df	หมายถึง	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ ได้แก่ ระหว่างกลุ่ม (k-๑) และภายในกลุ่ม (n-k)
	k	หมายถึง	จำนวนกลุ่มของตัวอย่างที่นำมาทดสอบสมมติฐาน
	n	หมายถึง	จำนวนตัวอย่างทั้งหมด
	SS _(b)	หมายถึง	ผลรวมกำลังสองระหว่างกลุ่ม (Between Sum of Squares)
	SS _(w)	หมายถึง	ผลรวมกำลังสองภายในกลุ่ม (Within Sum of Squares)
	MS _(b)	หมายถึง	ค่าประมาณของความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม (Mean Square between Groups)
	MS _(w)	หมายถึง	ค่าประมาณของความแปรปรวนภายในกลุ่ม (Mean Square within Groups)

^๔เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๐๙.

^๖เรื่องเดียวกัน, หน้า ๑๑๕.

บทที่ ๔

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” เป็นวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

- ๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๔.๒ ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
- ๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

๔.๑ สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายและการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ถูกต้องไว้ ดังนี้

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ t (t- distribution)
F	แทน	สถิติทดสอบที่ใช้พิจารณาความมีนัยสำคัญตามการแจกแจงแบบ F (F - distribution)
df	แทน	ชั้นความเป็นอิสระ (Degree of Freedom)
SS	แทน	ผลบวกกำลังสองของคะแนน (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลบวกกำลังสองของคะแนน (Mean Squares)
Sig	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ (Significance)
*	แทน	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .๐๕

๔.๒ ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์วิเคราะห์หาค่าสถิติต่อไปนี้

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๓ ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนเพศ อายุ และ ระดับการศึกษา ต่างกัน

ตอนที่ ๔ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๔.๓ ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ ๑ ผลการวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ในการวิจัยเรื่องนี้กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือน ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งมีคุณลักษณะข้อมูลทั่วไป เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล คือ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การวิเคราะห์โดย คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏตามตารางที่ ๔.๑-๔.๓

ตารางที่ ๔.๑ แสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ชาย	๑๘๓	๕๓.๘๒
หญิง	๑๕๗	๔๖.๑๘
รวม	๓๔๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๑ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๘๓ คน คิดเป็น ร้อยละ ๕๓.๘๒ และเพศหญิง จำนวน ๑๕๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๑๘

ตารางที่ ๔.๒ แสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามอายุ

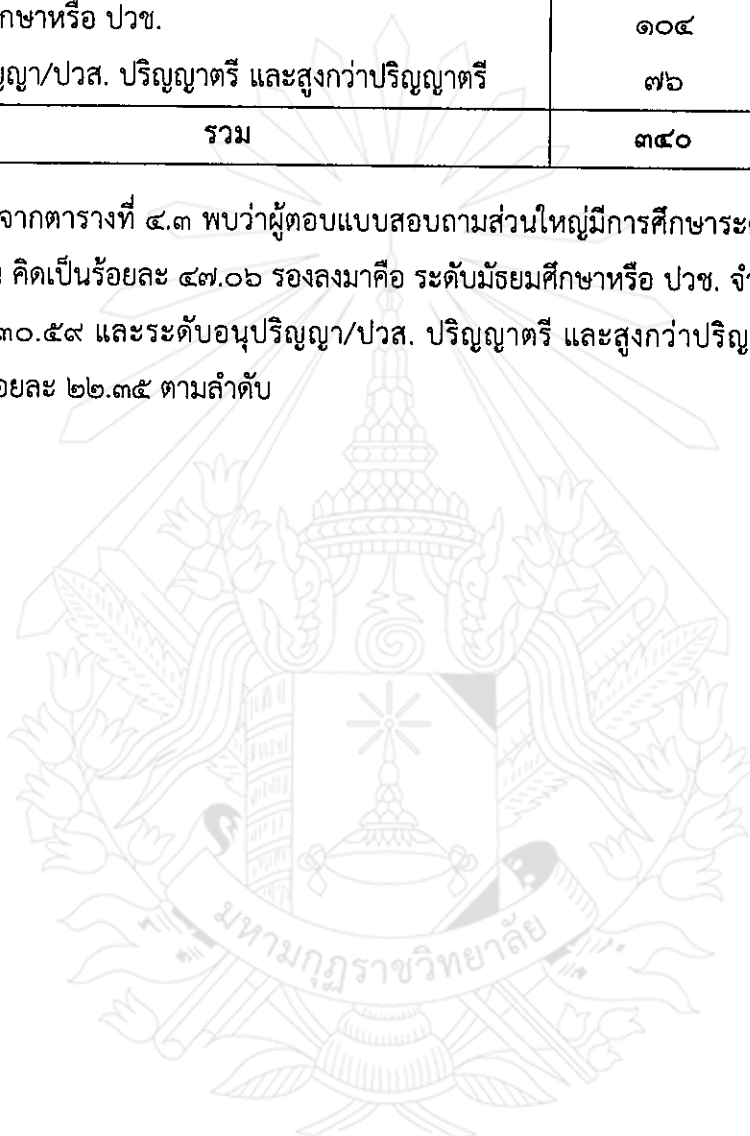
อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๒๐.๐๐
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓๕.๒๙
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๔๔.๗๑
รวม	๓๔๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๒ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง ๔๖-๖๐ ปี จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๔.๗๑ รองลงมา มีอายุ ๓๑-๔๕ ปี จำนวน ๑๒๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๕.๒๙ และอายุไม่เกิน ๓๐ ปี จำนวน ๖๘ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๐.๐๐ ตามลำดับ

ตารางที่ ๔.๓ แสดงจำนวน และร้อยละ (Percentage) ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ประถมศึกษา	๑๖๐	๔๗.๐๖
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓๐.๕๙
อนุปริญญา/ปวส.ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๒๒.๓๕
รวม	๓๔๐	๑๐๐.๐๐

จากตารางที่ ๔.๓ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาจำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๖ รองลงมาคือ ระดับมัธยมศึกษาหรือ ปวช. จำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๐.๕๙ และระดับอนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน ๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๒.๓๕ ตามลำดับ

ตอนที่ ๒ ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

การวิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏตามตารางที่ ๔๔ - ๔.๑๐

ตารางที่ ๔๔ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้าน

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับความคาดหวัง		
	\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑. ด้านนิติธรรม	๓.๕๒	๐.๖๕	มาก
๒. ด้านคุณธรรม	๓.๒๔	๐.๖๐	ปานกลาง
๓. ด้านความโปร่งใส	๓.๓๓	๐.๖๖	ปานกลาง
๔. ด้านการมีส่วนร่วม	๒.๘๒	๐.๔๘	ปานกลาง
๕. ด้านความรับผิดชอบ	๓.๒๑	๐.๕๘	ปานกลาง
๖. ด้านความคุ้มค่า	๓.๒๖	๐.๖๒	ปานกลาง
รวม	๓.๒๓	๐.๖๐	ปานกลาง

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๔ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งด้าน อยู่ในระดับปานกลางห้าด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม

ตารางที่ ๔.๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านนิติธรรม	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	อบต. ได้ยึดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม	๓.๕๓	๐.๖๒	มาก
๒	อบต. ได้นำมติการประชุมมาเสนอเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล	๓.๕๔	๐.๖๔	มาก
๓	อบต. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารข้อบัญญัติตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับประชาชน	๓.๕๖	๐.๖๗	มาก
๔	การตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน	๓.๖๐	๐.๖๓	มาก
๕	พนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด	๓.๓๙	๐.๖๙	ปานกลาง
รวม		๓.๕๒	๐.๖๕	มาก

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๕ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด และอยู่ในระดับปานกลางหนึ่งข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าการตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน รองลงมาคือ ข้อ ๓ ที่ว่าอบต. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารข้อบัญญัติตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๕ ที่ว่าพนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด

ตารางที่ ๔.๖ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จันทบุรีร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านคุณธรรม	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	บุคลากร อบต. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม	๓.๓๒	๐.๕๖	ปานกลาง
๒	อบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	๓.๕๑	๐.๕๘	มาก
๓	อบต. มีขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้องทุกข์อย่างเป็นระบบและชัดเจน	๓.๑๗	๐.๕๔	ปานกลาง
๔	บุคลากรของอบต. มีการปฏิบัติตามหน้าที่ในการให้บริการต่อประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ	๓.๑๑	๐.๖๔	ปานกลาง
๕	อบต. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี	๓.๐๙	๐.๖๙	ปานกลาง
รวม		๓.๒๔	๐.๖๐	ปานกลาง

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๖ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จันทบุรีร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งข้อ และอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๒ ที่ว่าอบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน รองลงมาคือข้อ ๑ ที่ว่าบุคลากร อบต. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๕ ที่ว่าอบต. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี

ตารางที่ ๔.๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านความโปร่งใส	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	อบต. มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผน/โครงการ และกิจกรรมต่างๆ และเปิดประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเป็นประจำ	๓.๓๐	๐.๖๔	ปานกลาง
๒	อบต.ได้ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวและปิดประกาศข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ อบต. รวมทั้งข่าวสารทางราชการที่ประชาชนควรรู้และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	๓.๓๘	๐.๗๒	ปานกลาง
๓	อบต.มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ	๓.๒๒	๐.๖๔	ปานกลาง
๔	อบต.มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณประจำปีแก่ประชาชนทราบ	๓.๒๔	๐.๖๗	ปานกลาง
๕	การบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร	๓.๔๖	๐.๖๓	มาก
รวม		๓.๓๓	๐.๖๖	ปานกลาง

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๗ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดข้อ และอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ และอยู่ในระดับน้อยหนึ่งข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๕ ที่ว่าการบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร รองลงมาคือ ข้อ ๒ ที่ว่าอบต.ได้ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวและปิดประกาศข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ อบต. รวมทั้งข่าวสารทางราชการที่ประชาชนควรรู้และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ ที่ว่าอบต.มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ

ตารางที่ ๔.๘ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านการมีส่วนร่วม	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	อบต.ได้ส่งเสริมการดำเนินการของกลุ่มและองค์กรภาคประชาชน	๒.๗๘	๐.๕๓	ปานกลาง
๒	อบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต.	๓.๔๕	๐.๕๖	มาก
๓	อบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.	๒.๖๐	๐.๕๐	ปานกลาง
๔	อบต.เชิญประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อตรวจสอบผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต.ทุกๆ ปี	๒.๖๕	๐.๔๗	ปานกลาง
๕	อบต.ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยการจัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน	๒.๖๒	๐.๔๙	ปานกลาง
รวม		๒.๘๒	๐.๔๙	ปานกลาง

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๘ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุดข้อ และอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๒ ที่ว่าอบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต. รองลงมาคือ ข้อ ๑ ที่ว่าอบต.ได้ส่งเสริมการดำเนินการของกลุ่มและองค์กรภาคประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ ที่ว่าอบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.

ตารางที่ ๔.๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อโดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านความรับผิดชอบต่อ	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	อบต.มีการติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากรภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน	๓.๑๔	๐.๖๒	ปานกลาง
๒	บุคลากร อบต.มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อ	๓.๑๒	๐.๕๙	ปานกลาง
๓	อบต.มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบต่อบุคลากรของ อบต.อย่างชัดเจน	๓.๑๖	๐.๖๐	ปานกลาง
๔	อบต.เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	๓.๔๔	๐.๕๖	มาก
๕	อบต. มีการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	๓.๒๐	๐.๕๘	ปานกลาง
รวม		๓.๒๑	๐.๕๙	ปานกลาง

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๙ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อโดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากหนึ่งข้อ และอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าอบต.เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน รองลงมา คือ ข้อ ๕ ที่ว่าอบต. มีการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๒ ที่ว่าบุคลากร อบต.มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อ

ตารางที่ ๔.๑๐ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า โดยรวมและรายข้อ

ข้อที่	ด้านความคุ้มค่า	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
๑	อบต.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆอย่างเหมาะสม	๓.๑๘	๐.๖๔	ปานกลาง
๒	อบต. มีการดำเนินแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆตามลำดับความจำเป็น ก่อน-หลังเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน	๓.๒๒	๐.๖๖	ปานกลาง
๓	อบต.ใช้เครื่องมือหรือครุภัณฑ์อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า	๓.๒๔	๐.๕๘	ปานกลาง
๔	อบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัดและมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด	๓.๔๖	๐.๖๒	มาก
๕	อบต.ต้องการสร้างจิตสำนึกให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยการตระหนักถึงการนำทรัพยากรมาใช้อย่างคุ้มค่า	๓.๒๐	๐.๖๐	ปานกลาง
รวม		๓.๒๖	๐.๖๒	ปานกลาง

(n = ๓๔๐)

จากตารางที่ ๔.๑๐ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากหนึ่งข้อ และอยู่ในระดับปานกลางสี่ข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าอบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด รองลงมา คือ ข้อ ๓ ที่ว่าอบต.ใช้เครื่องมือหรือครุภัณฑ์อย่างเกิดประโยชน์สูงสุดและคุ้มค่า ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๑ ที่ว่าอบต.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆอย่างเหมาะสม

ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ผลการเปรียบเทียบความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มีเพศต่างกัน ส่วนสถิติ F-test ใช้สำหรับกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่าสองกลุ่มขึ้นไป ผลการเปรียบเทียบปรากฏดังตารางที่ ๔.๑๑-๔.๓๘

ตารางที่ ๔.๑๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๓.๒๔	๐.๕๙	ปานกลาง
หญิง	๑๕๗	๓.๒๒	๐.๖๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๑ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๓.๒๔	๐.๕๙	๑.๕๗	๐.๒๑
หญิง	๑๕๗	๓.๒๒	๐.๖๑		

จากตารางที่ ๔.๑๒ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๓.๕๔	๐.๖๒	มาก
หญิง	๑๕๗	๓.๕๒	๐.๖๘	มาก

จากตารางที่ ๔.๑๓ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ ๔.๑๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๓.๕๔	๐.๖๒	๒.๙๗	๐.๐๘
หญิง	๑๕๗	๓.๕๒	๐.๖๘		

จากตารางที่ ๔.๑๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๓.๒๙	๐.๕๙	ปานกลาง
หญิง	๑๕๗	๓.๑๙	๐.๖๑	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๕ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๖ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๓.๒๙	๐.๕๙	๐.๕๐	๐.๔๘
หญิง	๑๕๗	๓.๑๙	๐.๖๑		

จากตารางที่ ๔.๑๖ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๓.๓๕	๐.๖๗	ปานกลาง
หญิง	๑๕๗	๓.๓๑	๐.๖๕	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๗ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๑๘ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๓.๓๕	๐.๖๗	๐.๐๙	๐.๗๕
หญิง	๑๕๗	๓.๓๑	๐.๖๕		

จากตารางที่ ๔.๑๘ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๑๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๒.๘๓	๐.๔๘	ปานกลาง
หญิง	๑๕๗	๒.๘๑	๐.๕๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๑๙ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๐ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๒.๘๓	๐.๔๘	๐.๐๙	๐.๗๕
หญิง	๑๕๗	๒.๘๑	๐.๕๐		

จากตารางที่ ๔.๒๐ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๓.๒๓	๐.๕๘	ปานกลาง
หญิง	๑๕๗	๓.๑๙	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๑ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๒ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๓.๒๓	๐.๕๘	๐.๑๖	๐.๑๐
หญิง	๑๕๗	๓.๑๙	๐.๖๐		

จากตารางที่ ๔.๒๒ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่าจำแนกตามเพศ

เพศ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ชาย	๑๘๓	๓.๒๘	๐.๖๔	ปานกลาง
หญิง	๑๕๗	๓.๒๔	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๓ พบว่า ประชาชนทั้งเพศชายและเพศหญิง มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง

ตารางที่ ๔.๒๔ แสดงผลการเปรียบเทียบความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามเพศ

เพศ	n	\bar{X}	S.D.	t	Sig
ชาย	๑๘๓	๓.๒๘	๐.๖๔	๑.๐๔	๐.๐๘
หญิง	๑๕๗	๓.๒๔	๐.๖๐		

จากตารางที่ ๔.๒๔ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๕ แสดงค่าเฉลี่ย(\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมจำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๓.๒๕	๐.๖๒	ปานกลาง
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓.๒๖	๐.๕๘	ปานกลาง
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๓.๑๘	๐.๖๐	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๓	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๕ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อายุ ๓๑-๔๕ ปี อายุไม่เกิน ๓๐ ปี และอายุ ๔๖-๖๐ ปี

ตารางที่ ๔.๒๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๖	๒	๐.๑๘	๑.๒๘	๐.๑๗
ภายในกลุ่ม	๔๗.๑๘	๓๓๗	๐.๑๔		
รวม	๔๗.๕๔	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๒๖ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๓.๕๓	๐.๖๖	มาก
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓.๕๗	๐.๖๗	มาก
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๓.๔๖	๐.๖๒	มาก
รวม	๓๔๐	๓.๕๒	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๒๗ ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่าอยู่ในระดับมากทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อายุ ๓๑-๔๕ ปี อายุไม่เกิน ๓๐ ปี และอายุ ๔๖-๖๐ ปี

ตารางที่ ๔.๒๘ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๔	๒	๐.๒๒	๑.๘๓	๐.๑๔
ภายในกลุ่ม	๔๐.๔๔	๓๓๗	๐.๑๒		
รวม	๔๐.๘๘	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๒๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๒๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๓.๓๔	๐.๖๑	ปานกลาง
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓.๒๕	๐.๖๐	ปานกลาง
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๓.๑๕	๐.๕๙	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๕	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๒๙ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คืออายุไม่เกิน ๓๐ ปี อายุ ๓๑-๔๕ ปี และอายุ ๔๖-๖๐ ปี

ตารางที่ ๔.๓๐ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๔	๒	๐.๑๗	๑.๒๑	๐.๖๑
ภายในกลุ่ม	๔๗.๑๘	๓๓๗	๐.๑๔		
รวม	๔๗.๕๒	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๓๐ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.)และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสริสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใสจำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๓.๓๓	๐.๖๖	ปานกลาง
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓.๓๗	๐.๖๘	ปานกลาง
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๓.๒๙	๐.๖๔	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๓๓	๐.๖๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๑ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสริสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อายุ ๓๑-๔๕ ปี อายุไม่เกิน ๓๐ ปี และอายุ ๔๖-๖๐ ปี

ตารางที่ ๔.๓๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสริสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๘	๒	๐.๑๔	๑.๑๖	๐.๒๕
ภายในกลุ่ม	๔๐.๔๔	๓๓๗	๐.๑๒		
รวม	๔๐.๗๒	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๓๒ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสริสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๒.๗๗	๐.๕๑	ปานกลาง
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๒.๘๓	๐.๕๐	ปานกลาง
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๒.๘๖	๐.๔๗	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๒.๘๒	๐.๔๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๓ พบว่า ประชาชน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ ก็อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อายุ ๓๑-๔๕ ปี อายุ ๔๖-๖๐ ปี และอายุไม่เกิน ๓๐ ปี

ตารางที่ ๔.๓๔ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๐	๒	๐.๑๐	๑.๖๖	๐.๑๖
ภายในกลุ่ม	๒๐.๒๒	๓๓๗	๐.๐๖		
รวม	๒๐.๔๒	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๓๔ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบจำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๓.๑๙	๐.๖๑	ปานกลาง
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓.๒๐	๐.๖๐	ปานกลาง
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๓.๒๔	๐.๕๗	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๑	๐.๕๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๕ พบว่าประชาชน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ ก็อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อายุ ๔๖-๖๐ ปี อายุ ๓๑-๔๕ ปี และอายุไม่เกิน ๓๐ ปี

ตารางที่ ๔.๓๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๗๖	๒	๐.๓๘	๑.๙๐	๐.๑๖
ภายในกลุ่ม	๖๗.๔๐	๓๓๗	๐.๒๐		
รวม	๖๘.๑๖	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๓๖ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน(S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ

อายุ	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ไม่เกิน ๓๐ ปี	๖๘	๓.๒๔	๐.๖๑	ปานกลาง
๓๑-๔๕ ปี	๑๒๐	๓.๒๕	๐.๖๒	ปานกลาง
๔๖-๖๐ ปี	๑๕๒	๓.๒๙	๐.๖๔	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๖	๐.๖๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๗ พบว่า ประชาชน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาตามช่วงอายุ ก็อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามช่วงอายุ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อายุ ๔๖-๖๐ ปี อายุ ๓๑-๔๕ ปี และอายุไม่เกิน ๓๐ ปี

ตารางที่ ๔.๓๘ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามอายุ

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๒๘	๒	๐.๑๔	๑.๔๐	๐.๑๒
ภายในกลุ่ม	๓๓.๗๐	๓๓๗	๐.๑๐		
รวม	๓๔.๐๘	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๓๘ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๓๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๓.๒๕	๐.๖๒	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓.๑๗	๐.๖๑	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส. บริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๓.๒๘	๐.๕๗	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๓	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๓๙ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. บริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๔๐ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๒	๒	๐.๑๖	๑.๖๐	๐.๑๒
ภายในกลุ่ม	๓๓.๗๐	๓๓๗	๐.๑๐		
รวม	๓๔.๐๒	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๔๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๔๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๓.๕๕	๐.๖๑	มาก
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓.๕๔	๐.๖๖	มาก
อนุปริญญา/ปวส. บริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๓.๕๘	๐.๖๘	มาก
รวม	๓๔๐	๓.๕๒	๐.๖๕	มาก

จากตารางที่ ๔.๔๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับมากทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. บริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๔๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๒	๒	๐.๑๖	๑.๓๓	๐.๑๐
ภายในกลุ่ม	๔๐.๕๔	๓๓๗	๐.๑๒		
รวม	๔๐.๘๖	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๔๒ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๔๓ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๓.๒๗	๐.๖๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓.๒๑	๐.๕๙	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๓.๒๕	๐.๖๐	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๔	๐.๖๐	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๓ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ประถมศึกษา อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๔๔ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig.
ระหว่างกลุ่ม	๐.๑๖	๒	๐.๐๘	๐.๗๓	๐.๖๑
ภายในกลุ่ม	๓๗.๐๗	๓๓๗	๐.๑๑		
รวม	๓๗.๒๓	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๔๔ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๔๕ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๓.๓๕	๐.๖๗	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓.๒๖	๐.๖๖	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส. บริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๓.๔๐	๐.๖๕	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๓๓	๐.๖๖	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๕ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. บริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๔๖ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๖	๒	๐.๑๘	๑.๕๐	๐.๑๒
ภายในกลุ่ม	๔๐.๔๔	๓๓๗	๐.๑๒		
รวม	๔๐.๘๐	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๔๖ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๔๗ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๒.๘๔	๐.๔๙	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๒.๗๒	๐.๔๘	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๒.๙๐	๐.๕๐	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๒.๘๒	๐.๔๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๗ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษาพบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๔๘ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๔๒	๒	๐.๒๑	๑.๖๒	๐.๗๕
ภายในกลุ่ม	๔๓.๘๑	๓๓๗	๐.๑๓		
รวม	๔๔.๒๓	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๔๘ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๔๙ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอกศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๓.๒๐	๐.๖๑	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓.๑๘	๐.๕๙	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๓.๒๕	๐.๕๘	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๑	๐.๕๙	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๔๙ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอกศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษา พบว่าอยู่ในระดับปานกลางทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๕๐ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอกศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อ จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๕๐	๒	๐.๒๕	๑.๕๖	๐.๑๒
ภายในกลุ่ม	๕๓.๙๒	๓๓๗	๐.๑๖		
รวม	๕๔.๔๒	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอกศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อ ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตารางที่ ๔.๕๑ แสดงค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) และระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	n	ระดับความคาดหวัง		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล
ประถมศึกษา	๑๖๐	๓.๒๕	๐.๖๔	ปานกลาง
มัธยมศึกษาหรือ ปวช.	๑๐๔	๓.๒๒	๐.๖๑	ปานกลาง
อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี	๗๖	๓.๓๑	๐.๖๒	ปานกลาง
รวม	๓๔๐	๓.๒๖	๐.๖๒	ปานกลาง

จากตารางที่ ๔.๕๑ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นระดับการศึกษา พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทั้งสามระดับ ลำดับตามค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาหรือ ปวช.

ตารางที่ ๔.๕๒ แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
ระหว่างกลุ่ม	๐.๓๘	๒	๐.๑๙	๑.๒๗	๐.๑๘
ภายในกลุ่ม	๕๐.๕๕	๓๓๗	๐.๑๕		
รวม	๕๐.๙๓	๓๓๙			

จากตารางที่ ๔.๕๒ พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด

ผู้วิจัยได้ตั้งคำถามแบบปลายเปิด (Open Ended Questions) สำหรับให้ผู้ตอบแบบสอบถาม
ได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การ
บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)
และนำเสนอในรูปตารางประกอบการบรรยาย ปรากฏตามตารางที่ ๔.๕๓ - ๔.๕๕

ตารางที่ ๔.๕๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ
จังหวัตร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม

ลำดับที่	ด้านนิติธรรม	ความถี่
๑	ควรมีการจัดทำประชตติกับประชาชนเมื่อมีการจัดซื้อบัญชีหรือกฎหมายอื่นๆ	๑๒
๒	การจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการเปิดเผยให้ ประชาชนรับทราบ	๘
๓	อบต.ควรตามระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้อง	๕
๔	ควรจัดให้มีการอบรมเจ้าหน้าที่ให้รู้จักหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี	๓

จากตารางที่ ๔.๕๓ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัตร้อยเอ็ด
ด้านนิติธรรม ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ควรมีการจัดทำประชตติกับประชาชน
เมื่อมีการจัดซื้อบัญชีหรือกฎหมายอื่นๆ การจัดทำบัญชีขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการ
เปิดเผยให้ประชาชนรับทราบ อบต.ควรตามระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้อง และควรจัดให้มีการอบรม
เจ้าหน้าที่ให้รู้จักหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี

ตารางที่ ๔.๕๔ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม

ลำดับที่	ด้านคุณธรรม	ความถี่
๑	ผู้บริหารและสมาชิก อบต. ควรประพฤติตนเป็นผู้คุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับการเป็นตัวแทนของประชาชน	๑๘
๒	ควรมีการให้ขวัญกำลังใจและลงโทษพนักงาน เมื่อปฏิบัติ-ประพฤติผิดการ	๕

จากตารางที่ ๔.๕๐ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัด
ร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุดคือ ผู้บริหารและสมาชิก อบต.
ควรประพฤติตนเป็นผู้คุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับการเป็นตัวแทนของ
ประชาชน และควรมีการให้ขวัญกำลังใจและลงโทษพนักงาน เมื่อปฏิบัติ-ประพฤติผิดการ

ตารางที่ ๔.๕๕ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรี
สมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส

ลำดับที่	ด้านความโปร่งใส	ความถี่
๑	ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้สะดวกโดยการรณรงค์และ ประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ	๑๑
๒	อบต. ควรมีการจัดตั้งศูนย์ข้อมูลข่าวสารระดับ อบต.	๕

จากตารางที่ ๔.๕๕ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านความโปร่งใส ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ควรส่งเสริมให้ประชาชนเข้าถึง
ข้อมูลข่าวสารได้สะดวกโดยการรณรงค์และประชาสัมพันธ์อย่างสม่ำเสมอ และอบต. ควรมีการจัดตั้ง
ศูนย์ข้อมูลข่าวสารระดับ อบต.

ตารางที่ ๔.๕๖ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม

ลำดับที่	ด้านการมีส่วนร่วม	ความถี่
๑	ควรสนับสนุนให้มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับฟัง และแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ	๑๗
๒	ประชาชนมีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อย	๕

จากตารางที่ ๔.๕๖ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
ด้านการมีส่วนร่วม ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ควรสนับสนุนให้มีการจัดเวที
ประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ และประชาชน
มีการตรวจสอบการดำเนินงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลน้อย

ตารางที่ ๔.๕๗ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย
อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ

ลำดับที่	ด้านความรับผิดชอบ	ความถี่
๑	ควรปฏิบัติงานให้ตรงต่อเวลา (การมาทำงาน พักกลางวันและกลับที่พัก)	๑๗
๒	นักการเมืองท้องถิ่นควรมีความรับผิดชอบต่อประชาชน โดยการทำงาน ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต	๕
๓	เจ้าหน้าที่อบต.ควรมีรับผิดชอบต่อหน้าที่ไม่ใช่เป็นลูกน้องนักการเมือง	๕

จากตารางที่ ๔.๕๗ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัด
ร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ ควรปฏิบัติงานให้
ตรงต่อเวลา (การมาทำงาน พักกลางวันและกลับที่พัก) นักการเมืองท้องถิ่นควรมีความรับผิดชอบต่อ
ประชาชน โดยการทำงานด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต และเจ้าหน้าที่อบต.ควรมีรับผิดชอบต่อหน้าที่
ไม่ใช่เป็นลูกน้องนักการเมือง

ตารางที่ ๔.๕๘ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ
จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า

ลำดับที่	ด้านความคุ้มค่า	ความถี่
๑	การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการคิดถึงหลักคุ้มค่า และประโยชน์ใช้สอย	๑๖
๒	การจัดทำงบประมาณควรก่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ากับการลงทุน	๕

จากตารางที่ ๔.๕๘ พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตาม
หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัด
ร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด คือ การจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ ของ
องค์การบริหารส่วนตำบลควรมีการคิดถึงหลักคุ้มค่าและประโยชน์ใช้สอย และการจัดทำประมาณ
ควรก่อให้เกิดประโยชน์และคุ้มค่ากับการลงทุน

โดยสรุป ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตาม
ความถี่จากมากไปหาน้อยสามอันดับคือ ผู้บริหารและสมาชิก อบต. ควรประพฤติตนเป็นผู้คุณธรรม มี
ความซื่อสัตย์ สุจริต ทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับการเป็นตัวแทนของประชาชน ควรสนับสนุนให้มีการจัด
เวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ และควร
ปฏิบัติงานให้ตรงต่อเวลา (การมาทำงาน พักกลางวันและกลับที่พัก)

บทที่ ๕

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” มีวัตถุประสงค์ ๑) เพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน และ ๓) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมากำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยตั้งสมมติฐานของการวิจัยว่า ประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้แก่ หัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด รวมทั้งสิ้น ๒,๒๗๕ คน และได้ใช้วิธีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของยามานะ (Taro Yamane) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน ๓๔๐ คน แล้วสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยวิธีจับสลาก (Lottery Method) แบบทดแทน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ จำนวน ๓๐ ข้อ โดยแบ่งออกเป็นหกด้าน ได้แก่ ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า มีค่า IOC เท่ากับ ๑.๐๐ และค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๗ แบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List) และแบบสอบถามปลายปิด (Close - ended Questionnaire) มีจำนวน ๖ ด้าน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เปรียบเทียบความแตกต่างโดยใช้ t-test และ F-test (One - way ANOVA) โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลและประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์

การวิเคราะห์ข้อมูล ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ และระดับการศึกษา ใช้การหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปตารางประกอบ การบรรยาย ตอนที่ ๒ การวิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ตอนที่ ๓ การทดสอบสมมติฐานใช้การทดสอบค่าที (t-test) และ F-test (One-way ANOVA) ตอนที่ ๔ ข้อเสนอแนะของประชาชนเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด วิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา (Content Analysis) โดยการจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ กรอบแนวคิด นิยามศัพท์ และนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์ (Analytical Description)

๕.๑ สรุปผล

ผลการวิจัยความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุปผลได้ดังนี้

๕.๑.๑ ตอนที่ ๑ ปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน ๑๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๘๒ มีอายุระหว่าง ๔๖-๖๐ ปี จำนวน ๑๕๒ คน คิดเป็น ร้อยละ ๔๔.๗๑ และมีระดับประถมศึกษาจำนวน ๑๖๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๗.๐๖

๕.๑.๒ ตอนที่ ๒ ผลการวิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับมากหนึ่งด้าน อยู่ในระดับปานกลางห้าด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ด้านนิติธรรม รองลงมา ได้แก่ ด้านความโปร่งใส ด้านความคุ้มค่า ด้านคุณธรรม ด้านความรับผิดชอบ ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีผลการวิจัยดังต่อไปนี้

๑) ด้านนิติธรรม พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าการตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๕ ที่ว่าพนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด

๒) ด้านคุณธรรม พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๒ ที่ว่า อบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๕ ที่ว่า อบต. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี

๓) ด้านความโปร่งใส พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๕ ที่ว่า การบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่และผู้บริหาร ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ ที่ว่า อบต. มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ

๔) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๒ ที่ว่า อบต. ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ ที่ว่า อบต. ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.

๕) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่า อบต. เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๒ ที่ว่า บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบ

๖) ด้านความคุ้มค่า พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่า อบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๑ ที่ว่า อบต. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆอย่างเหมาะสม

๕.๑.๓ ผลการทดสอบสมมติฐานความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ และระดับการศึกษาต่างกัน ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๑ ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านทั้งหกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านทั้งหกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด แตกต่างกัน

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวมและรายด้านทั้งหกด้านไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis)

๕.๑.๔ ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

พบว่า ประชาชนได้เสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ลำดับตามความถี่จากมากที่สุดสามอันดับแรก คือ ผู้บริหารและสมาชิก อบต. ควรประพฤติตนเป็นผู้คุณธรรม มีความซื่อสัตย์ สุจริต ทำหน้าที่ให้เหมาะสมกับการเป็นตัวแทนของประชาชน ควรสนับสนุนให้มีการจัดเวทีประชาคม เพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนร่วมรับฟังและแสดงความคิดเห็นอย่างสม่ำเสมอ และควรปฏิบัติงานให้ตรงต่อเวลา (การมาทำงาน พักกลางวันและกลับที่พัก)

๕.๒ อภิปรายผล

จากการสรุปผลการวิจัยความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งหกด้าน คือ ด้านนิติธรรม ด้านคุณธรรม ด้านความโปร่งใส ด้านการมีส่วนร่วม ด้านความรับผิดชอบ และด้านความคุ้มค่า พบประเด็นสำคัญสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

๕.๒.๑ การวิเคราะห์ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ที่เป็นเช่นนี้อภิปรายได้ว่า หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลผลการดำเนินงานยังไม่เป็นที่พอใจของประชาชนเท่าที่ควรและไม่เป็นดังที่ประชาชนความคาดหวังที่มีต่อองค์การบริหารส่วนตำบลว่าจะมีการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไว้ทั้งที่กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบ กำกับ ดูแลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้มีการดำเนินการตามพระราชกฤษฎีกา หลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ที่กำหนดไว้ในมาตรา ๕๒ ที่กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีด้วยวิธีการต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนคาดหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลในฐานะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใกล้ชิดกับประชาชนจะต้องตระหนักและมองเห็นความสำคัญและประโยชน์ที่ได้รับ โดยเฉพาะประเด็นความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของประชาชน การยึดหลักกฎหมายในการปฏิบัติงานและประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น ซึ่งผู้มีอำนาจในการบริหารงานมาจาก การเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนในท้องถิ่น ย่อมคำนึงถึงเจตนารมณ์ของประชาชนเป็นหลักในขณะเดียวกันจำเป็นต้องสร้างความเข้าใจแก่ประชาชนในเรื่องการมีบทบาทและหน้าที่ด้วยเพื่อให้องค์การบริหารส่วนตำบลและประชาชนสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างราบรื่น สามารถรวมพลัง ในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมรับผิดชอบ ในการพัฒนาท้องถิ่นและแก้ปัญหาได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงทำให้ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงรัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมสุตา จันทรเขียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อ

การปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านนิติธรรม และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ที่เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนคาดหวังที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการดำเนินกิจการด้วยการยึดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม การตราข้อบัญญัติตำบลต้องคำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน พนักงานส่วนตำบลมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ได้ตระหนักในอำนาจหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน คือ มีกรอบของกฎหมายที่ยุติธรรมและเป็นธรรม มีการบังคับใช้และสามารถใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชนและไม่มีการเลือกปฏิบัติเป็นกฎเกณฑ์ที่ชัดเจน เมื่อดำเนินการตามกฎเกณฑ์ของสังคมสิ่งเหล่านี้ เป็นการประกันความมั่นคง ความศรัทธา และความเชื่อมั่นของประชาชน ผลการวิจัยประเด็นนี้สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๒ ได้อธิบายว่า หลักนิติธรรม หมายถึง การตรากฎหมายที่ถูกต้องเป็นธรรม การบังคับให้ เป็นไปตามกฎหมาย การกำหนดกฎ กติกาและการปฏิบัติตามกฎ กติกาที่ตกลงกันไว้อย่างเคร่งครัดโดยคำนึงถึงสิทธิเสรีภาพและความยุติธรรมของประชาชน และสอดคล้องกับแนวคิดของสมลักษณ์ เพชรช่วย อธิบายว่า “ความคาดหวังหมายถึง ความรู้สึกนึกคิดและคาดการณ์ของบุคคลที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใด โดยสิ่งนั้นจะเป็นรูปธรรมหรือนามธรรมก็ได้ ความรู้สึกนึกคิดหรือคาดการณ์จะมีลักษณะเป็นการประเมินค่าโดยมาตรฐานของตนเองเป็นเครื่องวัด มีความแตกต่างกันออกไปได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง ประสบการณ์ ความสนใจและการเห็นคุณค่าของสิ่งนั้นๆ” ดังนั้นจึงทำให้ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ

งานวิจัยของบำรุง แก้วศรีชัย ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการ
 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย”
 พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก
 และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนพล เศวตตานนท์ ได้วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อ
 การปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอ
 เมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า “ระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ
 บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัด
 นครศรีธรรมราช ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

ด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการมีส่วนร่วม และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ที่
 เป็นเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังว่าจะได้มีส่วนร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลในการ
 ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เพราะว่าประชาชนใน
 พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลัก จึงให้ความสำคัญกับเรื่องปากท้องของตนเองก่อน ส่วน
 การเข้าร่วมรับฟังการประชุมต่างๆ ก็มอบให้เป็นหน้าที่ของสมาชิก อบต. การเข้าร่วมในการเป็นกรรมการ
 ตรวจสอบงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ก็มอบให้เป็นหน้าที่ของตัวแทนประชาคมหมู่บ้าน
 อีกทั้งยังไม่เข้าใจในระเบียบและระบบการทำงานของท้องถิ่น และมองว่าเป็นการทำงานที่ยุ้งยาก ดังนั้น
 จึงทำให้ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การ
 บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง
 สอดคล้องกับงานวิจัยของเปรมสุตา จันทร์เขียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการ
 ปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่า
 เป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหาร
 กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ด้าน
 หลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา วิมลสมบัติ ได้
 วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชน
 ที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง
 อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง และบำรุง แก้วศรีชัย ได้
 วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ
 องค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของ
 ประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล
 ไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

๑) ด้านหลักนิติธรรม พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนที่มีความคาดหวังต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย จะได้มีการปฏิบัติตามกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่ใช้บังคับ ที่มีความเป็นธรรมและเสมอภาคอันเอื้อต่อการควบคุมและการพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีการจัดประชาคมรับฟังความคิดเห็นของประชาชนและนำปัญหาของประชาชนมาเป็นแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่นของตนเองอย่างยั่งยืน มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารข้อบัญญัติตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับประชาชน ตามนโยบายของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และพระราชกฤษฎีกา ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. ๒๕๕๖ ประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๑๒๐ ว่า หลักนิติธรรม เป็นการปฏิบัติเกี่ยวกับการตรากฎหมาย กฎ ข้อบังคับให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของชุมชนและชุมชนยินยอมปฏิบัติตามกฎหมาย ซึ่งการปฏิบัติของ อบต.สามารถดำเนินการให้สอดคล้องได้ โดยการออกข้อบัญญัติตำบลของ อบต. ต้องเป็นไปตามที่กฎหมายให้อำนาจไว้ และต้องให้เกิดความเป็นธรรมและเพื่อรักษาผลประโยชน์ของประชาชนเป็นหลักและเพื่อให้เป็นที่ยอมรับของชุมชน ควรเปิดเวทีให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นอย่างกว้างขวาง อบต.ต้องเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อบัญญัติตำบลและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับสิทธิและหน้าที่ของประชาชนให้ประชาชนทราบอย่างทั่วถึงด้วยการปิดประกาศ ณ ที่ทำการ อบต. หรือชุมชนทุกหมู่บ้านหรือการประชาสัมพันธ์ด้วยรูปแบบอื่น ๆ เช่น ทำเอกสารแจกจ่ายในการประชุมหรือเสียงตามสายผลการวิจัยประเด็นนี้ สอดคล้องกับ จำรัส จิตรัตนอนันต์ ได้ศึกษาเรื่องการศึกษาแนวทางการพัฒนาการบริหารกิจการบ้านเมือง และสังคมที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอถิ่น จังหวัดลำปาง พบว่า สภาพการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีในเขตอำเภอถิ่น จังหวัดลำปาง ด้านหลักนิติธรรมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัตรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” ผลการวิจัยพบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล รอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของบำรุง แก้วศรีชัย ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของธนพล เสวตตานนท์

ได้วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า “ระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ด้านนิติธรรม อยู่ในระดับมาก

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๔ คือ การตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนคาดหวังที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีการตรากฎหมาย และกฎข้อบังคับ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคม อันจะทำให้สังคมยินยอมพร้อมใจกันปฏิบัติตามกฎหมายและกฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมายมิใช่อำเภอใจหรืออำนาจของตัวบุคคล การดำเนินการอยู่บนกรอบของกฎหมายโดยไม่เลือกปฏิบัติมีการให้ความเสมอภาคเท่าเทียม และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย มีกฎหมายที่เข้มแข็ง มีการระบุงการลงโทษที่ชัดเจน และมีผลบังคับใช้ได้จะเป็นสิ่งที่จะช่วยพัฒนาระบบการปกครอง เพื่อป้องกันการละเมิดหรือฝ่าฝืน การมีระบบกฎหมายที่ดีจะส่งเสริมการปกครองตามหลักนิติธรรม ดังนั้นจึงทำให้มีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆและมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก

ส่วนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักนิติธรรม ข้อที่ ๕ ที่ว่าพนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยจะหวังต่อการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบล จะมีการปฏิบัติหน้าที่ด้วยการปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด ทั้งนี้เพราะว่า ผู้บริหารอบต. และพนักงานส่วนตำบลบางคนไม่มีความรับผิดชอบที่จะปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลอย่างแท้จริง ส่วนใหญ่ทำเพราะมีระเบียบเป็นตัวบังคับ จึงเป็นผลให้อบต.ไม่ได้มีการบริหารจัดการองค์กรอย่างจริงจัง ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

๒) ด้านคุณธรรม พบว่า คาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยจะคาดหวังว่าผู้บริหาร อบต.และบุคลากรในองค์กรจะมีปฏิบัติงานยึดหลักคุณธรรม มีความซื่อสัตย์สุจริตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรมเท่าที่ควร และการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ทั้งนี้เพราะว่า องค์การบริหารส่วนตำบลขาดการบริหารจัดการที่ดี มีการเลือกปฏิบัติหรือการเล่นพรรคเล่นพวก ไม่มีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การจัดสรรงบประมาณดำเนินงานขาดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน ขาดดำเนินงานให้เกิดความคุ้มค่าของภารกิจและสถานการณ์อื่นประกอบกัน เช่น ขาด

การวางแผนอัตรากำลังให้มีส่วนราชการ พนักงานส่วนตำบลให้เหมาะสมสอดคล้องกัน การประเมินไม่มีความเป็นธรรม เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้ระดับคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงรัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัตรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของบำรุง แก้วศรีชัย ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๒ ที่ว่าอบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดและมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีความคาดหวังและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน อย่างเท่าเทียมกัน มิใช่จะนำงบประมาณไปสนับสนุนฐานเสียงของนักการเมือง มีการกระจายงบประมาณให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน/ชุมชนอย่างเสมอภาคเท่าเทียมกัน สอดคล้องกับพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ บัญญัติให้การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการในการปฏิบัติราชการและการสั่งการให้ส่วนราชการและข้าราชการปฏิบัติราชการเพื่อให้เกิดบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและเป็นไปเพื่อบรรลุเป้าหมาย ดังนี้ ๑) ประโยชน์สุขของประชาชน ๒) เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ ๓) มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ๔) ไม่มีขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น ๕) มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อเหตุการณ์ ๖) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ และ ๗) มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ

ส่วนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม ข้อที่ ๕ ที่ว่า อบรม. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะมีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี ทั้งนี้เพราะว่าองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย ไม่ได้มีการจัดกิจกรรมอบรม สัมมนาเพื่อปลูกฝังให้พนักงานส่วนตำบลมีจิตสำนึกในด้านคุณธรรมจริยธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างที่ดี และเป็นผู้ประพฤติปฏิบัติตนให้เป็นที่เคารพและเป็นที่น่าเชื่อถือศรัทธาจากประชาชน ดังนั้นจึงน่าจะส่งผลให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

๓) ด้านความโปร่งใส พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใสในการบริหารงาน การบริหารคน การบริหารงานงบประมาณ ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนเห็นว่าการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมายังขาดความโปร่งใส มีการตั้งงบประมาณในการจัดซื้อจัดจ้างในราคาที่ไม่เหมาะสมและสูงเกินจริง มีการดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างด้วยความบริสุทธิ์โปร่งใสตามแผนการจัดซื้อจัดจ้าง การแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการจัดซื้อ/จัดจ้าง และการดำเนินงานตามแผน/โครงการ ส่วนก็เป็นเครือข่ายของนักการเมืองท้องถิ่น ขาดความโปร่งใสของคณะผู้บริหาร ดังนั้นจึงไม่เป็นอย่างที่ประชาชนคาดหวังต่อการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล สอดคล้องกับแนวคิดของอานนท์ ผกากรอง อธิบายว่า “ความคาดหวัง หมายถึง ความคาดหวังการคาดคะเนเหตุการณ์ล่วงหน้าว่าจะเกิดขึ้นอย่างไร และถ้าความคาดหวังนั้น จะมีผลต่อผู้แสดงความคาดหวังแล้ว สามารถชี้ถึงความตั้งใจในการปฏิบัติงานจากระดับ ความคาดหวังได้หรือต้องการให้บุคคลนั้น ประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ตนต้องการ” ดังนั้นจึงทำให้ระดับคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงรัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมสุตา จันทรเขียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของ

ประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอมือง จังหวัดเชียงราย ด้านหลักความโปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๕ ที่ว่าการบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีความคาดหวังและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการบริหารงานที่มีความโปร่งใส มีกลไกและวิธีการทำงานให้มีความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้สามารถตรวจสอบ การทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร อบต. มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้าง รายงานผลการดำเนินงานตามแผน/โครงการ และกิจกรรมต่างๆ และเปิดประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเป็นประจำ ซึ่งการบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อธิบายว่า หลักความโปร่งใส โดยเน้นการปรับกลไก และวิธีการทำงานให้มี ความโปร่งใส มีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารอย่างตรงไปตรงมา ให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูล ได้สะดวก และมีกระบวนการให้ประชาชนตรวจสอบได้ ให้ประชาชนได้ทราบ ในการจัดซื้อจัดจ้าง มีการออกระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ได้แต่งตั้งประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการเป็นคณะกรรมการสอบราคา คณะกรรมการตรวจรับงานจ้าง คณะกรรมการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้มีประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างทุกขั้นตอน ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ

ส่วนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสริสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส ข้อที่ ๓ ที่ว่า อบต.มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะมีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความจริงจังในการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้รับรู้ข้อมูลข่าวสารในการ

ปฏิบัติงานของ อบต. เพราะมีความเชื่อว่าหากให้ประชาชนเข้ามารับรู้การทำงานและผลการทำงานแล้ว อาจเกิดความวุ่นวายสับสนขึ้นได้ หรืออาจเกิดการสูญเสียผลประโยชน์อื่น ๆ ก็เป็นได้ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

๔) ด้านการมีส่วนร่วม พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อ ๒ ที่ว่าอบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีความคาดหวังและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต. เพื่อรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งถือได้ว่าความคิดเห็นของประชาชนเป็นผลกระทบที่สะท้อนการปฏิบัติงานของ อบต. ได้มีการแก้ปัญหาและข้อร้องเรียนต่าง ๆ และถือเป็นผลประโยชน์ต่อประชาชนในพื้นที่ประชาชนจึงให้ความสนใจมาก อบต.จึงต้องจัดทำประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นเป็นประจำทั้งแผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงานประจำปี สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อธิบายว่า หลักการมีส่วนร่วม ถือเป็นหลักที่มีความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ต้องให้ประชาชนมีส่วนร่วมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หรือผู้บริหาร และมีส่วนร่วมในการบริหารงาน ตั้งแต่การรับรู้ข่าวสาร แสดงความคิดเห็นในการตัดสินใจทำอะไร อย่างเป็นขององค์การบริหารส่วนตำบล รวมทั้งการตรวจสอบ การประเมินผลงานของ องค์การบริหารส่วนตำบล และประชาชนมีสิทธิ มีอำนาจในการถอดถอนผู้บริหารหรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล ที่ประชาชนเห็นว่าปฏิบัติงานเสียหาย ล้มเหลวหรือมีพฤติกรรมเสื่อมเสีย นอกจากนั้นกฎหมายยังได้กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคม ได้แก่ กฎหมายรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๘๓, ๒๘๗ กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม พ.ร.บ. กำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๔๒ ในมาตรา ๑๖ (๑๖) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เป็นต้น ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ

ส่วนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม ข้อที่ ๓ ที่ว่าอบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังต่อองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วม

ในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ทั้งนี้เป็นเพราะว่าประชาชนเห็นว่าองค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่มีความจริงจังในการเปิดโอกาสให้ประชาชนส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงาน เพราะมีความเชื่อว่าหากให้ประชาชนเข้ามารับรู้การทำงานและผลการทำงานแล้ว อาจเกิดความวุ่นวายสับสนขึ้นได้ หรืออาจเกิดการสูญเสียผลประโยชน์อื่น ๆ ก็เป็นได้ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

๕) ด้านความรับผิดชอบ พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ความรับผิดชอบการปฏิบัติงานขององค์การบริหารส่วนตำบล มีผลการดำเนินงานไม่เป็นดังที่ประชาชนได้ตั้งความคาดหวังไว้กับองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้เป็นเพราะว่าการดำเนินงานพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมายังขาดความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน ให้บรรลุผล และยังขาดการนำข้อเสนอของประชาชนไปดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงให้เกิดประสิทธิภาพ ดังนั้นจึงทำให้ระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์รัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมสุดา จันทรเชียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัทรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปาน

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๔ ที่ว่าอบต.เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่าประชาชนมีความคาดหวังและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการเอาใจใส่ต่อปัญหาความ

เดือดร้อนของประชาชนมีการนำเอาข้อร้องเรียนร้องทุกข์ และนำข้อเสนอของประชาชนไปดำเนินงานแก้ไขปรับปรุงอย่างเต็มความสามารถ ตระหนักในสิทธิหน้าที่ความสำคัญในความรับผิดชอบต่อสังคม มีการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนด และมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นการใส่ใจปัญหาสาธารณะของบ้านเมือง และการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหาตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและความกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อธิบายว่า หลักความรับผิดชอบต่อสังคม หลักข้อนี้มุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ตระหนักในอำนาจหน้าที่จะต้องปฏิบัติต่อประชาชน มีความใส่ใจต่อปัญหาของชุมชน และมีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ความเดือดร้อนของประชาชน ให้บรรลุผล โดยไม่เลือกปฏิบัติและมีความกล้าหาญที่จะยอมรับผลการกระทำ โดยนอกจากนี้ต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร้องทุกข์และแจ้งความเดือดร้อน ได้สะดวก มีความจริงใจในการนำโครงการ/กิจกรรมที่เสนอโดยประชาชน-ประชาคม นำไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โดยคำนึงถึงความจำเป็นเร่งด่วน นำเอาโครงการ/กิจกรรมที่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาไปจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณ เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามที่สัญญาไว้กับประชาชน หากทำไม่ได้ก็ต้องแจ้งให้ทราบ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ

ส่วนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม ข้อที่ ๔ บุคลากร อบต.มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานส่วนตำบลเท่าที่ควร เนื่องจากภาระงานของพนักงานส่วนตำบลบางคนมีมาก เมื่อได้รับมอบหมายจากผู้บังคับบัญชาเพิ่มเติมอาจทำให้พนักงานส่วนตำบลบางคนไม่พอใจนัก แต่ก็ยังปฏิบัติงานอยู่ ผลของการปฏิบัติงานจึงออกมาไม่ดีนัก และบางคนเห็นแก่ประโยชน์จากผู้รับเหมาที่อาจมีค่าสินน้ำใจ จึงทำให้มีการเปิดเผยข้อมูลปกปิดของทางราชการโดยปราศจากความรับผิดชอบต่อสังคม ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

๖) ด้านหลักความคุ้มค่า พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยจะคาดหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลที่จะมีการบริหารงานตามหลักความคุ้มค่าเป็นการบริหารจัดการองค์กรให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งการบริหารให้เกิดความคุ้มค่านี้ไม่ได้หมายถึงเรื่องเงินเพียงอย่างเดียว แต่ครอบคลุมไปหมดตั้งแต่ความคุ้มค่าทางการเงิน ความคุ้มค่าของเวลา แรงงานความคิดและคุณค่าต่อผู้รับบริการ ต่อผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนั้นในการจัดสรรงบประมาณตาม

แผนงาน โครงการ จะคำนึงถึงความสำคัญ ความจำเป็นเร่งด่วน จัดลำดับความสำคัญก่อน หลัง เพื่อให้ผลงาน ผลสัมฤทธิ์ของงานที่ออกมามีความคุ้มค่าและก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด พนักงานส่วนตำบลมีความตระหนักร่วมกันในการใช้ทรัพยากรขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดความประหยัดคุ้มค่า และเกิดประโยชน์สูงสุด ดังนั้นจึงทำให้ระดับคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับงานวิจัยของพวงรัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เปรมสุตา จันทรเชียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของสุภัตรา วิมลสมบัติ ได้วิจัย “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย” พบว่า “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ ๔ ที่ว่าอบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด และมีค่าแปลผลอยู่ในระดับมาก ผลปรากฏเช่นนี้อธิบายได้ว่า ประชาชนมีความคาดหวังและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด ได้นำหลักความคุ้มค่ามาใช้ในการบริหารจัดการในการใช้งบประมาณ เพราะการใช้งบประมาณจะต้องทำให้เกิดทั้งปริมาณและคุณภาพ เพื่อให้เกิดความคุ้มค่ากับการลงทุนในการใช้จ่ายตามกิจกรรมที่ปฏิบัติ ทำให้เกิดความประหยัดในการบริหารจัดการและสามารถนำผลการปฏิบัติเป็นแบบอย่างในการพัฒนางานต่อไป สอดคล้องกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้อธิบายว่า หลักความคุ้มค่า เป็นการเน้นประสิทธิภาพในการบริหารงาน โดยใช้ทรัพยากร/งบประมาณให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน รวมทั้งการรักษาทรัพยากรธรรมชาติของท้องถิ่นให้สมบูรณ์และยั่งยืน โดยหลักการดำเนินการ ดังนี้

(๑) การดำเนินแผนงาน/โครงการ ต้องจัดลำดับความจำเป็นเร่งด่วน ควรทำอะไรก่อนหลัง เพื่อให้เกิด

ประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน (๒) ในการจัดซื้อ - จัดจ้าง ต้องมุ่งให้เกิดการประหยัด หากสามารถ
 ต่อรองราคาที่ดีกว่างบประมาณที่ตั้งไว้ได้ จะทำให้ องค์การบริหารส่วนตำบล มีงบประมาณเหลือไป
 ดำเนินการในโครงการอื่นเพิ่มขึ้น และทำให้ประชาชนได้รับผลประโยชน์มากขึ้น (๓) รมรงค์ให้
 ประชาชนในพื้นที่ใช้จ่ายทรัพยากรธรรมชาติอย่างประหยัด รวมทั้งจัดกิจกรรมบำรุงรักษา
 ทรัพยากรธรรมชาติ ให้ได้ใช้นาน (๔) จัดตั้งคณะกรรมการติดตามตรวจสอบการใช้จ่ายงบประมาณ
 ไม่ให้รั่วไหล สูญเปล่า โดยอาศัยอำนาจข้อบังคับกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการประชุมสภาองค์การ
 บริหารส่วนตำบลพ.ศ.๒๕๓๘ ข้อ ๘๙ และข้อ ๙๐ เพื่อทำหน้าที่ในการติดตามตรวจสอบการใช้จ่าย
 งบประมาณของฝ่ายบริหาร (๕) การบริหารจัดการครุภัณฑ์ต่าง ๆ ขององค์การบริหารส่วนตำบล ควร
 จัดทำระเบียบคุมให้ชัดเจนและเป็นปัจจุบัน และควบคุมการใช้ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และ
 ประโยชน์ต่อส่วนร่วม (๖) ควรคำนึงถึงความควรหรือไม่ควรที่จะกระทำ เช่น บางแห่งยังไม่มีความพร้อมใน
 การจัดเก็บขยะไม่มีรถและพนักงาน แต่กลับใช้งบประมาณซื้อถังขยะให้ประชาชนเพื่อรองรับขยะโดย
 ไม่มีผู้จัดเก็บ การใช้ประโยชน์ไม่คุ้มค่าก็ไม่ควรกระทำ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความคาดหวัง อยู่ใน
 ระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยมากกว่าข้ออื่นๆ

ส่วนความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่
 ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ข้อที่ ๑
 ที่ว่าอบต.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการ
 ต่างๆอย่างเหมาะสม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด แต่มีค่าแปลผลอยู่ในระดับปานกลาง ผลปรากฏเช่นนี้
 อภิปรายได้ว่า ประชาชนไม่ค่อยคาดหวังต่อการที่จะได้รับการแต่งตั้งเป็นคณะกรรมการติดตามและ
 ประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆขององค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้อาจเป็น
 เพราะประชาชนเห็นว่าการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นต่างๆ ขององค์การ
 บริหารส่วนตำบล จะต้องอาศัยกรรมการตรวจรับงานงานโครงการ ที่เป็นผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ
 ความเชี่ยวชาญ เฉพาะทางที่มีความรู้ เกี่ยวกับคุณสมบัติที่จัดซื้อ เช่น ครุภัณฑ์เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์
 ครุภัณฑ์เกี่ยวกับอิเล็กทรอนิกส์ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนตำบลมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงาน
 ตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนมีความ
 คาดหวัง อยู่ในระดับปานกลาง และมีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าข้ออื่นๆ

๕.๒.๒ การทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ผลเปรียบเทียบความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
 ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ของประชาชนที่มีเพศ อายุ
 และระดับการศึกษาต่างกัน พบว่า

๑) ด้านเพศ พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตาม
 หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัด

ร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลปรากฏเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ประชาชนต่างมีความคาดหวังและต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลมีการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี เพื่อให้การบริหารงานองค์การบริหารส่วนตำบลมีประสิทธิภาพ สามารถตรวจสอบได้ (Accountability) มีความโปร่งใส มีความรับผิดชอบต่อประชาชน และการมีกรอบกฎหมายสำหรับการพัฒนา และมีการดำเนินการตามนโยบายสาธารณะที่ได้ตกลงไว้ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของพวงรัตน์ รัตนโชติ ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน” พบว่า ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

๒) ด้านอายุ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ (Null Hypothesis) ผลปรากฏเช่นนี้อภิปรายได้ว่า ประชาชนมีความต้องการและมีความหวังที่จะให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้มีการนำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาใช้กับองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ลดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกินความจำเป็น ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวก และได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของเปรมสุตา จันทร์เขียว ได้วิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

๓) ด้านระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้งโดยรวมและรายด้าน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

(Null Hypothesis) ผลปรากฏเช่นนี้ถือได้ว่า ประชาชนมีความต้องการให้องค์การบริหารส่วนตำบลได้นำหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีมาเป็นกระบวนการทำงานและกลไกการบริหารให้เป็นกลไกการบริหารทรัพยากรของสังคมที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ โดยมีการส่งเสริมบทบาทให้เกิดการทำงานที่ปราศจากการคอร์รัปชัน หรือการไม่นำผลประโยชน์ของสาธารณะมาใช้เพื่อประโยชน์ส่วนตัว มีการใช้หลักนิติธรรมในการดำเนินงาน หรือสร้างกรอบในการดำเนินงาน เพื่อให้การดำเนินงานสอดคล้องกับหลักนิติธรรม ลดกฎระเบียบที่มากจนเกินไป ที่เป็นต้นเหตุของการทำงานที่ล่าช้า มีการจัดลำดับความสำคัญของเป้าหมายการดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อให้การจัดสรรทรัพยากรเป็นไปอย่างถูกต้องเหมาะสม มีกระบวนการตัดสินใจที่โปร่งใส มีกฎ กติกา มารยาท ในการบริหารงาน ดังนั้นจึงทำให้ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับผลการวิจัยของธนพล เสวตตานนท์ ได้วิจัยเรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช พบว่า ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคาดหวังที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวม ไม่แตกต่างกัน

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีข้อเสนอแนะที่ได้จากการค้นพบ (Fact Findings) ดังต่อไปนี้

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดควรปรับปรุงการปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลให้ดียิ่งๆ ขึ้น เพื่อที่จะลดความคาดหวังหรือประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป

๒) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านนิติธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าการตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรแก้ไขการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการตราข้อบัญญัติตำบล และ

ปรับปรุงการดำเนินงานในการจัดทำข้อบัญญัติตำบลต่างๆ ควรคำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๕ ที่ว่าพนักงานส่วนตำบลปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรส่งเสริมและพัฒนาพนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด โดยมีการจัดอบรมให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้รู้จักกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รู้จักการนำข้อระเบียบปฏิบัติมาใช้อย่างถูกต้องและเสมอภาค พร้อมทั้งปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับอย่างเคร่งครัด เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป

๒) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านคุณธรรม โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๒ ที่ว่าอบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรแก้ไขการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน และปรับปรุงการดำเนินงานการบริหารจัดการงบประมาณให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลมีการกระจายงบประมาณอย่างเป็นธรรมให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้าน และชุมชนให้มากยิ่งขึ้น เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๕ ที่ว่าอบต. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรเร่งจัดทำจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมให้ฝ่ายข้าราชการประจำถือปฏิบัติ และมีการประเมินผลการปฏิบัติงานของพนักงานส่วนตำบล พร้อมทั้งจัดอบรมให้แก่พนักงานเจ้าหน้าที่ให้รู้จักกับหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี รู้จักการนำข้อระเบียบปฏิบัติมาใช้อย่างถูกต้องและเสมอภาค

๓) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความโปร่งใส ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๕ ที่ว่าการบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใสให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร อยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรแก้ไขการปฏิบัติงานเกี่ยวกับและปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์กรให้มีความโปร่งใส เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ ที่ว่าอบต.มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผยเอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ อยู่ในระดับปานกลาง

ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ดควรมีการปรับปรุงแก้ไขข้อมูลด้านการคลัง พร้อมทั้งประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวและปิดประกาศ รวมทั้งข่าวสารทางราชการที่ประชาชนควรรู้และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ และควรชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณให้ประชาชนได้รับทราบอย่างสม่ำเสมอ

๔) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านการมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๒ ที่ว่า อบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. อยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรแก้ไขการปฏิบัติงานและปรับปรุงกลไกการทำงานเกี่ยวกับการส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนา อบต. เพื่อให้เกิดความโปร่งใส และส่งเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างแท้จริง เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๓ ที่ว่าอบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการแต่งตั้งกรรมการตรวจรับงานตามแผนงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. โดยมีการหมุนเวียนให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมทุกครอบครัว พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.

๕) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความรับผิดชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าอบต.เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน อยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรแก้ไขการปฏิบัติงานและปรับปรุงการทำงานมีการเอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน พร้อมทั้งปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อประชาชนนำปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนมาแก้ไขให้เกิดประสิทธิผล เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๒ ที่ว่าบุคลากร อบต.มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรพัฒนาส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านคุณธรรมให้กับพนักงานส่วนตำบลอย่างสม่ำเสมอ โดยการจัดเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม ดังที่ราชการหลายหน่วยงานได้ปฏิบัติและบังเกิดผลดีแก่องค์กรส่งเสริมและพัฒนาให้บุคลากรมีความมุ่งมั่น ตั้งใจปฏิบัติงาน จนถึงระดับมากที่สุด โดยการจัดประชุมสัมมนาหรือเข้าค่ายคุณธรรมจริยธรรม

๖) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านความคุ้มค่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด คือ ข้อ ๔ ที่ว่าอบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด อยู่ในระดับมาก ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรแก้ไขการปฏิบัติงานและปรับปรุงเกี่ยวกับการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด เพื่อที่จะลดความคาดหวังของประชาชนให้อยู่ในระดับน้อยและน้อยที่สุดต่อไป ส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ข้อ ๑ ที่ว่าอบต. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ควรมีการปรับปรุงแก้ไขกระบวนการแต่งตั้งกรรมการติดตามและประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆ ให้มีความเหมาะสม โดยมีการหมุนเวียนให้ประชาชนในพื้นที่ได้มีส่วนร่วมทุกครอบครัว พร้อมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนเห็นความสำคัญและมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นสำคัญที่ควรวิจัยต่อไป คือ

๑) ผลการวิจัย พบว่า ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ด้านหลักการมีส่วนร่วม มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด และมีค่าแปลผลในระดับปานกลางเท่านั้น ดังนั้น ควรมีการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (Participatory Action Research = PAR) เรื่อง การพัฒนาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด โดยกำหนดให้บุคลากรของ อบต.และประชาชน เป็นผู้ร่วมวิจัย

๒) ผลการวิจัย พบว่า ในจำนวนคำถาม ๓๐ ข้อ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ อบต.ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต. ดังนั้น ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) เรื่อง ปัญหา สาเหตุ ที่ทำให้ประชาชนมีความคาดหวังต่อการมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อที่จะได้นำมาเป็นแนวทางส่งการการมีส่วนร่วมของประชาชน ต่อไป

บรรณานุกรม

๑. ภาษาไทย

๑ หนังสือทั่วไป

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. คู่มือการจัดทำหลักเกณฑ์การบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทยจำกัด, ๒๕๔๖.
- โกวิท พวงงาม. การปกครองท้องถิ่นไทย หลักการและมิติใหม่ในอนาคต. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์วิญญูชน, ๒๕๕๐.
- โกศล มีคุณ. มนุษย์สัมพันธ์ในองค์กร. กรุงเทพมหานคร : สำนักวิทยบริการมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๓๔.
- ถวิลวดี บุรีกุล. หลักธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๙.
- ทวีศักดิ์ นพเกษตร. วิฤตสังคมไทย ๒๕๕๐ กับการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์อสาธาติศึกษาดินแดน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, ๒๕๕๑.
- ธงชัย สันติวงษ์. องค์กรและการบริหาร : การศึกษาการวางแผนใหม่. พิมพ์ครั้งที่ ๑๑. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๕๓.
- _____ . องค์กรและการบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๗. กรุงเทพมหานคร : บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด, ๒๕๓๕.
- ธีระชน พลโยธา. ภาวะผู้นำและการจูงใจ. กรุงเทพมหานคร : โอเอสพรีนติ้งเฮ้าส์, ๒๕๔๗.
- บวรศักดิ์ อวรรณโณ. การสร้างธรรมาภิบาลในสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : เดือนตุลาคมการพิมพ์, ๒๕๔๒.
- บุญชม ศรีสะอาด. การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ ๖. กรุงเทพมหานคร : สุวีริยาสาส์น, ๒๕๓๕.
- บุษบง ชัยเจริญวัฒนะและบุญมี ลี. ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล. กรุงเทพมหานคร : สถาบันพระปกเกล้า, ๒๕๔๖.
- พรนพ พุกกะพันธ์. จริยธรรมทางธุรกิจ. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์หนังสือ ดร.พรนพ, ๒๕๔๕.
- พิทยา สุนทรวิภาต. ธรรมาภิบาลกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพมหานคร : บพิธการพิมพ์, ๒๕๔๓.
- ไพฑูรย์ เจริญพันธุ์วงศ์. พฤติกรรมองค์กรและการบริหาร. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๐.

วิรัช วิรัชนิภาวรรณ. การบริหารเมืองหลวงและการบริหารท้องถิ่น : สหรัฐอเมริกา อังกฤษ ฝรั่งเศส ญี่ปุ่น และไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โพธิ์โพช, ๒๕๔๕.

วิโรจน์ สารรัตน์. วิธีวิทยาการวิจัยแบบผสม กระบวนทัศน์ใหม่สำหรับการวิจัยทางการบริหาร การศึกษา. ขอนแก่น : อักษราพิพัฒน์, ๒๕๔๕.

ศิริพร พงษ์ศรีโรจน์. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต, ๒๕๔๐.

ศิริวรรณ เสรีรัตน์และคณะ. องค์การและการจัดการ. กรุงเทพมหานคร : ธรรมา, ๒๕๔๕.

สถาบันพัฒนาข้าราชการพลเรือน. Good Governance กับการพัฒนาข้าราชการ. กรุงเทพมหานคร : มปท., ๒๕๔๗.

สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๒.

สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย. หลักการบริหารราชการแนวใหม่ การวางแผนกลยุทธ์ และบทความวิชาการ. กรุงเทพมหานคร : สมาคมผู้บริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย, ๒๕๔๔.

สุจินต์ ธรรมชาติ. การวิจัยภาคปฏิบัติวิธีลัด. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, ๒๕๔๙.

สุเทพ การุณย์ลัญจกร. แรงจูงใจในการทำงาน. กรุงเทพมหานคร : โอเอส.พรินติ้งฮ้าส์, ๒๕๔๖.

สุรศักดิ์ ราชกุลชัย. การวางแผนและการควบคุมทางการบริหาร Management Planning and Control. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์จามจุรี, ๒๕๔๓.

โสภานุ พิภูลชัย. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, ๒๕๓๗.

อานันท์ ปันยารชุน. ธรรมรัฐกับสังคมไทย. กรุงเทพมหานคร : มติชน, ๒๕๔๒.

๒. วิทยานิพนธ์/สารนิพนธ์

ฉลองนพ อัมพรรัตน์. “การปฏิบัติงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลในเขตอำเภอภูกามยาว จังหวัดกาฬสินธุ์”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม, ๒๕๕๐.

ชิษณุกร พรภานุวิชญ์. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล กรณีศึกษา จังหวัดแพร่”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหิดล, ๒๕๔๐.

ทวนทอง บัวงาม. “การบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอกันทรลักษณ์ จังหวัดศรีสะเกษ”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ๒๕๕๑.

ธนพล เสวตตานนท์. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์เสด็จ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช, ๒๕๕๐.

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. “ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๔๐.

บำรุง แก้วศรีชัย. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลไทยชนะศึก อำเภอทุ่งเสลี่ยม จังหวัดสุโขทัย”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์, ๒๕๕๑.

ประภาส ศิลปะรัศมี. “บทบาทที่คาดหวังและบทบาทที่เป็นจริงของคณะทำงานสนับสนุนการปฏิบัติการพัฒนาชุมชนระดับตำบล (คปต) ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานของสภาตำบล”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : กรมการพัฒนาชุมชน กองวิจัยและประเมินผล, ๒๕๓๐.

เปรมสุดา จันทร์เขียว. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่เจดีย์ อำเภอเวียงป่าเป้า จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, ๒๕๕๐.

พริ้มเพรา เทศสวัสดิ์. “ภาวะผู้นำของผู้อำนวยการวิทยาลัยพณิชยการตาม ความคาดหวังของคณาจารย์ในเขตกรุงเทพมหานคร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง”. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, ๒๕๓๘.

พวงรัตน์ รัตนโชติ. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลอุโมงค์ อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน”. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ๒๕๔๘.

รัชนก โสภากิจ. “การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๔๒.

สมลักษณ์ เพชรช่วย. “การมีส่วนร่วมและความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการจัดการอาชีวศึกษาของโรงเรียนอาชีวศึกษาเอกชน ในจังหวัดนครปฐม”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร, ๒๕๕๐.

สิริวรรณ อัสวกุล. “ความคาดหวังเกี่ยวกับความสามารถในการทำงานที่กำหนดของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงและต่ำ”. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๒๘.

สุภัตรา วิมลสมบัติ. “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลรอบเวียง อำเภอเมือง จังหวัดเชียงราย”. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง, ๒๕๕๐.

อานนท์ ผกากรอง. “ความคาดหวังของเกษตรกรในการเข้าเป็นสมาชิกสหกรณ์การเกษตรในจังหวัดนครศรีธรรมราช”. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๓๙.

๓. วารสาร/เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์

ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล. “นโยบายรัฐบาลเกี่ยวกับการเสริมสร้างข้าราชการมืออาชีพและคุณธรรมในราชการ”. ข้าราชการ, ปีที่ ๕๒ เล่มที่ ๑ (มกราคม - กุมภาพันธ์ ๒๕๕๐) : ๑๘-๑๙.

มูลนิธิสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. “สังคมโปร่งใสไร้ทุจริต”. ชลบุรี : สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, ๒๕๔๓, (อัดสำเนา).

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, “ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี พ.ศ.๒๕๔๒”, ใน ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม ๑๑๖ ตอนที่ ๖๓ ง., ๑๐ สิงหาคม ๒๕๔๒: ๒.

องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย. “แผนพัฒนาตำบลโพธิ์สัย ๒๕๕๓”. ร้อยเอ็ด : องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย, ๒๕๕๓, (อัดสำเนา).

๒. ภาษาอังกฤษ

Abraham H. Maslow. Motivation and Personality. New York : Harper and Brothers.

1954.

Bandura. *Social Foundation of Thought and Action : A Social Cognitive Theory*,
Boston: Beacon Press, 1968.

Fayol Henri. *Building Partnership for Good Governance*. London : Sir Isaac Pitman &
Sons, 1979.

Frederick W. Taylor. *A Theory of Leadership Effectiveness*. New York : John Wiley &
sons. Inc., 1956.

Victor H. Vroom., *Work and Motivation*. New York : Printiced Hall, 1981.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

รายนามผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

๑. ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน

วุฒิการศึกษา บธ.บ., กศ.ม. (การศึกษานอกระบบ), ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายจัดการศึกษา/อาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๒. ดร.ประพิศ โบราณมูล

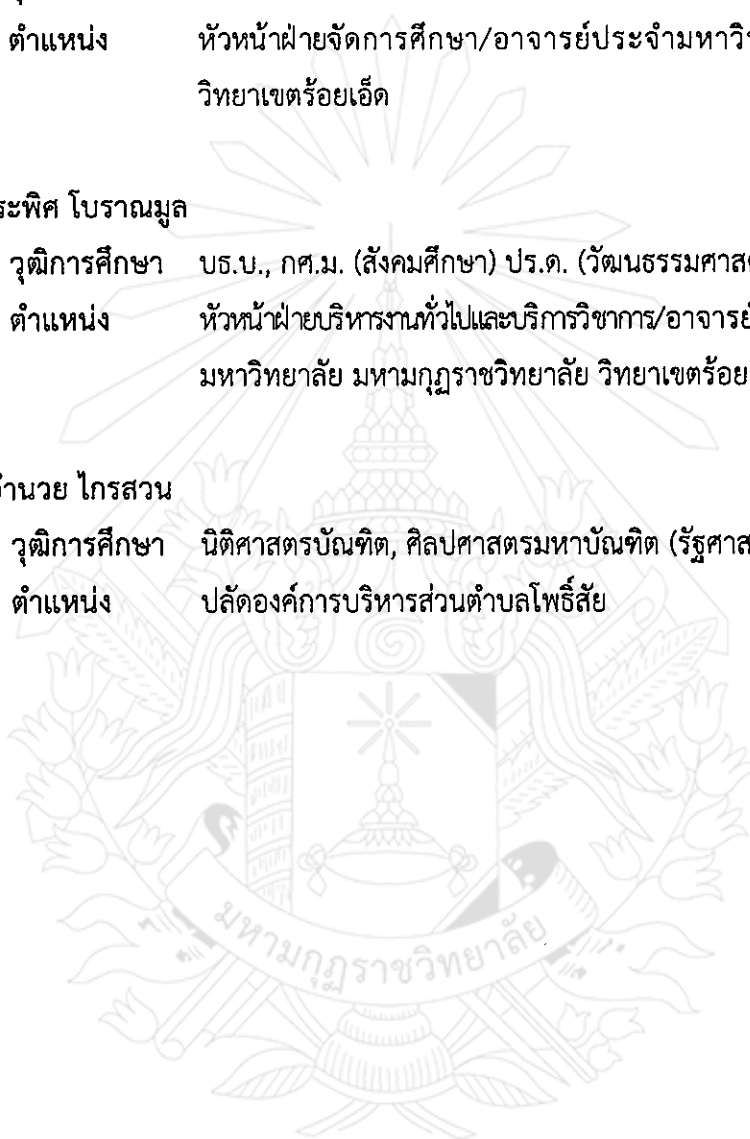
วุฒิการศึกษา บธ.บ., กศ.ม. (สังคมศึกษา) ปร.ด. (วัฒนธรรมศาสตร์)

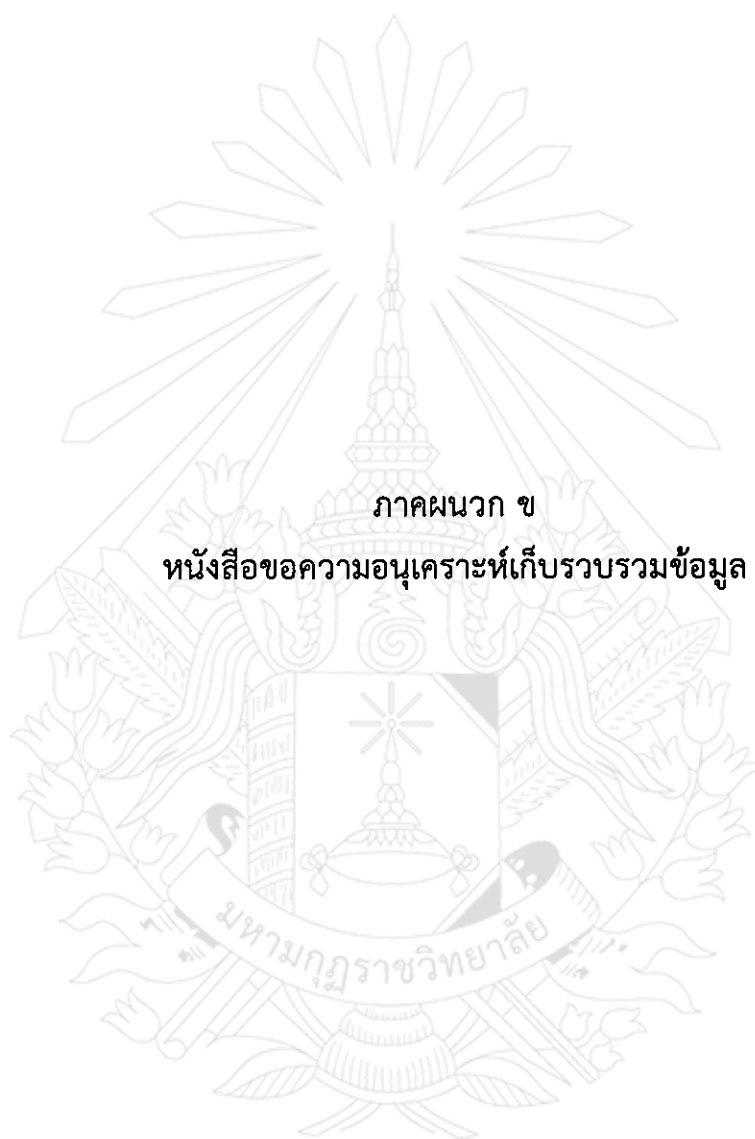
ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายบริหารงานทั่วไปและบริการวิชาการ/อาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัย มหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

๓. นายอำนาจ ไกรสวน

วุฒิการศึกษา นิติศาสตรบัณฑิต, ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (รัฐศาสตร์)

ตำแหน่ง ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย

ภาคผนวก ข
หนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๓

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูล

เจริญพร นายกองค้การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย

ด้วย นางสาวยุพิน เวียงตรกอ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต (ศนม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์ให้นักศึกษาดังกล่าว ได้เข้าเก็บรวบรวมข้อมูลในหน่วยงานของท่าน ส่วนวัน เวลานั้น นักศึกษาจะมาติดต่อประสานงานกับท่านโดยตรง

จึงเจริญพรมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขออนุโมทนาขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

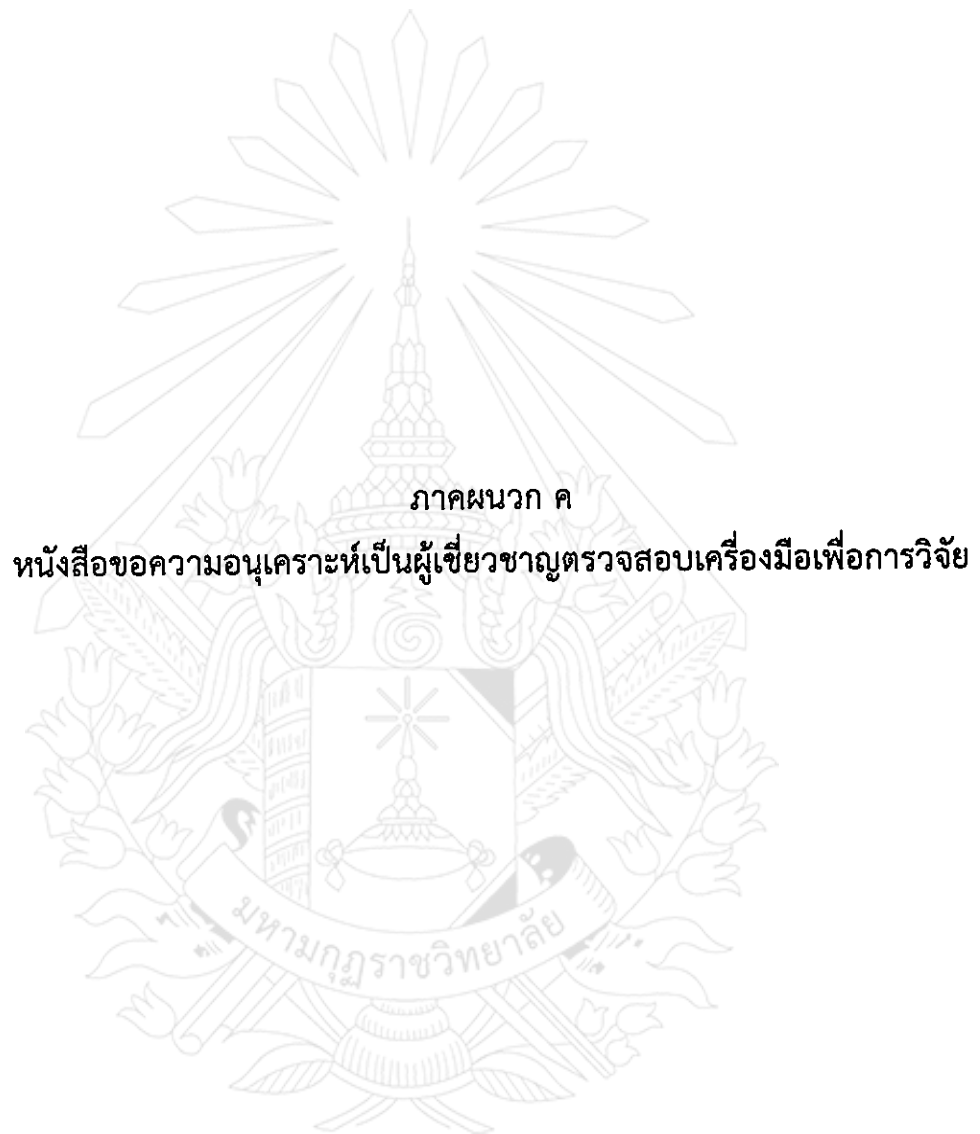
บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๓๒๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเสด็จเมือง
ท่าบดงสถาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.ประพิศ โบราณมูล

ด้วย นางสาวยุพิน เวียงตรงก่อ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศนม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปรียัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลดงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร ดร.สุรสิทธิ์ ไกรสิน

ด้วย นางสาวยุพิน เวียงครก่อก่อน นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (ศนม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปริยัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร.๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔,๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ที่ ศธ ๖๐๑๕/ว ๐๖๔

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
วิทยาเขตร้อยเอ็ด ถนนเลียงเมือง
ตำบลคงลาน อำเภอเมือง
จังหวัดร้อยเอ็ด ๔๕๐๐๐

๑๒ พฤษภาคม ๒๕๕๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

เจริญพร นายอำนาจ ไกรสวน

ด้วย นางสาวยุพิน เวียงตรงก่อ นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชารัฐศาสตร์การปกครอง มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ได้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด” เพื่อเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศาสตรมหาบัณฑิต (ศนม.)

ดังนั้น มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด ขอความอนุเคราะห์จากท่านซึ่งเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือเพื่อการวิจัย

จึงเจริญพรมมาเพื่อโปรดทราบ และพิจารณา วิทยาเขตร้อยเอ็ด หวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอเจริญพร

(พระราชปรียัติวิมล)

รองอธิการบดี

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด
ปฏิบัติราชการแทนอธิการบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

ศูนย์การศึกษาวิทยาเขตร้อยเอ็ด

โทร. ๐-๔๓๕๑-๘๓๖๔, ๐-๔๓๕๑-๖๐๗๖

โทรสาร. ๐-๔๓๕๑-๔๖๑๘

Http:// www.rec.mbu.ac.th

ภาคผนวก ง
แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

แบบสอบถาม

เรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีของ
องค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามชุดนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๒. แบบสอบถามชุดนี้แบ่งออกเป็น ๓ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสำรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ ๒ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

๓. ขอความกรุณาให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ให้ข้อมูลตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ คำตอบของท่านจะไม่มีผลใด ๆ ต่อตัวท่านหากแต่เพื่อประโยชน์ต่อการนำผลการศึกษาวินิจฉัยไปใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและการปฏิบัติหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอสรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด ต่อไป

ขอบพระคุณที่ให้ความร่วมมือ

นางสาวยุพิน เวียงดรก่อ

นักศึกษาปริญญาโท สาขารัฐศาสตร์การปกครอง
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องว่าง () ที่กำหนดให้ตรงกับข้อเท็จจริงเกี่ยวกับตัวท่านมากที่สุด

๑. เพศ

() ชาย () หญิง

๒.อายุ

() ไม่เกิน ๓๐ ปี () ๓๑-๔๕ ปี

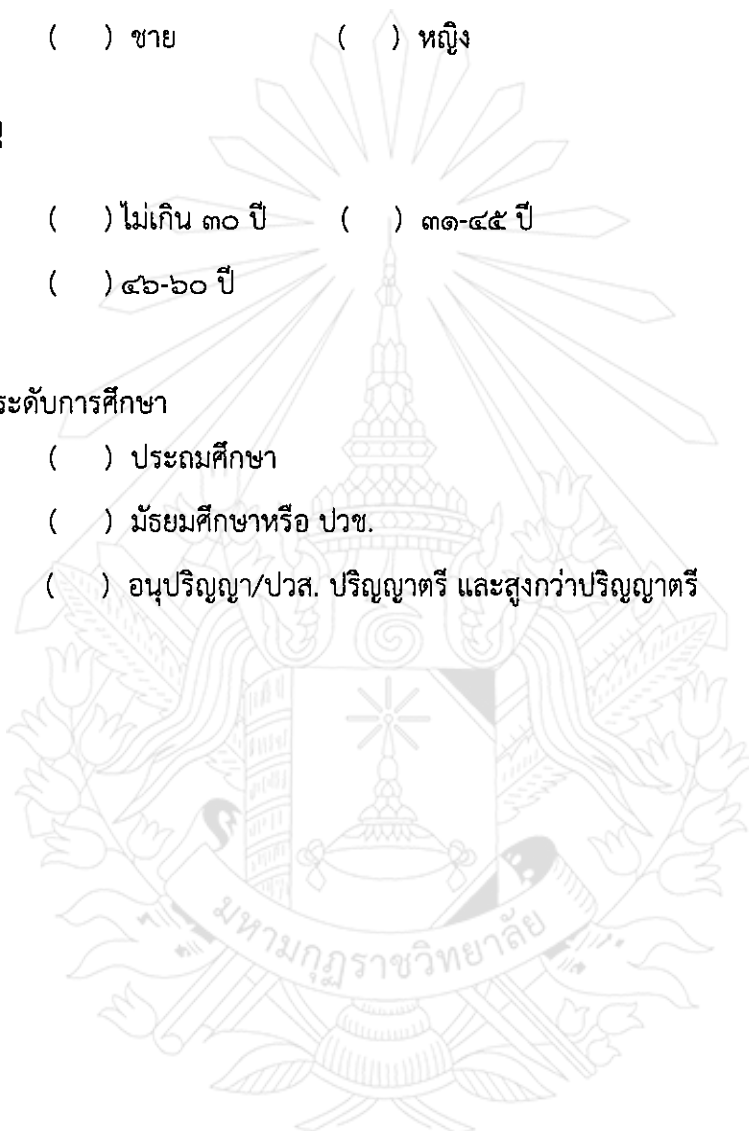
() ๔๖-๖๐ ปี

๓. ระดับการศึกษา

() ประถมศึกษา

() มัธยมศึกษาหรือ ปวช.

() อนุปริญญา/ปวส. ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

ตอนที่ ๒ แบบสอบถามความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลท่านที่ตรงกับสภาพความเป็นจริงเพียงคำตอบเดียวและกรุณาตอบให้ครบทุกข้อ โดยกำหนดคะแนนเป็น ๕ ระดับ ดังนี้

หมายเลข ๕ หมายถึง มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากที่สุด

หมายเลข ๔ หมายถึง มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก

หมายเลข ๓ หมายถึง มีความคาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง

หมายเลข ๒ หมายถึง มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย

หมายเลข ๑ หมายถึง มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับความคาดหวัง				
	มากที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปานกลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อยที่สุด (๑)
๑) ด้านนิติธรรม					
๑. อบต. ได้ยึดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม					
๒. อบต. ได้นำมติการประชุมหมู่บ้านมาเสนอเพื่อจัดทำแผนพัฒนาตำบล					
๓. อบต. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารข้อบัญญัติตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับประชาชน					
๔. การตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรมและเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน อยู่ในระดับใด					
๕. พนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่างเคร่งครัด					
๒) ด้านคุณธรรม					
๖. บุคลากร อบต. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่บนพื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม					
๗. อบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความเป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน					

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหาร กิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับความคาดหวัง				
	มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๘. อบต. มีขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเรื่องร้องทุกข์ อย่างเป็นระบบและชัดเจน					
๙. บุคลากรของอบต. มีการปฏิบัติตามหน้าที่ในการให้บริการต่อ ประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ					
๑๐. อบต. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจริยธรรมเผยแพร่ให้ฝ่าย ข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี					
๓) ด้านความโปร่งใส					
๑๑. อบต. มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผน/โครงการ และกิจกรรม ต่างๆ และเปิดเผยให้ประชาชนได้รับทราบเป็นประจำ					
๑๒. อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวและเปิดเผย ข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ อบต. รวมทั้งข่าวสารทางราชการ ที่ประชาชนควรรู้และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ					
๑๓. อบต. มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผย เอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ					
๑๔. อบต. มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณประจำปี แก่ประชาชนทราบ					
๑๕. การบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถ ตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร					
๔) ด้านการมีส่วนร่วม					
๑๖. อบต. ได้ส่งเสริมการดำเนินการของกลุ่มและองค์กรภาค ประชาชน					
๑๗. อบต. ได้ส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต.					

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการ บริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหารส่วนตำบล โพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับความคาดหวัง				
	มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๑๘. อบต. ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการตรวจ รับงานตามแผนงานโครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.					
๑๙. อบต. เชิญประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อตรวจสอบผล การดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต. ทุกๆ ปี					
๒๐. อบต. ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยการจัดเวที ประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน					
๕) ด้านความรับผิดชอบ					
๒๑. อบต. มีการติดตามและประเมินผลการทำงานของ บุคลากรภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบผลการ ปฏิบัติงานให้เป็นไปตามมาตรฐาน					
๒๒. บุคลากร อบต. มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความรับผิดชอบ					
๒๓. อบต. มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มี คำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรของ อบต. อย่างชัดเจน					
๒๔. อบต. เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน					
๒๕. อบต. มีการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่าง ทั่วถึงมีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและมีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น					
๖) ด้านความคุ้มค่า					
๒๖. อบต. มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลการ ใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆอย่างเหมาะสม					
๒๗. อบต. มีการดำเนินแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความจำเป็น ก่อน-หลังเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชน					

ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีขององค์การบริหาร ส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	ระดับความคาดหวัง				
	มาก ที่สุด (๕)	มาก (๔)	ปาน กลาง (๓)	น้อย (๒)	น้อย ที่สุด (๑)
๒๘. อบต.ใช้เครื่องมือหรือครุภัณฑ์อย่างเกิดประโยชน์ สูงสุดและคุ้มค่า					
๒๙. อบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงาน อย่างประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด					
๓๐. อบต.ต้องการสร้างจิตสำนึกให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วย การตระหนักถึงการนำทรัพยากรมาใช้อย่างคุ้มค่า					

ตอนที่ ๓ ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหาร
กิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

คำชี้แจง : เพื่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การบริหารส่วนตำบล ขอ
ความกรุณาได้เขียนข้อเสนอแนะตามความคิดเห็นของท่านในที่กำหนดไว้ทั้ง ๖ ด้าน ดังนี้

๑. ด้านนิติธรรม

.....

.....

๒. ด้านคุณธรรม

.....

.....

๓. ด้านความโปร่งใส

.....

.....

๔. ด้านการมีส่วนร่วม

.....

.....

๕. ด้านความรับผิดชอบ

.....

.....

๖. ด้านความคุ้มค่า

.....

.....

ขอขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

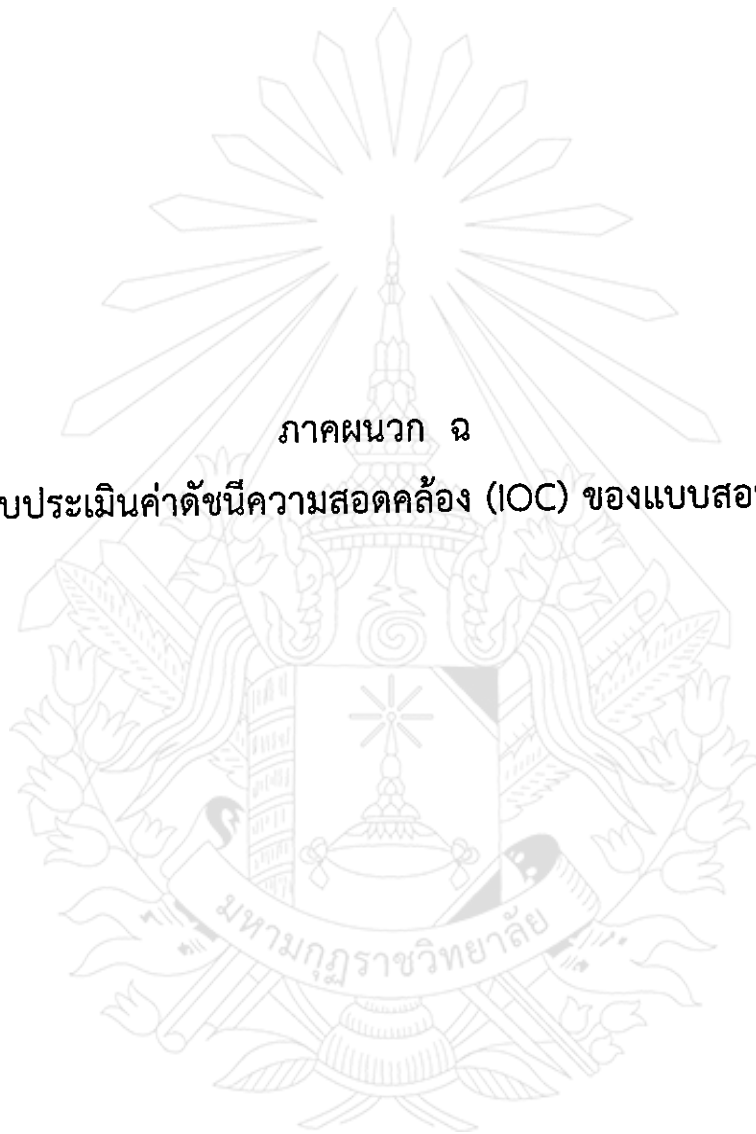
ภาคผนวก จ
ตารางแสดง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

แสดงค่าอำนาจจำแนกรายข้อและค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก	ข้อ	ค่าอำนาจจำแนก
๑.	๐.๙๔	๑๖.	๐.๙๕
๒.	๐.๙๓	๑๗.	๐.๙๓
๓.	๐.๙๐	๑๘.	๐.๙๐
๔.	๐.๙๒	๑๙.	๐.๙๒
๕.	๐.๙๔	๒๐.	๐.๙๔
๖.	๐.๙๓	๒๑.	๐.๘๘
๗.	๐.๘๕	๒๒.	๐.๙๓
๘.	๐.๙๓	๒๓.	๐.๙๐
๙.	๐.๙๐	๒๔.	๐.๙๒
๑๐.	๐.๙๒	๒๕.	๐.๙๔
๑๑.	๐.๘๘	๒๖.	๐.๙๕
๑๒.	๐.๙๓	๒๗.	๐.๙๓
๑๓.	๐.๙๑	๒๘.	๐.๘๙
๑๔.	๐.๙๓	๒๙.	๐.๙๒
๑๕.	๐.๙๒	๓๐.	๐.๙๔

ในการหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับโดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .๙๑

ภาคผนวก ฉ
แบบประเมินค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือวิจัย

เรื่อง ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี
ขององค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด

ขอความกรุณาผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อความถามกับวัตถุประสงค์ (Item
Objective Congruence Index = IOC) และช่วยพิจารณาให้ครบทุกข้อด้วย ขอขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูง

ข้อ	ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	การพิจารณา			ค่า IOC $\frac{\sum R}{N}$
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
๑.	๑) ด้านนิติธรรม อบต. ได้ยึดหลักเกณฑ์และแนวทางการปฏิบัติตามระเบียบ กฎหมายอย่างถูกต้องและรัดกุม	+๑	+๑	+๑	๑
๒.	อบต. ได้นำมติการประชาคมหมู่บ้านมาเสนอเพื่อจัดทำ แผนพัฒนาตำบล	+๑	+๑	+๑	๑
๓.	อบต. มีการเผยแพร่และประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร ข้อบัญญัติตำบล และกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้กับประชาชน	+๑	+๑	+๑	๑
๔.	การตราข้อบัญญัติตำบลในพื้นที่ได้คำนึงถึงความเป็นธรรม และเป็นที่ยอมรับของประชาชนในชุมชน	+๑	+๑	+๑	๑
๕.	พนักงานส่วนตำบล ปฏิบัติตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับอย่าง เคร่งครัด	+๑	+๑	+๑	๑
	๒) ด้านคุณธรรม				
๖.	บุคลากร อบต. ปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริตอยู่บน พื้นฐานของศีลธรรมและจริยธรรม	+๑	+๑	+๑	๑
๗.	อบต. มีการจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้เกิดความ เป็นธรรมแก่ทุกหมู่บ้าน/ชุมชน	+๑	+๑	+๑	๑
๘.	อบต. มีขั้นตอนการปฏิบัติเกี่ยวกับการรับเรื่องราวร้อง ทุกข์อย่างเป็นระบบและชัดเจน	+๑	+๑	+๑	๑
๙.	บุคลากรของอบต. มีการปฏิบัติตามหน้าที่ในการให้บริการต่อ ประชาชนด้วยความเสมอภาคเท่าเทียมกันโดยไม่เลือกปฏิบัติ	+๑	+๑	+๑	๑

ข้อ	ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	การพิจารณา			ค่า IOC $\frac{\sum R}{N}$
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
๑๐.	อบต. มีการจัดทำมาตรฐานคุณธรรมและจรรยาบรรณเผยแพร่ให้ฝ่าย ข้าราชการประจำถือปฏิบัติและมีการประเมินผลประจำปี	+๑	+๑	+๑	๑
	๓) ด้านความโปร่งใส				
๑๑	อบต. มีการรายงานผลการดำเนินงานตามแผน/โครงการ และ กิจกรรมต่างๆ และเปิดประกาศให้ประชาชนได้รับทราบเป็น ประจำ	+๑	+๑	+๑	๑
๑๒	อบต. ได้ประชาสัมพันธ์ทางหอกระจายข่าวและเปิดประกาศ ข้อบัญญัติตำบล กฎหมาย ระเบียบ คำสั่งของ อบต. รวมทั้ง ข่าวสารทางราชการที่ประชาชนควรรู้และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ	+๑	+๑	+๑	๑
๑๓	อบต. มีการเปิดเผยข้อมูลด้านการคลังและมีการเปิดเผย เอกสารการจัดซื้อ/จัดจ้างให้ประชาชนได้ทราบ	+๑	+๑	+๑	๑
๑๔	อบต. มีการชี้แจงข้อมูลเกี่ยวกับข้อบัญญัติงบประมาณ ประจำปีแก่ประชาชนทราบ	+๑	+๑	+๑	๑
๑๕	การบริหารงานของ อบต. ต้องมีความโปร่งใส ให้ประชาชนสามารถ ตรวจสอบการทำงานของเจ้าหน้าที่ และผู้บริหาร	+๑	+๑	+๑	๑
	๔) ด้านการมีส่วนร่วม				
๑๖	อบต. ได้ส่งเสริมการดำเนินการของกลุ่มและองค์กรภาค ประชาชน	+๑	+๑	+๑	๑
๑๗	อบต. ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการติดตามและ ประเมินผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต.	+๑	+๑	+๑	๑
๑๘	อบต. ได้ส่งเสริมประชาชนมีส่วนร่วมในการเป็นกรรมการ ตรวจรับงานตามแผนงาน/โครงการพัฒนาท้องถิ่นของ อบต.	+๑	+๑	+๑	๑
๑๙	อบต. เชิญประชาชนเข้าร่วมประชุมเพื่อตรวจสอบผลการ ดำเนินงานตามแผนพัฒนาอบต. ทุกๆ ปี	+๑	+๑	+๑	๑
๒๐	อบต. ได้ให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมโดยการจัดเวที ประชาคมเพื่อรับฟังปัญหาและความต้องการของประชาชน	+๑	+๑	+๑	๑

ข้อ	ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติตาม หลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ขององค์การ บริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด	การพิจารณา			ค่า IOC $\frac{\sum R}{N}$
		คนที่ ๑	คนที่ ๒	คนที่ ๓	
	๕) ด้านความรับผิดชอบ				
๒๑.	อบต.มีการติดตามและประเมินผลการทำงานของบุคลากร ภายในองค์กรอย่างสม่ำเสมอ เพื่อตรวจสอบผลการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามมาตรฐาน	+๑	+๑	+๑	๑
๒๒.	บุคลากร อบต.มีจิตสำนึกในการทำงานด้วยความ รับผิดชอบ	+๑	+๑	+๑	๑
๒๓.	อบต.มีการกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน มีคำสั่งมอบหมายหน้าที่ความรับผิดชอบแก่บุคลากรของ อบต.อย่างชัดเจน	+๑	+๑	+๑	๑
๒๔.	อบต.เอาใจใส่ต่อปัญหาความเดือดร้อนของประชาชน	+๑	+๑	+๑	๑
๒๕.	อบต. มีการจัดบริการสาธารณะให้ประชาชนอย่างทั่วถึง มีคุณภาพตามมาตรฐานที่กำหนดและมีความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	+๑	+๑	+๑	๑
	๖) ด้านความคุ้มค่า				
๒๖.	อบต.มีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผล การใช้จ่ายงบประมาณและโครงการต่างๆอย่างเหมาะสม	+๑	+๑	+๑	๑
๒๗.	อบต. มีการดำเนินแผนงาน โครงการ และกิจกรรมต่างๆ ตามลำดับความจำเป็น ก่อน-หลังเพื่อประโยชน์สูงสุดแก่ ประชาชน	+๑	+๑	+๑	๑
๒๘.	อบต.ใช้เครื่องมือหรือครุภัณฑ์อย่างเกิดประโยชน์สูงสุด และคุ้มค่า	+๑	+๑	+๑	๑
๒๙.	อบต. มีการใช้จ่ายงบประมาณในการดำเนินงานอย่าง ประหยัด และมีประสิทธิภาพเกิดประโยชน์สูงสุด	+๑	+๑	+๑	๑
๓๐.	อบต.ต้องการสร้างจิตสำนึกให้กับพนักงานเจ้าหน้าที่ ด้วยการตระหนักถึงการนำทรัพยากรมาใช้อย่างคุ้มค่า	+๑	+๑	+๑	๑

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวยุพิน เวียงตรก้อ
วัน/เดือน/ปีเกิด	๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๒๓
ที่อยู่ปัจจุบัน	๘๕ หมู่ที่ ๖ บ้านโคกกลาง ตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด
การศึกษา	ปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ สาขาการบัญชี มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ประสบการณ์การทำงาน	พ.ศ. ๒๕๔๖ เจ้าหน้าที่การเงินและบัญชี บริษัทไทยธนารักษ์ เมนูแพคเทอร์ริง จำกัด (ผลิตอะไหล่รถยนต์) จังหวัดสมุทรปราการ
พ.ศ. ๒๕๔๘-ปัจจุบัน	ทำธุรกิจนำเข้าและจำหน่ายวัสดุอุปกรณ์ทางการแพทย์ (สาขาขอนแก่น สาขามหาสารคาม และสาขาร้อยเอ็ด)
พ.ศ. ๒๕๕๒-ปัจจุบัน	คณะบริหารองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย ตำแหน่ง เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบลโพธิ์สัย อำเภอศรีสมเด็จ จังหวัดร้อยเอ็ด